

Institutul pentru Studierea Problemelor
Minorităților Naționale
Cluj-Napoca

Raport de activitate
2016

Cuprins

Cap. I. Despre noi	5
Cap II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare	9
Proiectele Compartimentului de studii, analiză și cercetare și proiecte individuale	9
Cap III. Centrul de documentare	38
1. Proiecte inițiate de către CDM	38
2. Fondul de documente al CDM	43
3. Biblioteca	44
4. Promovarea CD	44
5. Editura	45
Editare cărți	45
Editare Studiu de atelier	51
Cap VI. Proiecte internaționale	53
Cap V. Participare la evenimente organizate de către alte instituții	67
1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale	67
2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. internaționale	74
Cap VI. Prezențe în mass-media	88
Cap VII. Publicații în afara editurii	93
Cap VIII. Raport financiar	101

Cap. I. Despre noi

Cine suntem?

Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN) este o instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Guvernului și în coordonarea Departamentului pentru Relații Interetnice ce funcționează la Cluj-Napoca. În exercitarea atribuțiilor sale, ISPMN colaborează cu celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale.

Institutul s-a înființat prin Ordonanța Guvernului 121/2000, aprobată prin Legea 396/2001 și funcționează conform prevederilor Hotărârii Guvernului 893/2007.

Misiune: ISPMN contribuie la studierea și cercetarea inter- și pluridisciplinară a păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, aspectelor sociologice, istorice, culturale, lingvistice, religioase sau de altă natură ale minorităților naționale și ale altor comunități etnice din România.

Viziune: Ne dorim ca ISPMN să devină cel mai puternic institut de cercetare în domeniul minorităților naționale, să fie un partener important pentru instituții și organizații naționale și internaționale în domeniul studierii problematicei minorităților naționale.

Ce facem?

- realizăm studii, analize și cercetări inter- și pluridisciplinare, fundamentale, respectiv aplicate, privind diferitele aspecte ale păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale și a altor comunități etnice constituite în urmă unor procese migraționale recente;
- desfășurăm proiecte în parteneriat cu instituții și organisme internaționale;
- elaborăm rapoarte de informare, precum și alte materiale cu caracter științific;
- publicăm și distribuim în țară și în străinătate cărți, rapoarte de cercetare, studii de atelier;
- participăm la acțiuni cu caracter științific și cultural, la reuniuni, precum și la alte acțiuni având ca scop protejarea drepturilor cetățenilor aparținând minorităților naționale;
- inițiem și organizăm seminarii, colocvii, dezbateri, simpozioane, mese rotunde și alte acțiuni pe tema păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale;
- organizăm vizite de documentare și schimburi de experiență cu persoane din țară și din străinătate în scopul cunoașterii experienței altor sisteme de protecție a drepturilor cetățenești aparținând minorităților naționale.

Care sunt domeniile noastre de cercetare?

- procese demografice în cadrul minorităților naționale din România;
- minorități tradiționale în contextul transformărilor sociale contemporane;
- violența statală împotriva minorităților;
- istoria postbelică și post 1989 a minorităților naționale din România;
- participarea politică a minorităților naționale din România;

- modele legislative de protecție a minorităților din Europa Centrală și de Sud-Est;
- evaluarea politicilor de integrare a romilor în perspectivă comparativă;
- politici lingvistice și procese sociolingvistice;
- forme de exprimare identitară și procese identitare la minoritățile naționale din România.

Institutul stimulează apariția de noi direcții în cercetare susținând parteneriatul cu universități și instituții de cercetare prestigioase din țară și străinătate, încurajând stagiile postdoctorale de cercetare, bursele de cercetare și promovând conectarea la preocupările cercetării științifice internaționale privind problematica minorităților naționale.

În demersul de stimulare a apariției noilor direcții de cercetare, suntem preocupați de principiul utilității sociale, astfel încât reevaluăm sistematic prioritățile naționale, nevoile exprimate de către organizațiile minorităților naționale și instituțiile care activează în acest domeniu.

Cum suntem organizați?

Conducerea

Institutul este condus de un președinte și un vicepreședinte.

Președintele conduce activitatea Institutului și îl reprezintă în raport cu Guvernul, cu ministerele și alte autorități ale administrației publice, cu organizații, precum și în raporturile cu persoane fizice și juridice, din țară și din străinătate.

Vicepreședintele este înlocuitorul de drept al președintelui și exercită atribuții delegate de către acesta.

Președintele Institutului îndeplinește, conform legii, funcția de ordonator terțiar de credite.

Consiliul Științific

Consiliul Științific acordă asistență președintelui în exercitarea atribuțiilor sale. Este format dintr-un număr de cinci cercetători, angajați ai Institutului. Acesta este coordonat de către un secretar științific, membru al consiliului, numit de către președinte.

Consiliul Științific contribuie la orientarea politicii de dezvoltare strategică a Institutului. Această structură funcționează ca juriu pentru proiectele interne de cercetare. Rolul său este unul consultativ.

Compartimentul de studii, analiză, cercetare

Angajații *Compartimentului de studii, analiză și cercetare* sunt responsabili pentru:

- elaborarea studiilor, cercetărilor, recenziilor în domeniul cercetării minorităților naționale;
- coordonarea cercetărilor pe domenii specifice;
- elaborarea proiectelor de cercetare și depunerea propunerilor de finanțare la diverși finanțatori, cu avizul președintelui;
- păstrarea și dezvoltarea legăturilor cu diferite organizații ale minorităților naționale, promovarea schimbului de experiență cu alte instituții de cercetare;
- redactarea buletinelor informative și a rapoartelor de cercetare;
- participarea la conferințe și manifestări culturale științifice;
- reprezentarea și promovarea intereselor și imaginii Institutului.

Centrul de documentare

Centrul de documentare al ISPMN este menit să promoveze și să consolideze cercetarea minorităților naționale din România.

Ce oferă Centrul de documentare?

Acces la literatură de specialitate și date primare.

Editura ISPMN, acreditată de către CNCS, având categoria B, publică rezultatele cercetărilor derulate în cadrul institutului, precum și lucrările unor cercetători externi.

Volumele și *Studiile de atelier* apărute în limbile română, maghiară și engleză sunt parțial accesibile publicului larg pe pagina web a ISPMN.

Biblioteca ISPMN oferă acces la literatura curentă de specialitate, cărți și reviste de științe sociale, care tratează diferitele aspecte ale etnicității. Catalogul bibliotecii poate fi consultat pe pagina web a ISPMN. Biblioteca este deschisă și publicului larg, utilizatorii având la dispoziție o sală de lectură, precum și acces la colecția online JSTOR.

Bazele de date și statisticile Centrului de documentare sunt concepute pentru a fi accesibile online prin intermediul unor proiecte, precum: *Monitorizarea presei privind minoritățile naționale*, *Colecții tematice de texte*, *Banca de date ISPMN*, *Cadastrul online* și *Hărțile etnice*.

Filmoteca, Colecția multimedia conține peste 120 de filme documentare care pot fi vizionate de către utilizatorii centrului.

Lista filmelor poate fi consultată pe pagina web a ISPMN. Lunar, sub egida centrului se desfășoară *Seminariile de film pe problematica minorităților naționale*.

Buletinele informative editate de către ISPMN, *Noutăți în cercetarea minorităților naționale și ISPMN Newsletter*, servesc la creșterea vizibilității lucrărilor științifice din domeniul cercetării minorităților naționale și la intensificarea fluxului de informații între instituțiile interesate, respectiv autorii lucrărilor. Buletinele informative cu apariție lunară pot fi primite la cerere sau accesate pe pagina web a ISPMN.

Formare profesională - programe de practică profesională, voluntariat

Prin intermediul unor programe de practică desfășurate în colaborare cu instituții de învățământ superior, studenții pot beneficia de asistența cercetătorilor din cadrul centrului, în vederea formării lor profesionale. În același timp, studenții, masteranzii pot alege să-și continue activitatea sub forma unor stagii de voluntariat. La cerere, studenții pot beneficia de consultanță oferită de către cercetătorii ISPMN în pregătirea și derularea propriilor cercetări.

Serviciul economic, contencios și administrativ

O echipă de specialiști bine pregătită asigură organizarea și funcționarea întregii activități instituționale.

Membri

Președinte

Horváth István

Vicepreședinte

Hetea Estera Roxana

Consiliul Științific

Kozák Gyula, secretar științific

Fosztó László, membru

Hossu Iulia-Elena, membru

Gidó Attila, membru

Bokor Zsuzsa, membru

Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Remus Gabriel Anghel, cercetător

Cupcea Adriana, cercetător

Fosztó László, cercetător

Gidó Attila, cercetător, șef compartiment

Jakab Albert Zsolt, cercetător

Kiss Tamás, cercetător

Könczei Csongor, cercetător

Kozák Gyula, cercetător

Lăcătuș Crăciun Ioan, cercetător

Lőrincz József, cercetător

Peti Lehel, cercetător

Székely István Gergő, cercetător

Toma Stefánia, cercetător

Centrul de documentare

Hossu Iulia-Elena, cercetător, șef compartiment

Kiss Ágnes, cercetător

Plainer Zsuzsa, cercetător

Virginás Péter, cercetător documentarist

Anca Filipovici, cercetător

Serviciul economic, contencios și administrativ

Kállay Petru, șef-serviciu/economist

Robert Bandi, expert achiziții

Bogdan Andrea, consilier juridic

Mohácsék Magdolna, consilier juridic

Sebesi Claudia Carolina, expert PR și secretariat

Soós Ibolya, economist

Vladar Rozalia, economist

Cap II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Proiectele Compartimentului de studii, analiză și cercetare și proiecte individuale

Titlul proiectului: *Problema minorităților naționale în perioada 1945–1989 reflectată în documentele Securității*

Anul: 2014-2016

Coordonatori proiect: Lőrincz József, Kiss Ágnes

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Bokor Zsuzsa, Kiss Ágnes

Cercetători externi participanți în proiect: Dávid Gyula, Novák Csaba Zoltán

Tema proiectului: Prin acest proiect, direcția de cercetare „Cercetarea istoriei minorităților naționale” este extinsă către documentarea problemelor minorităților naționale în perioada 1945–1989, așa cum au fost ele reflectate în documentele Securității. Ca și în 2015, în anul 2016 se urmărește: a. identificarea unor teme de cercetare și posibilități de colaborare cu alți cercetători, cu alte instituții din țară și străinătate, respectiv procurarea materialelor noi din Arhiva CNSAS; b. procurarea și prelucrarea unor materiale noi din Arhiva CNSAS, necesare pentru temele, problemele de cercetare actuale.

Obiectivele pe care ni le propunem în acest an sunt următoarele:

1. O bază de date (un registru) care prezintă dosarul de Securitate al episcopului romano-catolic Márton Áron.

Proiectul a fost demarat în 2015. Întocmirea registrului dosarului de Securitate dedicat episcopului Márton Áron se leagă de cel puțin două teme de cercetare mai largi, multianuale, ale ISPMN, care abordează istoria bisericilor minoritare în perioada comunistă, respectiv problema minorităților naționale reflectată în documentele Securității.

Márton Áron a fost una dintre personalitățile marcante ale Bisericii Romano-Catolice, respectiv a minorității maghiare din România în perioada 1945-1980. În ciuda faptului că din cauza condițiilor din acea vreme nu a fost prezent în viața publică „oficială”, influența sa asupra enoriașilor, precum și a multor intelectuali (chiar și dintre cei acceptați de regim) a fost însemnată. Cunoașterea aprofundată a vieții și activității lui este indispensabilă cercetării istoriei cultului respectiv, precum și a minorității maghiare din România. Orice investigație aprofundată a vieții episcopului, respectiv a istoriei catolicismului din România trebuie să ia în considerare trei serii de documente: a. dosarul de Securitate; b. documentele păstrate la Departamentul Cultelor din București; c. fondul personal păstrat în arhivele Episcopiei Romano-Catolice din Alba Iulia.

Fondul din arhivele CNSAS este impresionant: 236 de dosare, fiecare conținând aproximativ 400-600 de pagini. Este cel mai mare dosar de Securitate cunoscut până în prezent. Datorită volumului său, el nu poate fi consultat decât la București, la sediul CNSAS, situație care face investigarea profesionistă a dosarului practic imposibilă, mai ales pentru cercetătorii din alte zone ale țării. Proiectul ISPMN și-a propus să remedieze această situație prin achiziționarea unei baze de date, care, de fapt, este un registru detaliat al dosarului, care permite căutarea cu ajutorul unor cuvinte cheie, respectiv cercetarea în funcție de perioade, evenimente, nume etc. a istoriei recente și contemporane a vieții religioase a minorităților din România, a rolului social al Bisericii Catolice, precum și al instituțiilor represive din perioada comunistă. Baza de date este redactată în limba română și va fi postată pe internet, făcând-o astfel accesibilă cercetătorilor din întreaga țară. Achiziția registrului de către ISPMN se va face treptat, pe o perioadă mai lungă (de cel puțin doi ani).

2. Prelucrarea dosarului de Securitate al lui Domokos Géza.

Analiza celor 33 de volume, prin implicarea unor cercetători din ISPMN (Bokor Zsuzsa, Kiss Ágnes), respectiv din afara institutului (Dávid Gyula, Novák Csaba Zoltán). De asemenea, se va anunța o bursă de cercetare.

3. Prelucrarea cazului revistei Limes.

Arhiva CNSAS a revistei Limes va fi achiziționată și prelucrată de Kiss Ágnes, cercetător ISPMN.

4. Prelucrarea dosarului de Securitate al lui Tamási Áron.

Achiziționarea dosarului se va face de către ISPMN, prelucrarea va fi efectuată de Dávid Gyula. Rezultatele se vor materializa într-un studiu ce va fi publicat ca Studiu de Atelier sau într-o o revistă de specialitate, în cursul anului 2017.

5. Prelucrarea Dos. Penal P. 00738. "David Iuliu și alții". Vol. 1-3, aflat în arhivele CNSAS, referitor la condamnarea unor studenți maghiari după revoluția din 1956. Prelucrarea va fi efectuată de Dávid Gyula. Rezultatele se vor materializa într-un studiu ce va fi publicat ca Studiu de Atelier sau într-o revistă de specialitate, în cursul anului 2017.

6. Organizarea la Cluj a unei conferințe având ca temă „Motivațiile colaborării cu Securitatea”, cu participare internă și internațională. Lucrările conferinței vor fi publicate într-un volum în cursul anului 2017.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Márton Áron CNSAS regesztá 36-54.zip**
 - **Formatul bazei de date:** Format Excel
 - **Descrierea bazei de date:** Regestul dosarului de Securitate al episcopului Márton Áron, vol. 36-54
 - **Colectarea datelor:** 04/01/2016 - 05/05/2016

Titlul proiectului: *Socialismul din perspectiva elitei locale maghiare*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Lőrincz József

Cercetător ISPMN participant în proiect: Kiss Ágnes

Cercetători externi participanți în proiect: Nagy Botond, Novák Csaba Zoltán, Tóth-Bartos András, Sólyom Andrea, Bárdi Nándor

Tema proiectului: Cercetarea se axează pe trei piloni.

1. Interviuuri cu membri ai elitei locale maghiare din perioada 1945-1989.

2. Digitizarea interviurilor realizate de Molnár Gusztáv în anii 1980 cu membri marcanți ai elitei politice și intelectuale maghiare din anii 1930/1990.

Prima colecție de interviuri, constând din 6 benzi de magnetofon, însumând în total aproximativ 112 ore, a fost digitizat în 2015. Urmează a doua colecție, înregistrată pe aproximativ 25 de benzi de casetofon. Realizarea unui registru conținând toate datele relevante se va efectua în 2017.

3. Preluarea interviurilor realizate de Horváth Ágnes și de Szakolczai Árpád. Prelucrarea lor va începe în 2017.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Socialismul din perspectiva elitei locale maghiare**
Descriere: În cursul anului, proiectul a intrat într-o fază de acumulare progresivă, respectiv de reflecție și informare adițională. Problemele ridicate

de materialul colectat sunt complexe, în parte noi, nediscutate până acum în paradigmele academice dedicate analizei perioadei socialiste. Rezultatele se leagă mai mult de interpretările care accentuează colaborarea, respectiv coabitarea cu structurile instituționale din perioada socialistă, și mai puțin (sau deloc) cu cele care pun accentul pe represiune. Se conturează câteva teme pregnante care trebuie analizate în viitor: relația dintre instituțiile economice și structura de partid, „adaptarea” locală a directivelor venite de la centru, negocierile dintre centru și structurile locale, „corupția”, „hoția” și rolul ei în funcționarea sistemului.

Titlul proiectului: *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România, 1989-2009*

Anul: 2010-2016

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: ISPMN a relansat din ianuarie 2010 proiectul: *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România*. Acest proiect se înscrie în cadrul proiectelor derulate de către Institut cu scopul cercetării minorităților din România. Institutul, bazându-se pe succesul proiectului *Sistemul instituțional al minorităților naționale* (vezi: <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn/institutii/>), a hotărât dezvoltarea de noi proiecte de cercetare cu utilizarea și implicarea directă a resurselor umane din organizațiile minorităților naționale. Cercetarea s-a continuat și în 2015. Între 2010-2015 s-au realizat 18 cronologii: evrei, germani, sârbi, greci, armeni, romi, croați, turci, bulgari, ruși-lipoveni, albanezi, polonezi, macedoneni, cehi și slovaci, ucraineni, ruteni, italieni. Până în 2015 au apărut două volume de cronologii: Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009. Vol. I: Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani*. Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2012, 404 p. <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>.; Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009. Vol. II: Macedoneni, polonezi, ruși lipoveni, ruteni, sârbi, tătari, turci*. Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2013. <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>. În 2016 sunt planificate următoarele realizări: postarea pe site-ul ISPMN a cronologiei minoritaților ucrainene și rome; publicarea volumului III din seria „Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009” cuprinzând următoarele minorități: slovaci și cehii, italienii, romii, respectiv ucrainenii.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România. Volumul 3: Italieni, romi, slovaci și cehi, ucraineni*. Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, 2016, 406 p. <http://ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:documenta-et-studia-minoritatum>
Carte editată
 - Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009. Vol. I: Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani*. Ediția a 2-a, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2016, 404 p. <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:istoria-sociala-a-minoritatilor-nationale-din-romania>
Carte editată

Titlul proiectului: *Cronologia minorităților naționale din România, 2010-2015*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: În 2010, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a lansat proiectul cu titlul *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România, 1989-2009*. Bazându-se pe succesul proiectului, ISPMN va lansa etapa a doua a cercetării, sub titlul: *Cronologia minorităților naționale din România, 2010-2015*. Scopul rămâne același în continuare: realizarea de cronologii ale istoriei minorităților naționale din România. Speranța noastră este că aceste cronologii vor constitui instrumente utile pentru cercetători și pentru publicul larg în a obține informații detaliate despre minoritățile naționale din România. Prin rezultatele acestui proiect, Institutul și Guvernul român vor avea șansa de a obține informații precise despre istoricul minorităților, având o privire de ansamblu asupra evenimentelor de pe parcursul celor 5 ani (2010-2016). Totodată, prin metoda de lucru interactivă prin care încurajăm procesul de implicare a reprezentanților minorităților naționale în activitatea științifică a Institutului, sperăm să contribuim la adâncirea relațiilor interetnice și la dezvoltarea unor relații solide de lucru cu reprezentanți din rândul minorităților naționale, interesați de științele sociale.

În proiectul de cercetare sunt incluse toate minoritățile naționale cu reprezentare parlamentară, cu excepția maghiarilor.

Rezultatele preconizate pentru 2016: 18-19 cronologii (fiecare având maxim 25 de pagini, adică cca. 60000 de caractere) însoțite de materiale documentare.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - *Cronologia minorității armenice 2010-2015*
 - *Cronologia minorității bulgare 2010-2015*
 - *Cronologia minorităților naționale din România, 2010-2015*

Descriere: În 2016 au fost trimise adrese oficiale către organizațiile minorităților în vederea desemnării de colaboratori pentru realizarea de cronologii. Astfel, în 2016 au fost realizate două cronologii (armeni, bulgari). Alți autori contactați: Francisc Gal (ruteni), Metin Omer (tătari), Maria Dobrescu (albanezi), Vasile Ciobanu (germani).

Titlul proiectului: *Seminarul Musulman de la Medgidia*

Anul: 2015-2016

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetător ISPMN participant în proiect: Hossu Iulia

Cercetători externi participanți în proiect: Metin Omer, Marin Manuela

Instituții partenere: Consulatul Turc de la Constanța (România), Universitatea Ovidius Constanța (România), Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Constanța (România)

Tema proiectului: Cercetarea va fi formată din două părți principale. Prima parte va include studiile celor trei autori, în limba engleză și română. Acestea vor acoperi cronologic evoluția Seminarului de la crearea sa și până în prezent, încercând, în măsura disponibilității și caracterului surselor, să confere o structură unitară volumului. Principala idee pe care se bazează demersul colectiv al autorilor este că evoluția Seminarului de la Medgidia este simptomatică și reflectă modul în care viața religioasă și culturală a minorităților turcă și tătară din Dobrogea a fost influențată atât de schimbările de regim politic din România, cât și de evoluțiile din Republica Turcia. Cea de-a doua parte a volumului va ilustra evoluția Seminarului Musulman de la Medgidia pe baza documentelor de arhivă preluate din fondul Ministerul Cultelor și Artelor pentru perioada de până la Al Doilea Război Mondial, respectiv

din cel al Ministerului Cultelor și al Ministerului Cultelor - Direcția Studii pentru Perioada Comunistă, recent deschise pentru cercetare la Arhivele Naționale din București (martie 2014). Totodată, pentru perioada comunistă, vom include și unele documente elaborate de Ministerul Cultelor și care, din diferite motive, se regăsesc doar în arhiva fostei Securități, administrată în prezent de CNSAS.

Volumul va fi lansat la Constanța în cadrul unei conferințe în care vor fi prezentate rezultatele celor trei studii cuprinse în volum. În cadrul aceluiași eveniment va avea loc vernisajul expoziției *Seminarul Musulman de la Medgidia*, realizată pe baza documentelor cuprinse în volum.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Seminarul Musulman din Medgidia. Expoziție și lansare de carte**
 - **Data:** 25/05/2016
 - **Locul:** Constanța
 - **Responsabil ISPMN:** Adriana Cupcea
 - **Număr participanți:** 70
 - **Linkuri în presă:** <http://constantanoastra.ro/identitatea-comunitatii-turco-tatare-din-dobrogea-pusa-lumina-de-istoria-seminarului-musulman-din-medgidia/>
 - <http://www.replicaonline.ro/seminarul-musulman-din-medgidia-obiectul-unei-conferinte-de-la-universitatea-ovidius-276587/>
 - <http://www.cugetliber.ro/stiri-cultura-educatie-seminarul-musulman-din-medgidia-intr-o-expozitie-si-o-carte-289645>
 - <http://constantanoastra.ro/volumul-monografic-seminarul-musulman-din-medgidia-documente-si-memorie-lansat-maine-la-universitatea-ovidius/>
 - <http://qha.com.ua/ro/cultura-arta/seminarul-musulman-din-medgidia-documente-si-memorie/1501/>
 - <http://indexconstanta.ro/seminarul-musulman-din-medgidia-intr-o-expozitie-si-o-carte-2/>
 - <http://i-ziare.ro/seminarul-musulman-din-medgidia-intr-expozitie-si-carte-3283430>
 - <http://www.ziare-pe-net.ro/stiri/seminarul-musulman-din-medgidia-intr-o-expozitie-si-o-carte-4486897.html>
 - <http://interetnica.ro/lansare-de-carte-la-universitatea-ovidius-seminarul-musulman-din-medgidia-documente-si-memorie/>
 - <https://m.youtube.com/watch?v=BqCeEMYaY4g&feature=youtu.be>
 - **Co-organizatori:** Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale din Cluj-Napoca, Consatul General al Republicii Turcia, Serviciul Județean Constanța al Arhivelor Naționale, Universitatea „Ovidius” - Facultatea de Istorie și Științe Politice
 - **Descriere:** Organizarea expoziției cu titlul *Seminarul Musulman din Medgidia*, alături de lansarea cărții *Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și Memorie*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2016. Expoziția cuprinde o selecție a documentelor și fotografiilor cuprinse în volum.

Titlul proiectului: *Holocaustul din Transilvania de Nord*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: Demersul este continuarea proiectului cu titlul *Holocaustul din Transilvania de Nord. Ghettoizare și viața în ghetouri în 1944* inițiat în 2014. În anii precedenți au apărut mai multe sinteze și enciclopedii despre Holocaust, respectiv, despre ghetourile din teritoriile aflate sub ocupație germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Aceste lucrări includ informații referitoare și la Holocaustul din Transilvania de Nord. Informațiile, însă, sunt lacunare și de multe ori incomplete. Cercetarea de față, prin consultarea de noi surse documentare, dorește să depășească cunoștințele actuale despre acest teritoriu și să ofere o analiză amplă asupra perioadei 1940-1944 și asupra contextului istoric, a circumstanțelor înființării ghetourilor, respectiv asupra funcționării acestor tabere de concentrare temporare. Un alt aspect important al istoriei evreilor în timpul Holocaustului este întoarcerea acasă a supraviețuitorilor. Până la momentul actual nu se știa numărul exact al deportaților care au supraviețuit Holocaustului din Transilvania de Nord. În 2014 s-a efectuat un stagiul de documentare la Arhivele ITS din Bad Arolsen. Aici a fost găsită lista acelor supraviețuitori care s-au întors din deportări în Transilvania de Nord. Lista conține numele și datele personale (numele mamei, locul și data nașterii, locul ghettoizării) a 19950 de supraviețuitori.

Antecedentele proiectului: În 2013 Attila Gidó, coordonatorul proiectului, a efectuat cercetări legate de ghetourile din Transilvania de Nord în Ierusalim, Israel. Acest stagiul de cercetare (1 lună) și rezultatele stagiului sunt punctul de pornire al proiectului de față. În următorul an, în 2014, Attila Gidó a efectuat cercetări la Arhivele ITS din Bad Arolsen, Germania. Datele celor aproape 20000 de supraviețuitori colectate în Bad Arolsen au fost introduse în 2015 într-o bază de date în format excel.

Activități legate de proiect în 2016: Finalizarea și corectarea bazei de date; finalizarea unui studiu despre contextul istoric al eliberării și al reîntoarcerii acasă a supraviețuitorilor; carte editată de către Attila Gidó (conținând studiul despre contextul istoric și datele a 20000 de supraviețuitori evrei din Transilvania de Nord).

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **20000 names/nume/név. Counted Remnants of North Transylvania (20000 de nume. Evidența celor rămași în viață)**
Finalizarea și corectarea bazei de date. Studiul despre contextul istoric al eliberării și reîntoarcerii acasă a supraviețuitorilor este în lucru. Predarea manuscrisului cărții conținând studiul despre contextul istoric și datele a 20000 de supraviețuitori evrei din Transilvania de Nord se amână pe 2017.

Titlul proiectului: *Mișcarea sionistă și istoria evreilor din Transilvania în secolul 20*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: Pe parcursul anilor trecuți s-au efectuat cercetări ample asupra istoriei evreilor din Transilvania în secolul XX. S-au atins următoarele teme de cercetare: sionismul și identitatea națională la evreii din Transilvania, instituțiile evreiești și societatea evreiască după Primul Război Mondial, Holocaustul din Transilvania de Nord, supraviețuitorii Holocaustului. În proiectul de față se vor identifica și cerceta noi surse referitoare la mișcarea sionistă din Transilvania, respectiv la relațiile evreo-maghiare și evreo-române după 1918. În această temă intră și cercetări referitoare la diaspora evreiască originară din Transilvania, respectiv relația diasporei cu România și Ungaria.

În anul 2014 s-au efectuat cercetări în Arhivele Institutului „Ben Gurion” din Sde Boker, Israel. Aici se află arhiva personală a lui Chaim Weissburg, un lider sionist originar din Transilvania. Această arhivă conține o bogată colecție de presă, manuscrise, memorii, procese-verbale etc. referitoare la evreii din Transilvania și la diaspora evreiască originară din această regiune. Ca rezultat al cercetărilor în această temă, în 2014 s-a publicat cartea *Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca.

În anul 2015 s-au continuat cercetările în serviciile județene ale Arhivelor Naționale Române și s-a pregătit pentru publicare cartea în limba maghiară: *Két évtized. Zsidók a két világháború közötti Kolozsváron (Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică)*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca.

Activități în 2016: continuarea cercetărilor arhivistice; publicarea cărții *Két évtized. Zsidók a két világháború közötti Kolozsváron (Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică)*, Editura EME, Cluj-Napoca (Attila Gidó).

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - *Két évtized. Zsidók a két világháború közötti Kolozsváron (Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică)*, Carte de autor apărută la Editura „Erdélyi Múzeum Egyesület”, Cluj-Napoca, 2016.

Titlul proiectului: *Gen și etnicitate în Transilvania după Primul Război Mondial*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Cercetarea explorează modul în care dimensiunile de gen și etnicitate se leagă între ele și influențează viața cotidiană din Transilvania după Primul Război Mondial. Pe scurt, modul în care se formează identitățile de gen într-un nou context istoric. Principalele teme de cercetare sunt: influența puterii politice asupra genului în această perioadă de tranziție, discursul sănătății corpului, istoria pieței forței de muncă și integrarea femeilor pe aceasta, concepția familiei minoritare.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Publicație:** *Women and eugenics in interwar Transylvania (Femeile și eugenia în Transilvania interbelică)*
Descriere: În luna ianuarie 2016, a apărut revista de istorie a medicinei a Societății Științifice pentru Istoria Culturii Sănătății din Belgrad, intitulată *Acta historiae Medicinae Stomatologiae Pharmaciae Veterinariae*. Acest număr este dedicat istoriei eugeniei din Europa Centrală și de Est. Studiul autoarei Zsuzsa Bokor (cercetător ISPMN) intitulat *Women and eugenics in interwar Transylvania* analizează modul în care discursul eugenic a modificat și a construit idealul femeii din Transilvania interbelică. Studiul poate fi descărcat de pe site-ul revistei: <http://actahistorica.com/acta2015.php>

Titlul proiectului: *Dimensiunea etnică a educației moderne în România. Evreii între integrare și marginalizare prin școală*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul urmărește evoluția politicilor educaționale implementate în România anilor 1918-1944 și locul atribuit populației școlare evreiești în cadrul acestora. Se

au în vedere reglementările implementate de autoritățile române mai ales la nivelul instrucției secundare și superioare, dar și modul în care evreii se raportează la finalitățile educației moderne și la transformările sociale implicate de acestea.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de cercetare**

Descriere: În acest an, documentarea bibliografică a avut loc la bibliotecile universitare din Cluj și București. S-au desfășurat cercetări în arhiva Centrului pentru Studiul Istoriei Evreilor din România (București). Anumite aspecte ale cercetării au fost diseminate în cadrul *Congresului național al istoricilor români* (Cluj-Napoca, 25-28 august), unde cercetătoarea a participat cu o prezentare legată de profesori antisemiți la Universitatea din Cernăuți. Un studiu pe această temă a apărut la finalul acestui an în noul număr al Revistei INSHR *Holocaust. Studii și cercetări* (*Mechanisms of Anti-Semitism in 20th-Century Bukowina. Case Study: Sociologist Traian Brăileanu (1882-1947)* [Resorturi ale antisemitismului în Bucovina secolului 20. Studiu de caz: sociologul Traian Brăileanu]). De asemenea, Anca Filipovici a participat la o școală de vară intitulată *Evreii în sfera publică a României moderne* (Cristian, Brașov, 2-7 august), cu o aplicație legată de integrarea prin școală a evreilor în România modernă.

Titlul proiectului: *Identificarea și inventarierea grupurilor active de păstrare a „tradițiilor populare” ale minorităților naționale din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Tema proiectului: Preconizăm că prin aceste manifestări de păstrare a „tradițiilor populare”, minoritățile naționale din România își manifestă particularitățile etnoculturale în modul cel mai reprezentativ. Astfel, scopul cercetării este identificarea și inventarierea grupurilor active de păstrare a „tradițiilor populare” ale minorităților naționale din România prin alcătuirea unor baze de date și descrierea specificului repertoriului lor pe baza unei metodologii elaborate.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- Ghid metodologic privind identificarea și inventarierea grupurilor active de păstrare a „tradițiilor populare” ale minorităților naționale din România

Titlul proiectului: *Mobilizarea și comportamentul electoral al minorităților naționale din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Székely István

Tema proiectului: Pe de o parte, în cadrul proiectului vor fi continuate cercetările derulate în cadrul ISPMN legate de participarea și reprezentarea politică a minorităților naționale, cu atenție specială dedicată analizei rezultatelor obținute de organizațiile minorităților la cele două alegeri ce vor avea loc în anul 2016.

Pe de altă parte, în cadrul proiectului se vor elabora reperele metodologice pentru Monografia minorităților naționale, adică acele aspecte pe care fiecare monografie va trebui să le urmeze. Astfel, pe lângă colectarea și prelucrarea datelor cantitative referitoare la minorități (realizată în cadrul primului punct), cercetătorii ISPMN ce lucrează pe o minoritate anume vor fi

încurajați să analizeze aspectele legate de mobilizare politică și comportament electoral, după criteriile precizate la descrierea metodologică.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Tamás Kiss - István Gergő Székely: *Shifting linkages in ethnic mobilization: the case of RMDSZ and the Hungarians in Transylvania (Legături cu electoratul în schimbare în procesul de mobilizare etnică: cazul UDMR și al maghiarilor din Transilvania)*. Nationalities Papers, 44 (4): 591-610.**

Descriere: Argumentul principal al articolului semnat de cei doi cercetători ISPMN este că în pofida stabilității aparente a rezultatelor obținute de UDMR la alegeri, legăturile acestei formațiuni cu electoratul său s-au schimbat în mod semnificativ de-a lungul celor două decenii și jumătate ce au trecut de la schimbarea regimului. În locul ideii de a construi o societate minoritară paralelă cu cea a majorității, dominantă la începutul anilor 1990, după 1996 Uniunea și-a bazat strategia de mobilizare din ce în ce mai mult pe legături cu electoratul de natură „clientelă”. Argumentul este susținut și cu date din sondaje de opinie reprezentative pentru populația maghiară din România. Articolul (în limba engleză) poate fi accesat aici:

<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00905992.2016.1149157>

Titlul proiectului: *MinLex*

Anul: 2012-2016

Coordonatori proiect: Bogdán Andrea, Mohácsék Magdolna

Tema proiectului: actele normative adoptate în perioada 1989-2016 care cuprind reglementări referitoare la drepturile minorităților naționale din România.

Scopul proiectului: conștientizarea și promovarea drepturilor lingvistice în rândul maghiarilor din România.

Antecedentele proiectului: proiectul a fost inițiat în anul 2012. Baza de date realizată este actualizată anual.

Rezultatele proiectului: colectarea actelor normative în limbile română și maghiară, actualizarea anuală a bazei de date în format xls, actualizarea actelor normative pe suprafața online a proiectului <http://www.ispmn.gov.ro/page/minlex>.

Titlul proiectului: *Practici lingvistice, relații interetnice*

Coordonatori proiect: Horváth István, Kiss Tamás

Instituții partenere: Developmental Idealism Research Network (United States), MTA-Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet (Institutul pentru Cercetarea Minorităților din cadrul Academiei de Științe Maghiare) (Hungary), Migrációkutató Intézet (Institutul pentru cercetarea migrației) (Hungary)

Tema proiectului: Cercetarea se va axa pe practicile lingvistice și categorizare etnică în localități mixte din Transilvania (mai ales județele Satu Mare, Mureș și Bihor).

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **PRACTICI LINGVISTICE**
 - **Colectarea datelor:** 11/11/2016

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport de cercetare privind atitudinile față de imigranți în Ungaria și România**
Descriere: Raportul a fost realizat în cooperare cu Institutul de Cercetare a Migrației din Ungaria și compară rezultatele anchetei noastre desfășurate pe un eșantion reprezentativ pe România și un eșantion reprezentativ pe Ungaria.

Titlul proiectului: *Cercetarea rețelelor sociale și culturale ale muzicanților romi din Transilvania*

Anul: 2008-2016

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Tema proiectului: Cercetarea rețelei sociale și culturale a muzicanților romi din Transilvania din mai multe perspective este o sarcină importantă și interesantă în domeniul socio-umanist. Până în prezent, abordările care vizau activitățile muzicienilor profesioniști din sate s-au concentrat fie pe aspectele muzicale ale acestei problematice, fie pe aspectele ce priveau relațiile sociale și economice existente între comunitate, sat și muzicant ca servitor. Totodată, din etnomuzicologie, respectiv cercetare etnografică, lipsește acea concepție care ar asigura o privire mai amplă și complexă asupra acestei tematici. De exemplu: activitatea profesională și viața cotidiană a muzicanților romi din zonele rurale este marcată și într-un fel limitată de o rețea. Descrierea acestei rețele ar cuprinde în totalitate modul de viață al comunității. De aceea, punctul forte al unei astfel de cercetări ar fi viziunea complexă, cuprinzătoare, globală. Scopul proiectului: Scopul descrierii rețelei sociale și culturale a muzicanților romi din Transilvania este de a certifica faptul că muzicanții tradițional profesioniști nu sunt izolați unii de alții, ci activitatea lor a fost și este marcată de reguli nescrise. Acest sistem de reguli poate fi interpretat ca un sistem complex multicolor, unde fiecare parte din sistem este într-o anumite relație sau contact cu celelalte părți. Importanța cercetării se reflectă și prin prisma descrierii unei entități profesionale cu o mare mobilitate între diferite identități și grupuri etnice, regionale și culturale. Muzicanții romi din Transilvania recunosc diferențele culturale constituite pe plan etnic și folosesc într-un mod conștient rezultatele specifice ale acestora. Cu ajutorul profesiei de muzicant reîtraiesc complexitatea și schimburile din cultură, unde granițele, trecerile devin mai plauzibile. Astfel, sunt mai ușor transgresabile. De aici derivă faptul că trăsăturile care stau la baza identității etnice și care în contextul fluxului cultural au o anumită discontinuitate sunt pre-definite ca simboluri ale identității etnice. Pentru muzicanții romi acesta nu este un lucru primordial. În anumite situații, aceste trăsături sunt considerate ca sursă de venit. Prin acest proiect s-a dorit crearea unui model de cercetare. Constatările pot fi relevante și pentru alte rețele de muzicanți din alte regiuni, susținând astfel necesitatea cercetărilor similare. Colectarea datelor referitoare la muzicanții din Transilvania, respectiv procesarea acestora, necesită și o perspectivă istorică: faptul că comunitățile examinate între timp s-au dezintegrat aproape în totalitate justifică utilizarea în cercetare a metodologiei de antropologie istorică. Prin aceasta putem obține informații noi, care pe parcurs pot fi analizate și interpretate în cadrul modelului creat.

Antecedente proiectului:

1. În 2008 cercetătorul și-a susținut teza de doctorat cu titlul *Rețelele sociale și culturale ale muzicanților romi din zona etnografică Călata*, la Universitatea Eötvös Lóránd, Facultatea de Litere din Budapesta, Ungaria. În 2011, această disertație a fost editată și publicată în limba maghiară de către Asociația Etnografică Kriza János în seria Kriza Könyvek. Tot în 2011, în cadrul ISPMN, lucrarea a fost tradusă și editată în limba engleză, iar în decembrie 2012 a fost publicat volumul cu titlul *On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg*. Volumul a fost prezentat la Institutul Etnografic al Universității Eötvös Lóránd din Budapesta în data de 11 decembrie 2013. 2. În vara anului 2008, cercetătorul a început –

folosind infrastructura Institutului – studierea muzicanților romi pe teren din Câmpia Transilvaniei. A început cu o familie de muzicanți din Pălatca, familia Codoba, rezultatul fiind studiul de atelier publicat cu titlul: *Hogyan lett a Kodobákból Codoba? Másodlagos identitásváltások egy mezőségi cigánymuzsikus családnál / De la Kodoba la Codoba. Despre schimbarea identității etnice secundare într-o familie de muzicanți romi dintr-un sat din Câmpia Transilvaniei*. În paralel cu publicarea acestui studiu, rezultatele au fost prezentate în mai multe prelegeri științifice la diferite evenimente, conferințe în ultimii ani. (În anul 2014 am republicat studiul într-un volum de studii antropologice editat de către Institutul Etnografic al Universității Eötvös Lóránd din Budapesta). În vara anului 2008, 2009, 2010 și 2011 s-au cules date din comuna Sic, județul Cluj. În 2011, cercetarea s-a extins și în comuna Bonțida, iar în 2013 s-a continuat și în alte comune din Câmpia Transilvaniei. 3. În 2010, cercetătorul a efectuat stagii de documentare la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca despre muzicanții romi orășeni în presa secolelor 19–20 din Transilvania. Obiectivele proiectului:

1. Continuarea prezentării rezultatelor acestor cercetări în cadrul unor prelegeri științifice la diferite evenimente și conferințe.
2. Organizarea unui atelier despre muzicanții romi orășeni în presa secolelor 19–20 din Transilvania, în cadrul ISPMN, editarea unui WP cu această tematică.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:

- **Tipul activității:** Dezvoltare bază de date
- **Perioada:** 31/12/2016
- **Descriere:** În cadrul proiectului *Roots in Our Moves* Asociația de Dans Popular al Maghiarilor din România, cu sediul la Sfântu Gheorghe, a lansat o colecție DVD, alcătuită din 30 de discuri cu titlul *Roots in Our Moves. Folclor muzical-coregrafic din Transilvania și Sălaj*. La editarea acestei colecții a contribuit și Csongor Könczei (cercetător ISPMN), care a fost și co-editorul caietului informativ al colecției – vezi:

http://www.folkmedia.ro/f/terkepek/carte_RO_ENG_DVD1-30-img.pdf.

Obiectivele generale ale proiectului *Roots in Our Moves* – proiect finanțat de către Grant SEE și Guvernul României – sunt conservarea patrimoniului cultural imaterial al minorității maghiare cu ajutorul tehnicilor secolului 21 și distribuirea culturii tradiționale către publicului larg prin înființarea Centrului de documentare și arhivare al Asociației de Dans Popular al Maghiarilor din România, cu sediul la Sfântu Gheorghe. Colecția este distribuită cu titlu gratuit către 120 de instituții culturale și publice, primind un exemplar și biblioteca ISPMN.

Titlul proiectului: *Inegalități educaționale ale tinerilor romi din România*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Tema proiectului: Cercetarea începută în 2011 urmărește două direcții. Pe de o parte, analizează mecanismele instituționale și strategiile individuale care influențează performanța educațională într-o școală cu copiii romi, respectiv într-o comunitate de romi din Oradea.

O mare parte a părinților și bunicilor acestor copii provin din aceeași comunitate, colonia de romi „Cinka Panna” din acest oraș (un spațiu geografic și social, care a fost desființat în anii 1970, în urma politicilor de locuire ale comunismului de stat). Al doilea obiectiv al cercetării este descrierea fostei colonii, destrămarea sa, relocarea forțată a membrilor comunității, transformarea sa într-un ghetou urban, memoria comunicativă a vieții în colonia respectivă.

Etapa planificată pe 2016 are două mari obiective: a. continuarea vizitelor la școală și acasă la familiile de romi, pentru a urmări schimbările apărute din anul trecut, respectiv pentru a completa rezultatele deja existente, b. continuarea cercetării despre colonia de romi. Pentru a lega această activitate cu alte proiecte ISPMN planificate pe 2016, în decursul muncii de teren se vor identifica familii de romi, foști locuitori ai coloniei, respectiv alți romi care au absolvit școala cercetată, care au un nivel ridicat de școlarizare, au terminat cel puțin 12 clase sau au chiar studii superioare.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **“Everybody loved each other there” – Roma memories of the one-time Cinka Panna colony in Oradea and its liquidation during the communist times**
Descriere: Primele rezultate ale cercetării de față au fost publicate ca studiu de atelier la editura ISPMN în cursul anului 2015 (Titlul: ‘*When Someone Came and Started to Sing, the Others Sang Too, Accompanying Him on the Violin*’ – *Living and Working Conditions in the Onetime Roma Colony in Oradea and Its Liquidation in the 1970s* (“Când cineva a început un cântec, cântau și alții, acompaniindu-l la vioară” - *Condiții de locuire și de muncă în fosta colonie de romi din Oradea și lichidarea acesteia în anii 1970*, studiu de atelier nr. 60). Acest text are ca scop identificarea acelui context social din care provin actualii elevi ai școlii. Creionarea acestui mediu, identificarea identității sociale și etnice a părinților și bunicilor copiilor ne ajută în realizarea unei etnografii a modelelor și conceptelor legate de educația formală a acestei comunități, care sunt transmise din generație în generație și care marchează atitudinile generațiilor tinere vis-a-vis de școală. În 2016 a fost pregătită o versiune îmbunătățită a acestui text, textul original fiind discutat în cadrul primului seminar DICE ROMA, organizat la ISPMN. În luna iulie a fost terminată noua variantă a textului, cu titlul “Everybody loved each other there” – Roma memories of the one-time Cinka Panna colony in Oradea and its liquidation during the communist times (“Aici fiecare îl iubea pe celălalt” - *Memorii romilor despre fosta colonie Cinka Panna din Oradea și lichidarea sa în timpul comunismului*) acesta fiind predat la revista Eastern European Politics and Society (categoria ISI, cu factor de impact. Manuscrisul a fost acceptat pentru publicare în cursul lunii decembrie, fiind parte a unui număr colectiv cu tematica memoriei comunismului. Acest număr special este editat de cercetătorii Małgorzata Głowacka-Grajper și Rigels Hallili și a fost realizat în urma participării în panelul special despre memoria comunismului la conferința internațională SIEF, la Zagreb, în 2015. Tot în cadrul acestui proiect, a apărut în 2016 un articol cu titlul „All Gypsies were living there as sound as a roach”. *Heydays of a Roma Colony in Romania (Oradea) and its Wrecking in Socialist and Post-Socialist Times* (“Țiganii trăiau acolo ca peștele în apă” - *Destrămarea unei colonii de romi din România (Oradea) în perioada socialistă și postsocialistă*), care este rezultatul participării la conferința internațională InASEA din anul 2014.

Titlul proiectului: *Migrație și inegalitate socială*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Anghel Remus Gabriel

Tema proiectului: proiectul cercetează modalitățile prin care se modifică relațiile sociale în context migratoriu.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Diseminare / pr / participări târg de carte
 - **Perioada:** 22/12/2016

Descriere: În cadrul proiectului s-a realizat un număr de 3 participări la conferințe internaționale, precum și un articol într-o revistă de specialitate cu prestigiu foarte ridicat (zona roșie factor de impact ISI în criteriile UEFISCDI). De asemenea, s-a organizat un workshop internațional.

Titlul proiectului: *Mobilitate și stratificare socială la romi*

Perioada: 20/01/2016 - 30/12/2016

Coordonator proiect: Lăcătuș Crăciun Ioan

Tema proiectului: Proiectul înglobează activități științifice și de cercetare anterioare legate de fenomene și fapte sociale regăsite în comunitățile de romi. Fenomene cercetate anterior, precum: locuirea marginală, gentrificarea urbană, exclusiunea socială, politici educaționale pentru romi etc. vor putea fi analizate și studiate exhaustiv prin înglobarea în ceea ce se definește ca mobilitate și stratificare socială la romi, în literatura de specialitate. Pentru acest an, în cadrul proiectului, dorim să continuăm demersurile de politică lingvistică prin înființarea Catedrei de Limba Romani în cadrul Facultății de Litere, la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Romii; aproapele de lângă noi, între vizibili și invizibili**
 - **Perioada:** 07/04/2016 - 08/04/2016
 - **Locul:** Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Lăcătuș Crăciun Ioan
 - **Număr participanți:** 12
 - **Descriere:** Evenimentul a fost realizat în urma consultărilor cu cercetători din cadrul ISPMN, iar cercetătorul Lăcătuș Crăciun Ioan a avut rolul de moderator în cadrul simpozionului. Prezentările academice despre problematica romilor în cadrul simpozionului au fost realizate de către specialiști din domeniile teologie, istorie, psihologie-științele educației, administrație publică, asistență socială, și drept. Tematica limbii romani a beneficiat de atenție sporită în cadrul simpozionului având în vedere Ziua alfabetului rom, sărbătorită în 7 aprilie. În cadrul evenimentului, spre final, a avut loc prezentarea și proiecția filmului documentar „Valea Plângerii”, realizat de ISPMN, despre deportarea romilor în Transnistria. Cuvant de deschidere: Prof.univ. dr. Andrei Andreicuț de la Facultatea de Teologie Ortodoxă.

Titlul proiectului: *„Petrecere descrisă...” Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania (‘Táncház’)*

Perioada: 31/12/2016

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Tema proiectului: Mișcarea de tip revival a Caselor de dans popular (‘Táncház’) din mediul urban poate fi considerată una dintre cele mai importante mișcări din ultimele decenii, care în

2017 va împlini patruzeci de ani de la înființare. Putem afirma că – din perspectiva contextului socio-cultural al maghiarilor din Transilvania – mișcarea a avut un impact deosebit. În ultimii ani au apărut mai multe scrieri, volume în mare parte retrospective, care tratau parțial sau din punct de vedere local această tematică. Dar din perspectiva etnocoologiei și etnografiei, această cercetare va fi o nișă, în sens mai larg al literaturii științelor sociale, care printr-o evaluare sistematică și critică, printr-o analiză a științelor sociale a acestor patruzeci de ani, ar trata istoria ideilor, funcționarea, impactul socio-cultural al acestui fenomen, numit ‘Táncház’.

Obiectivele proiectului: revizuirea și prelucrarea scrierilor, articolelor și a știrilor, respectiv a materialelor de arhivă (inclusiv documentele de la CNSAS) apărute în presa maghiară din România din 1977 și care au tangență cu mișcarea de tip „revival” a Caselor de dansuri populare din mediul urban, scrierea și editarea mai multor studii și volume în limba maghiară în anii următori.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **„Petrecere descrisă...” Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea Caselor de Dansuri populare din Transilvania**
Descriere: Rezultatele proiectului în anul 2016:
 1. Stagii de documentare în Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca; construirea continuă a unei colecții de articole.
 2. Participări la conferințe și susținerea unor prelegeri științifice:
 - În data de 10 iunie 2016, cercetătorul a susținut o prelegere cu titlul „*A megírt mulatság...*” *Az erdélyi táncházak eszmetörténete* („*Petrecere descrisă...*” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania*) la conferința „*Néptánc a médiában*” (*Etnocoologia în mass media*), organizată de către Asociația Etnocoologilor Maghiari, Institutul de Muzicologie și Institutul de Etnografie al Academiei de Științe a Ungariei și Catedra de Etnografie și Antropologie Culturală a Universității din Szeged, la Muzeul Etnografic din Szentendre, Ungaria.
 - În data de 9 august 2016, cercetătorul a susținut o prelegere în cadrul Taberei Internaționale de Folclor din Râscruți, ediția a XXV-a, organizată de către Fundația Kallós Zoltán, cu titlul „*A megírt mulatság...*” *Az erdélyi táncházak eszmetörténete* („*Petrecere descrisă...*” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania*).

Titlul proiectului: *Religiozitate și procese de modernizare în comunități tradiționale rurale*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Peti Lehel

Tema proiectului: Prelucrarea materialului etnografic care provine din cercetările de teren efectuate în diferite comunități tradiționale, rurale (de exemplu romi, ceangăi, minorități religioase etc.), completarea cercetărilor, elaborarea unor articole și prezentarea rezultatelor la conferințe științifice.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport**
Descriere: În perioada 23-24 august 2016, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a

participat la Conferința Internațională de Hungarologie organizată în Pécs în calitate de coorganizator al simpozionului *Vallási kultúra a Kárpát-medencében (Cultură religioasă în Bazinul Carpatic)* și ca președinte al secțiunii *A nyugati és keleti kereszténység: határok, kölcsönhatások, ellentétek (Creștinismul de Vest și de Est: granițe, interferențe, conflicte)*. Peti Lehel a ținut prelegerea cu titlul: *Vallási megtérés és karizmatikus rítusok egy moldvai kistérség pünkösdi közösségeiben (Conversiune religioasă și ritualuri carismatice în comunități penticostale din Moldova)* în care a analizat motivele conversiunii la religia penticostală a unui comunități rome (ursari) din Moldova.

Titlul proiectului: *Conferință și atelier de pictură pe apă*

Perioada: 01/11/2016 - 30/11/2016

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Instituții partenere: Centrul Cultural Turc „Yunus Emre” Constanța; Muzeul de Istorie a Transilvaniei

Tema proiectului: Proiectul își propune organizarea unei conferințe și a unui atelier de pictură pe apă.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Interferențe culturale între spațiul transilvan și Imperiul Otoman și atelier de pictură pe apă (ebru).**
 - **Perioada:** 17/11/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Adriana Cupcea
 - **Număr participanți:** 30
 - **Linkuri în presă:** <https://www.youtube.com/watch?v=ODaoedHjFho> (*Antena 1 Transilvania*)
 - **Coorganizatori:** Centrul Cultural Turc „Yunus Emre” Constanța, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei
 - **Descriere:** În data de 17 noiembrie 2016 a avut loc conferința *Interferențe culturale între spațiul transilvan și Imperiul Otoman*, susținută de prof. univ. dr. Călin Felezeu, de la Institutul de Turcologie și Studii Central Asiatice, UBB, Cluj-Napoca și un atelier de pictură pe apă (ebru), artă tradițională turcească, specifică perioadei otomane, realizat de Vladimir Tupanceski, profesor de ebru al Centrului Cultural Turc Yunus Emre, Constanța. Evenimentul a fost organizat de Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei și Centrul Cultural Turc „Yunus Emre” din Constanța, parteneriat facilitat de Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale. Din partea ISPMN a participat Adriana Cupcea.

Titlul proiectului: *Locuri și spații ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania*

Anul: 2012-2016

Coordonator proiect: Jakab Albert Zsolt

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Peti Lehel, Gidó Attila

Tema proiectului: Cercetarea și analiza locurilor, spațiilor și a identității minorităților naționale din Transilvania.

Scopul proiectului: 1. întocmirea și completarea unei baze de date pe următoarele categorii: copac comemorativ, plăci comemorative, statui și busturi, monumente publice (comemorative), obeliscuri, cenotafuri, cimitire de onoare; 2. publicarea datelor pe internet pe un site special; 3. cercetarea și analiza practicilor de comemorare legate de aceste locuri și spații.

Antecedentele proiectului: În anul 2012 s-a luat legătura cu instituții de specialitate, s-au publicat două cărți în limba maghiară pe tema ridicării monumentelor și practica comemorării în Cluj-Napoca, s-a participat la conferințe naționale și internaționale pe tema respectivă.

În anul 2013-2014 s-a întocmit baza de date a monumentelor din Partium și Banat; în 2016 s-a completat și s-a continuat colectarea datelor din Transilvania.

Rezultatul cercetării efectuate în 2016 a fost descrierea a peste 500 de obiecte de comemorare trecute în baza de date a locurilor comemorative din Transilvania și Banat. Prin urmare, baza de date conține un număr de 1500 de obiecte comemorative. Această bază de date funcționează în format electronic și ulterior va fi încărcată în baza de date online a paginii web a ISPMN.

Proiectul este unul deschis, care se poate extinde și pe alte județe, creând o bază de date complexă, care poate fi utilă cercetătorilor minorităților naționale, dar și publicului larg interesat de istoria și situația minorităților naționale din România.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Raportul Bursei de cercetare pentru cercetarea locurilor și spațiilor ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania**
Descriere: În cadrul Bursei de cercetare pentru cercetarea locurilor și spațiilor ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania, acordată de Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale din Cluj-Napoca, s-au cercetat și s-au analizat locurile, spațiile și identitatea minorităților naționale din Transilvania și Banat.
În cadrul unei cercetări în anii 2013 și 2014 s-a elaborat o bază de date despre locurile și spațiile comemorative, care pe lângă rolul lor important în crearea și păstrarea identității naționale a minorităților sunt semnificative și au un rol în formarea identității locale. În cadrul cercetării prezente s-a continuat completarea bazei de date din 2013 și 2015 care conținea 1500 de monumente, statui, cenotafuri, plăci etc. Cercetarea prezentă s-a concentrat pe zona județelor Arad, Timiș, Caraș-Severin și Mehedinți, o zonă multilingvă și multietnică, atât în trecut, cât și în prezent. Datele prelucrate provin din cercetări, monografii, periodice, broșuri, studii de caz, siteuri web ale comunităților și alte publicații. Aceste surse conțin informații referitoare la spațiile și evenimentele comemorative ale minorităților naționale de la început până în prezent. Pe baza acestor surse s-au ordonat informațiile într-o bază de date, unde sunt trecute anul inaugurării, subiectul comemorării, locul exact, localitatea, județul, inițiatorul comemorării, executantul, descrierea sărbătorii de inaugurare și poze despre obiectivul comemorării. Rezultatul cercetării efectuate în 2016 a fost descrierea a peste 500 de obiecte de comemorare trecute în baza de date a locurilor comemorative din Transilvania și Banat. Prin urmare, baza de date conține un număr de 2000 de obiecte comemorative. Aceasta funcționează în format electronic și ulterior va fi încărcată în baza de date online a paginii web a ISPMN.

Titlul proiectului: *Etnicități și afectivități la TIFF 2016*

Perioada: 27/05/2016 - 05/06/2016

Coordonator proiect: Virginás Péter

Partener: Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc

Tema proiectului: Proiectul are ca scop realizarea unui sondaj în rândul publicului participant la două subprograme ale Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF), și anume Ziua Maghiară și Zilele Filmului Românesc. Sondajul prevăzut va fi anonim și va include aproximativ 10 întrebări despre stări afective, conectivitate și relevanța etnicității ca reprezentare vizuală versus experiență trăită în contextul vizat (se are în vedere și înregistrarea unor date relevante ca gen, vârstă, apartenență etnică, eventual domiciliul).

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Etnicități și afectivități la TIFF 2016**

Descriere: Eșantionul general al sondajului a fost constituit de către persoanele care au participat la proiecții de filme și/sau evenimente conexe în cadrul a două programe tematice ale TIFF (Zilele Filmului Românesc și Ziua Maghiară). Culegerea de date a fost realizată în perioada de desfășurare a festivalului de film internațional Transilvania (TIFF), ediția a 15-a; modul de culegere a datelor: completarea chestionarului online promovat pe blogul oficial al festivalului, pe portalul transindex.ro, și în rândul cunoștințelor care au participat la proiecții de filme și/sau evenimente conexe în cadrul celor două programe tematice ale TIFF.

Titlul proiectului: *Antisemitism și relații interetnice în Bucovina și Moldova secolului XX*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul vizează explorarea unor aspecte legate de istoria minorității evreiești din Bucovina istorică și Moldova, din perspectiva dinamicii relaționale minoritate-majoritate. Sunt vizate procesele de construcție identitară etnică și națională și plasarea acestora în contextul consolidării statului național de după 1918. Un loc central în cadrul acestei cercetări îl va deține problema antisemitismului și a reprezentării Holocaustului, cu accent pe valorile violenței în structura identitară. Se va investiga apoi dimensiunea instituțională a comunității evreiești după 1945 în zona cercetată.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de cercetare**

Descriere: Documentarea bibliografică pentru tema proiectului s-a bazat pe surse de la bibliotecile universitare din Cluj-Napoca și București. S-au urmărit două direcții de cercetare; pe de o parte, conexiunile între perceperea violenței și identitatea etno-culturală; pe de altă parte, s-au analizat particularități ale antisemitismului cu un studiu de caz aplicat în Bucovina interbelică. Rezultatele cercetării au fost diseminate în cadrul unor conferințe: Conferința internațională *Istorie, cultură și cercetare* (Deva, 6-7 mai), Conferința Națională a Seminarului de Antropologie Istorică. *Violență, societate și modernizare în spațiul românesc (sec. XVI-XX). Marele Război, sfârșitul modernității?* (Cluj-Napoca, 2-3 iunie), *Întâlnirea institutelor de cercetare a minorităților din Budapesta și Cluj. Conferință internațională* (Cluj-Napoca, 26-27 mai). Proiectul s-a materializat și prin publicarea unui studiu pe tema violenței antisemite (*Reproducerea violenței*

antisemite în memorialistica evreiască din România) într-un volum apărut la Ed. Cetatea de Scaun. În 2017, cercetările vor continua cu explorarea unor surse de arhivă pe această temă.

Titlul proiectului: *Analiza comparată a regimurilor de protecție a minorităților din Europa*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Székely István

Cercetător ISPMN participant în proiect: Horváth István

Tema proiectului: Proiectul are drept scop colectarea celor mai importante documente legislative adoptate de țările europene cu privire la statutul și drepturile minorităților naționale, etnice și lingvistice (în primul rând, legile despre minorități) și realizarea unei analize comparate în acest sens, pe baza unor criterii relevante (în primul rând, din perspectiva drepturilor garantate minorităților în diverse domenii). Proiectul constituie o dezvoltare a unui alt proiect realizat în cadrul ISPMN care s-a axat doar pe participarea politică în Europa Centrală și de Sud-Est. (În prima fază, și acest proiect se va axa mai ales pe fostele state socialiste din Europa Centrală și de Sud-Est).

De asemenea, proiectul își propune și o analiză a situației din România, plasată în contextul mai larg conturat astfel. Mai precis, ne propunem să colectăm și să analizăm propunerile legislative elaborate din 1990 până în momentul de față pentru reglementarea statutului minorităților naționale din România, precum și analiza procesului de negociere dintre reprezentanții minorităților și ai instituțiilor statului. Criteriile folosite în această analiză vor fi similare celor din prima parte a proiectului.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **István Gergő Székely - István Horváth: *Minority Representation in the New EU Member States (Reprezentarea minorităților în noile țări membre UE)***

Descriere: Articolul lui István Gergő Székely și István Horváth a fost realizat pentru a fi inclus în volumul *The Politics of Culture (Politici publice în domeniul culturii)*, ce urmează a fi publicat de către Wilfried Martens Centre for European Studies. Articolul prezintă și compară reglementările electorale speciale ce au în vedere minoritățile naționale din cele 13 noi țări membre ale UE. Analiza reprezintă o continuare a articolului realizat de aceiași autori și publicat în 2014 în revista *Nationalities Papers*. Subiectul articolului ce urmează a fi inclus în volum a fost restrâns la noile țări membre, la cererea coordonatorilor volumului, însă autorii au elaborat și o variantă mai amplă a analizei, care include toate țările membre UE, dar și țările candidate, respectiv țările din Balcani care au în prezent statutul de potențiali candidați pentru aderare.

Titlul proiectului: *Identitate și (re)prezentare vizuală - cazul familiilor transnaționale*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Hossu Iulia

Tema proiectului: Prezentul proiect se încadrează în linia de formare urmată pe parcursul doctoratului de către cercetătoare. Aceasta și-a susținut teza de doctorat cu tema familia, practicile și dinamica acesteia, în cadrul UBB, în anul 2010. Prezentul proiect îmbină activitatea de cercetare în domeniul filmului documentar și al (re)prezentării vizuale, cu tematica familiei, și mai precis, a familiei transnaționale.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - ***Identitate și (re)prezentare vizuală - cazul familiilor transnaționale***
Descriere: Pe parcursul anului 2016, cercetătoarea a participat la două conferințe (una națională și una internațională) în cadrul cărora a susținut prezentări pe tematica familiilor transnaționale și a reprezentării vizuale a acestora. A participat la o serie de prelegeri și seminarii cu această tematică. Această activitate a fost completată de publicarea unei serii de articole pe tematică în calitate de autor/coautor. Activitatea desfășurată în cadrul acestui proiect a fost susținută în mare parte ca activitate integrantă a unui proiect mai amplu de cercetare derulat de Centrul de Studiere a Populației, UBB, Cluj-Napoca în cadrul căruia Iulia Hossu deține funcția de cercetător postdoctoral. Mai multe detalii se regăsesc pe pagina web a proiectului: transnationalfamilies.ro.

Titlul proiectului: *Monografia minorității italiene din România***Anul:** 2016**Coordonator proiect:** Bokor Zsuzsa**Scopurile cercetării:**

- întărirea unor parteneriate cu actori semnificativi academici – atât din România, cât și din străinătate – implicați în mod sistematic, fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației italienilor din România;
- urmărirea sistematică a producției științifice legate de această minoritate;
- dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice legate de minoritatea cercetată;
- urmărirea sistematică a producției media pe tema minorității italiene;
- elaborarea unui proiect de cercetare care cuprinde atât temele cele mai frecvent studiate legate de minoritatea italiană, cum ar fi migrația lor spre România (cercetări istorice) cât și cercetări etnografice și sociolingvistice care analizează diferite aspecte ale vieții actuale ale comunităților italienești din România.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - Elena Pirvu: *Friuliana. Prezentare generală*
 - Antonio Ricci: *La minoranza italiana in Romania in tempo di crisi (Minoritatea italiană în perioadă de criză)*
 - Banta Carmen: *Minoritatea italienilor din Oltenia. Identitate-diferențe-alteritate. Studiu de caz-Craiova*
 - Alina Dorojan: 1. *Istoria comunității italiene înainte de Unirea Principatelor și până la crearea României Mari.* 2. *Istoria comunității minoritare în perioada interbelică și perioada comunistă.* 3. *Situația demografică a minorității italiene*
 - Cătălin Stoian: *La povești cu și despre italienii din Țara Hațegului*

Titlul proiectului: *Monografia minorității tătare din România***Anul:** 2016**Coordonator proiect:** Adriana Cupcea**Cercetători externi participanți în proiect:** Metin Omer, Filiz Aydin, Sînziana Preda, Gihan Curtomer, Laurențiu Tănase**Instituții partenere:** Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România

Tema proiectului: Obiectivul principal al proiectului îl constituie realizarea unei descrieri monografice a minorității tătare, în perioada cuprinsă între 1878 și până în prezent. Structura monografiei se pliază pe acest interval cronologic, cercetarea urmărind câteva aspecte principale pentru toate cele trei perioade majore: interbelic, comunism, postcomunism.

Principalele componente constau în: 1) elaborarea unor sinteze interimare tematice în forma unor Studii de Atelier; 2) întărirea unor parteneriate existente, crearea de noi parteneriate cu actori semnificativi academici implicați în mod sistematic, fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației minorității tătare; 3) dezvoltarea rețelei de specialiști și evidența sistematică a potențialilor colaboratori, urmărirea sistematică a producției lor științifice; 4) dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice pe acest segment de cercetare; 5) urmărirea sistematică a producției media în această arie tematică, dezvoltarea de parteneriate active pe acest segment. Găsirea unor modalități de arhivare, eventual de stocare digitală accesibilă pentru un public mai larg, a acestor materiale.

Structura:

1. Tătarii din Dobrogea în Imperiul Otoman, până la 1878.

Stabilirea tătarilor în Dobrogea: principalele valuri
Statut religios, economic, social în Imperiul Otoman
Situația demografică la 1878

2. Perioada interbelică

Evoluția demografică în perioada interbelică
Fenomenul migrației înspre Turcia
Situația socială și economică în cadrul statului român
Tătarii - comunitate religioasă în cadrul noului stat creștin
Organizații politice, culturale și religioase
Presa
Educația religioasă și în limba maternă
Relațiile comunității cu Crimeea și Turcia

3. Perioada comunistă

Recensămintele perioadei comuniste
Efectele proceselor comuniste (industrializare, colectivizare, secularizare) asupra comunității tătare
Evoluție organizatorică
Represiunea comunistă
Educația religioasă și în limba maternă
Păstrarea etnicității și religiei islamice sub regimul comunist

4. Perioada post-comunistă

Istoria și cronologia post 1990 a minorității tătare
Reprezentare și mobilizare politică post 1990
Sistemul instituțional al comunității tătare
a. Sistemul de învățământ în limba maternă
b. Asociații și fundații
c. Rețea ecleziastică
Forme de sprijin din partea statului de afiliere etnică:
Relațiile cu Crimeea (1990-2014)
Relațiile cu Crimeea și diaspora tătara după anexarea Crimeei
Relațiile cu Turcia
a. actori formali și informali în Dobrogea
b. educația în limba turcă

- c. practicarea religiei islamice în comunitate
- d. educația religioasă
- e. domeniul economic

Memorie și politici ale memoriei

Forme active de păstrare a ”tradițiilor populare”.

Situația utilizării limbii materne (vitalitate etnolingvistică)

Căsătoriile mixte

Inventar al problemelor cu care se confruntă minoritatea respectivă și reprezentări ale viitorului.

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
 - **Interviuri:** 6
- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Metin Omer: *Tătarii din Dobrogea, în perioada interbelică***
Descriere: Autorul urmărește evoluția istorică a tătarilor din Dobrogea, în perioada interbelică, din perspectivă politică, instituțională, demografică și a activității publicistice a elitelor comunității.
 - **Adriana Cupcea: *Politica de stat protector a Turciei, în Balcani. Studiu de caz: comunitatea musulmană din Dobrogea***
Descriere: Cercetarea analizează traiectoria politicii turce, ca stat protector, în cazul turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea, post 1990.
 - **Cercetare de teren - *Monografia minorității tătare din România***
Descriere: În perioada 23- 28 mai, Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a desfășurat o cercetare de teren în localitățile Constanța, Medgidia și Valu lui Traian, în cadrul proiectului *Monografia minorității tătare (17-4-2016)*. Obiectivul cercetării a fost analiza influenței asupra comunității din Dobrogea, a politicilor de stat protector ale statului turc, în perioada post 1990. În acest sens, au avut loc interviuri cu: Muftiul Cultului Musulman, Yusuf Murat, imami locali, dar și din Turcia, care deservește în geamiile din cele trei localități, și cu membrii ai comunității. Rezultatele cercetării vor fi publicate în cadrul capitolului comun celor două monografii ale comunității turce, referitor la formele de sprijin acordate de statul turc, turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea. Pe parcursul deplasării, în data de 25 mai 2016 a avut loc la Constanța vernisarea expoziției cu titlul *Seminarul Musulman din Medgidia*, alături de lansarea cărții *Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și Memorie*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2016. Evenimentul a fost organizat de Consatul General al Republicii Turcia, împreună cu Institutul pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale din Cluj-Napoca, Serviciul Județean Constanța al Arhivelor Naționale, Universitatea Ovidius, Facultatea de Istorie și Științe Politice.
 - **Studiu de atelier:** Filiz Aydin: *Identitatea etno-națională a diasporei tătare crimeene din România, în perioada comunistă (Ethno-National Identity of the Crimean Tatar Diaspora in Romania in the Communist Period)*

Titlul proiectului: *Monografia minorității turce din Dobrogea (România)*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetători externi participanți în proiect: Sinziana Preda, Neriman Hasan, Mustafa Ali Mehmet, Mehmet Naci Onal

Tema proiectului: Obiectivul proiectului îl constituie realizarea unei descrieri monografice a minorității turce, în perioada cuprinsă între 1878 și până în prezent. Structura monografiei se pliază pe această interval cronologic, cercetarea urmărind câteva aspecte principale pentru toate cele trei perioade majore: interbelic, comunism, postcomunism.

Principalele componente constau în: 1) elaborarea unor sinteze interimare tematice în forma unor Studii de Atelier; 2) întărirea unor parteneriate existente, crearea de noi parteneriate cu actori semnificativi academici implicați în mod sistematic, fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației minorității tătare; 3) dezvoltarea rețelei de specialiști și evidența sistematică a potențialilor colaboratori, urmărirea sistematică a producției lor științifice; 4) dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice pe acest segment de cercetare; 5) urmărirea sistematică a producției media în această arie tematică, dezvoltarea de parteneriate active pe acest segment. Găsirea unor modalități de arhivare, eventual de stocare digitală accesibilă pentru un public mai larg, a acestor materiale.

Structura:

1. De la 1878

Originile turcilor din Dobrogea

Statut religios, economic, social în Imperiul Otoman

Situația demografică la 1878

2. Perioada interbelică

Evoluția demografică în perioada interbelică

Fenomenul migrației înspre Turcia

Situația socială și economică în cadrul statului român

Turcii - comunitate religioasă în cadrul noului stat creștin

Organizații politice, culturale și religioase

Presa

Educația religioasă și în limba maternă

Relațiile comunității cu Turcia

3. Perioada comunistă

Recensămintele perioadei comuniste

Efectele proceselor comuniste (industrializare, colectivizare, secularizare) asupra comunității tătare

Evoluție organizatorică

Represiunea comunistă

Educația religioasă și în limba maternă

Păstrarea etnicității și religiei islamice sub regimul comunist

4. Perioada post-comunistă

Istoria și cronologia post 1990 a minorității turce

Reprezentare și mobilizare politică post 1990

Sistemul instituțional al comunității turce

a. Sistemul de învățământ în limba maternă

b. Asociații și fundații

c. Rețea ecleziastică

Forme de sprijin din partea statului de afiliere etnică:

Relațiile cu Turcia

a. actori formali și informali în Dobrogea

b. educația în limba turcă

- c. practicarea religiei islamice în comunitate
- d. educația religioasă
- e. domeniul economic

Memorie și politici ale memoriei

Forme active de păstrare a ”tradițiilor populare”.

Situația utilizării limbii materne (vitalitate etnolingvistică)

Căsătoriile mixte

Inventar al problemelor cu care se confruntă minoritatea respectivă și reprezentări ale viitorului.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Bibliografie**
 - **Formatul bazei de date:** doc.
 - **Descrierea bazei de date:** Bibliografia conține o listă exhaustivă a lucrărilor științifice publicate pe subiectul minorității turce din Dobrogea, cu accent pe publicațiile din perioada post 1990.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2016 - 31/12/2016
- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Sînziana Preda: *Păstrarea etnicității în comunitatea turcă din Dobrogea***
Descriere: Autoarea identifică în baza cercetării de teren strategiile de menținere a etnicității în comunitatea turcă din Dobrogea
 - **Mustafa Ali Mehmet: *Istoria comunității turce în secolul XX***
Descriere: Autorul a realizat o istorie a turcilor din Dobrogea, cu accent asupra evoluțiilor din secolul XX.
 - **Adriana Cupcea: *Politica de stat protector a Turciei, în Balcani. Studiu de caz: comunitatea musulmană din Dobrogea***
Descriere: Cercetarea analizează traiectoria politicii turce, ca stat protector, în cazul turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea, post 1990.
 - **Studiu de atelier:** Sînziana Preda: *Păstrarea etnicității în comunitatea turcă din Dobrogea*
- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Îndrumare bursier
 - **Perioada:** 01/08/2016 - 31/10/2016
 - **Descriere:** Bursă în domeniul analizei sistemului de învățământ în limba turcă
Tipul bursei: bursă senior pentru specialiști cu experiență în cercetarea minorităților naționale (3 luni)

Titlul proiectului: *Monografia minorității rutene din România. Culegere de date și elaborarea unei bibliografii despre minoritatea rutenă din România*

Perioada: 31/12/2016

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Tema proiectului: Culegere de date și elaborarea unei bibliografii despre minoritatea rutenă din România.

Scopul cercetării este actualizarea datelor existente la ISPMN despre minoritatea rutenă din România prin culegerea de date noi și elaborarea unei bibliografii complexe cu publicații multilingve relevante referitoare la minoritatea rutenă din România (inclusiv resurse pe internet), și procurarea (inclusiv în copie) a cărților, publicațiilor semnificative referitoare la minoritatea rutenă.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - ***Monografia minorității rutene din România***
Culegere de date și elaborarea unei bibliografii despre minoritatea ruteană din România
Descriere: În acest an s-a elaborat bibliografia de specialitate care este în permanentă actualizare.

Titlul proiectului: ***Monografia minorității rușilor lipoveni din România***

Anul: 2016

Coordonator proiect: Hossu Iulia

Tema proiectului:

Obiectiv: Elaborarea unei descrieri monografice a situației minorității rușilor lipoveni din România. Aceasta va cuprinde studii tematice: dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale. Se va avea în vedere și elaborarea unor studii tematice, precum: locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a „tradițiilor populare”, sistemul educațional pentru minorități etc.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - ***Vitalitate lingvistică ruși lipoveni***
 - ***Istoria comunității 1989-2016***
 - ***Monografia minorității rușilor lipoveni din România***
Descriere: Pe parcursul anului 2016 a fost realizată o radiografie a literaturii de specialitate pe baza căreia au fost identificați anumiți specialiști cărora li s-a adresat invitația de a-și aduce contribuția la realizarea acestei monografii. O parte dintre aceștia au răspuns afirmativ invitației, la ora actuală monografia având realizate trei capitole, iar două aflându-se în lucru.

Titlul proiectului: ***Monografia minorității evreiești din România***

Anul: 2016

Coordonatori proiect: Gidó Attila, Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul se încadrează în direcția de cercetare a ISPMN *Monografia minorităților din România* și are ca scop final elaborarea unei monografii a minorității evreiești.

Componentele proiectului: 1) elaborarea unor sinteze interimare tematice în forma unor Studii de Atelier prin actualizarea unor studii tematice (dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale) respectiv elaborarea de noi studii tematice (locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a ”tradițiilor populare”, sistemul educațional etc.); 2) întărirea unor parteneriate existente, crearea de noi parteneriate cu actori semnificativi academici implicați în mod sistematic, fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației minorității evreiești; 3) dezvoltarea rețelei de specialiști și evidența sistematică a potențialilor colaboratori, urmărirea sistematică a producției lor științifice; 4) dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice pe acest segment de cercetare; 5) urmărirea sistematică a producției media în această arie tematică, dezvoltarea de parteneriate active pe acest segment. Găsirea unor modalități de arhivare, eventual de stocare digitală accesibilă pentru un public mai larg, a acestor materiale.

Pe parcursul proiectului vor fi identificate acele instituții și personalități (autori) din mediul academic care vor colabora la elaborarea monografiei minorității evreiești. Monografia va avea următoarea structură:

1. Evreii din România până la Holocaust
2. Evreii în perioada comunistă
3. Situația demografică a evreilor
4. Istoria și cronologia post 1990 a minorității evreiești
5. Reprezentare și mobilizare politică post 1990
6. Sistemul instituțional în prezent
7. Inventar al problemelor comunitare și reprezentări ale viitorului

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Monografia minorității evreiești din România (titlu de lucru)**
Descriere: În 2016 s-a finalizat structura publicației referitoare la minoritatea evreiască din România și au fost contactați autorii.

Titlul proiectului: *Monografia minorității germane din România*

Anul: 2016

Coordonatori proiect: Anghel Remus Gabriel

Tema proiectului: Proiectul urmărește să dezvolte o linie strategică de cercetări, publicații și manifestări științifice dedicate minorității germane din România, precum și proceselor sociale care au loc în zonele locuite, sau care au fost locuite de germani. Pot fi identificate procese de dezvoltare instituțională și cooperare instituțională transnațională, mobilități și circuite transnaționale, constituire de grupuri de socializare, patrimonializare și utilizare a patrimoniului, activitate politică, transferuri și transmitere de norme și practici sociale, sau orice alt tip de proces social și politic relevant identității germane din România.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Lecturare
 - **Perioada:** 15/12/2016
 - **Descriere:** În urma discuției cu mai mulți specialiști axați pe tematica comunității germane, s-a stabilit deja structura și conținutul volumului care se va realiza. Acesta va fi coordonat de către Ottmar Trașcă și Remus Anghel. Va fi o istorie comprehensivă a minorității germane din 1918 până în prezent. Volumul va cuprinde capitole semnate de către: Vasile Ciobanu, Florian Kuehrer-Wielach, Ottmar Trașcă, Hannelore Baier, Laura Gheorghiu, Ulrich Wien, Rudolf Poledna, Ovidiu Oltean, Remus Anghel.

Titlul proiectului: *Monografia minorității sârbe din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Székely István

Partener: Uniunea Sârbilor din România

Tema proiectului: Proiectul se încadrează în direcția de cercetare ISPMN *Monografia minorităților din România* și are ca scop final elaborarea unei monografii a minorității sârbe.

Obiective:

- crearea unor parteneriate cu actori semnificativi academici și din comunitate implicați fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației minorității;
- urmărirea producției științifice legate de această minoritate;
- dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice legate de minoritatea cercetată;
- urmărirea sistematică a producției media pe tema minorității sârbe.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Persoane și instituții contact minoritatea sârbă**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Descrierea bazei de date:** În anul 2016 s-a început doar identificarea unor persoane de contact din cadrul minorității sârbe cu care am putea colabora pentru editarea unui volum sau monografii.
 - **Colectarea datelor:** 01/09/2016 - 31/12/2016

Titlul proiectului: *Monografia minorității ucrainene din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Peti Lehel

Cercetător ISPMN participant în proiect: Hossu Iulia

Tema proiectului:

Obiectiv: Elaborarea unei descrieri monografice a situației minorității ucrainene din România. Aceasta va cuprinde studii tematice: dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale. Se va avea în vedere și elaborarea unor studii tematice, precum: locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a „tradițiilor populare”, sistemul educațional pentru minorități etc.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport**

Descriere: În cursul anului 2016, Peti Lehel și Iulia Hossu, cercetători ISPMN, responsabili ai proiectului *Monografia minorității ucrainene din România* au identificat și au contactat persoane cheie în cercetarea minorității ucrainene din România.

Titlul proiectului: *Monografia minorității slovace din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Peti Lehel

Cercetător ISPMN participant în proiect: Jakab Albert Zsolt

Tema proiectului:

Obiectiv: Elaborarea unei descrieri monografice a situației minorității slovace din România. Aceasta va cuprinde studii tematice: dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale. Se va avea în vedere și elaborarea unor studii tematice, precum: locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a „tradițiilor populare”, sistemul educațional pentru minorități etc.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Adriana Iozefina Furicova:** *Forme de sprijin din partea statului de afiliere etnică*
- **Adriana Iozefina Furicova:** *Memorie și politici ale memoriei*
- **Ianko Gubani:** *Sistemul instituțional al minorității slovace*
- **Ianco Gubani-Milan Midler:** *Situația utilizării limbii materne (vitalitatea etnolingvistică)*
- **Ioan Kukucska:** *Ungaria la sfârșitul secolului al 17 – lea și începutul celui de-al 18 – lea; Cauzele colonizării slovacilor în Ținuturile de Jos; Etapele procesului de colonizare al slovacilor în Ținuturile de Jos; Dezvoltarea culturală: învățământul, asociațiile culturale, presa, publicistica și activitatea politică; Obiceiuri, tradiții calendaristice și modul de viață, Situația minorității slovace în perioada contemporană*
- **Elena Rodica Colta:** *Studiu de caz: Slovacia din județul Arad*

Titlul proiectului: *Monografia minorității cehe din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Jakab Albert Zsolt

Cercetător ISPMN participant în proiect: Peti Lehel

Tema proiectului:

Obiectiv: Elaborarea unei descrieri monografice a situației minorității cehe din România. Aceasta va cuprinde studii tematice: dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale. Se va avea în vedere și elaborarea unor studii tematice, precum: locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a ”tradițiilor populare”, sistemul educațional pentru minorități etc.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Gecse Alena - Gecse Desideriu:** *Texte pentru Monografia minorității cehe din România*

Titlul proiectului: *Monografia minorității albaneze din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Tema proiectului: Prin acest proiect se dorește continuarea cercetării începute în 2008 pe istoria comunității albaneze din România. După actualizarea datelor deja existente, în 2016 se dorește colectarea informațiilor noi despre acest grup etnic. Spre deosebire de 2008, când cercetarea se axa pe descrierea organizației celei mai importante a albanezilor, Asociația Liga Albanezilor din România (ALAR), acum ne vom concentra asupra mai multor dimensiuni:

- prezentarea celeilalte organizații, Uniunea Culturală a Albanezilor, care a fost creată în 1989;
- colectarea informațiilor despre comunitate: date demografice, date despre comportamentul politic, date despre reprezentarea colectivă a etnicității etc.;
- trecerea în revistă a cercetărilor despre comunitate.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - *Istoria comunității albaneze din România povestită de ea însăși; Instituții culturale albaneze în România*

Descriere: Studiile semnate de Marius Dobrescu

- *Privire asupra studiilor relațiilor lingvistice româno-albaneze,*

Presa albaneză din România în secolele XIX-XX

Descriere: Studii semnate de Renate Topciu

- *Privire asupra relațiilor bilaterale dintre România și Albania*

Descriere: Studiu semnat de Luan Topciu

Titlul proiectului: *MonogROMA - Inventarierea și sinteza studiilor științifice existente pentru fundamentarea unei monografii despre romii din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Fosztó László

Tema proiectului: Scopul proiectului MonogROMA este inventarierea și sinteza studiilor științifice existente pentru fundamentarea unei monografii despre romii din România. Vom parcurge etapele cum urmează:

- dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice pe acest segment de cercetare;
- elaborarea unor sinteze interimare tematice în forma unor Studii de Atelier prin actualizarea unor studii tematice în domenii în care există cercetări prealabile;
- întărirea unor parteneriate existente, crearea de noi parteneriate cu actori semnificativi academici implicați în mod sistematic fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației romilor din România;
- urmărirea sistematică a producției media în această arie tematică, dezvoltarea de parteneriate active pe acest segment.

O structura prealabilă a monografiei este:

1. Introducere (coordonator: Fosztó László)
2. O istorie sumară a romilor înainte de Unirea Principatelor (Viorel Achim)
3. Istoria comunității minoritare în perioada interbelică și perioada comunistă (Petre Matei)
4. Holocaustul romilor (Viorel Achim)
5. Istoria și cronologia post 1990 a romilor din România (colaboratori multipli)
6. Cercetări atropologice și calitative în rândul romilor din România (Fosztó + colaboratori)
7. Situația și utilizarea limbii romani în contexte diferite (Gheorghe Sarău / Yaron Matras)
8. Politicile publice și dezvoltarea sistemului instituțional al romilor (colaboratori)
9. Aspecte legate de discriminarea romilor și incluziunea socială (colaboratori)
10. Probleme legate de datele demografice, indicatorii relevanți pentru egalitate și monitorizarea politicilor publice (colaboratori)
11. Activismul romilor și diferitele forme de mobilizare socială (colaboratori)
12. Concluzii

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - Lectură critică asupra volumului *Cei care numără: Practici de expertiză în clasificarea romilor* de Mihai Surdu
Descriere: Volumul *Cei care numără: Practici de expertiză în clasificarea romilor* de Mihai Surdu a fost publicat de CEU Press
Those Who Count: Expert Practices of Roma Classification (http://www.ceupress.com/books/html/Those_Who_Count.htm) în cursul anului 2016. Lectura critică a volumului și-a propus să identifice un capitol sau o secțiune din acest volum în limba engleză, care ar putea fi propus pentru traducere și inclusă în monografia despre populația romă.

Titlul proiectului: *Monografia grecilor din România - MOZAIC: Minoritatea greacă din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Toma Stefánia

Tema proiectului: Monografia grecilor din România - MOZAIC: Minoritatea greacă din România

Lansarea proiectului MOZAIC are ca scop trecerea în revistă a diferitelor resurse științifice care s-au ocupat de minoritatea elenă din România din domeniul științelor sociale. Astfel, se va crea și o posibilă rețea de specialiști, iar colaborarea cu acești specialiști va ușura urmărirea sistematică a publicațiilor și a cercetărilor care se focusează pe minoritatea greacă din România. Pe lângă crearea parteneriatelor cu cercetători specialiști, proiectul dorește să creeze noi parteneriate cu actori semnificativi care sunt implicați activ în politicile identitare ale minorității elene.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Bibliografie Monografia grecilor din România - MOZAIC**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Descrierea bazei de date:** Baza de date conține peste 100 de titluri (volume, studii și articole) publicate, lista organizațiilor și materialelor on-line. Baza de date este în continuă dezvoltare.
 - **Colectarea datelor:** 04/04/2016
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Cercetare de teren - Monografia grecilor din România – Mozaic: Minoritatea greacă din România**

Descriere: În perioada 28 mai – 4 iunie, Toma Stefánia (cercetător ISPMN) a desfășurat o cercetare de teren în Constanța. Ea a contactat mai mulți reprezentanți și membri ai comunității elene, dar și cercetători care lucrează în domeniu pentru a prezenta noul proiect MOZAIC din cadrul ISPMN și pentru a dezvolta colaborări noi. Totodată, cercetătoarea a participat la un eveniment organizat de Comunitatea Elenă Elpis din Constanța. Scopul evenimentului a fost de a doborî recordul Guinness Book pentru dansul sincron al unei melodii grecești cu participarea reprezentanților mai multor minorități etnice din Dobrogea și din România, cu mesajul că multiculturalitatea și diversitatea sunt o valoare existentă și vie și poate fi trăită fără a ideologiza. Mai multe informații despre eveniment și despre comunitatea elenă din România: www.elpis.ro și www.uniunea-elena.ro.

Cap III. Centrul de documentare

1. Proiecte inițiate de către CDM

Titlul proiectului: *Producția media în domeniul minorităților naționale din România*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul își propune identificarea producțiilor media din România (presa scrisă, emisiuni radio/TV) care explorează aspecte legate de cultura și istoria minorităților naționale reduse ca număr. Se urmărește inițierea și dezvoltarea unor parteneriate active cu producătorii și redactorii de emisiuni sau rubrici de profil. O bună colaborare cu acești actori va putea conferi accesul la materialele media în vederea inventarierii, arhivării și creării unei baze de date structurate în cadrul unui site tematic cu acces liber.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **date contact redactori emisiuni minorități**
 - **Formatul bazei de date:** excel
 - **Descrierea bazei de date:** Conține numele și datele de contact ale redactorilor de emisiuni pentru minorități de la televiziunea publică/postul de radio public + studiourile teritoriale, precum și titlul emisiunilor, descrierea, datele de difuzare și minoritățile cărora li se adresează.
 - **Colectarea datelor:** 01/02/2016 - 31/05/2016
- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Conferința Minorități în spațiul audiovizual românesc**
 - **Perioada:** 20/10/2016 - 22/10/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Anca Filipovici
 - **Număr participanți:** 40
 - **Coorganizatori:** Departamentul pentru Relații Interetnice - Guvernul României
 - **Descriere:** Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a organizat împreună cu Departamentul pentru Relații Interetnice - Guvernul României conferința cu titlul *Minorități în spațiul audiovizual românesc*. Evenimentul a avut loc la Cluj-Napoca, în perioada 20-22 octombrie 2016, și a reunit redactori și realizatori de producții media de profil de la studiourile radio-tv publice din țară. Dezbaterile moderate de cercetători din cadrul ISPMN au vizat diferite aspecte legate de reprezentarea minorităților reduse ca număr în grila de programe și rolul emisiunilor în reflectarea identității acestor comunități etnice. Discuțiile s-au bucurat de implicarea activă a participanților, rezultatele dezbaterilor urmând a fi prelucrate de către ISPMN în cadrul unor studii de specialitate. Manifestarea a beneficiat și de suportul oferit de partenerii media Radio România Cluj și TVR Cluj.

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Diseminare / pr / participări târg de carte
 - **Perioada:** 17/10/2016
 - **Descriere:** Luni, 17 octombrie 2016, Anca Filipovici și Kozák Gyula au fost invitații emisiunii Transilvania Policromă de la TVR Cluj, în care au prezentat informații despre proiectul de cercetare al ISPMN cu tema *Monografia minorităților reduse ca număr din România*, precum și detalii legate de conferința subordonată acestui proiect, intitulată *Minorități în spațiul audiovizual românesc*.
Înregistrarea emisiunii poate fi accesată aici:
 - https://www.youtube.com/watch?v=8H_CMYI3My4&t=45s
 - **Tipul activității:** Arhivare
 - **Perioada:** 13/12/2016
 - **Descriere:** Arhiva conține înregistrări radio-TV ale posturilor publice, cu emisiuni dedicate minorităților naționale. Arhiva se află în continuă dezvoltare, urmând a se adăuga noi materiale primite de la redactorii de profil.

Titlul proiectului: *Actualizarea bazei de date a organizațiilor minorităților naționale*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Cercetător ISPMN participant în proiect: Kormos Katalin

Tema proiectului: Proiectul urmărește să actualizeze și să consolideze baza de date a organizațiilor minorităților naționale, identificând organizațiile nou constituite și reprezentanții acestora. Se are în vedere clasificarea organizațiilor în funcție de obiective și forma de activitate. Scopul proiectului vizează astfel evaluarea gradului de organizare instituțională și reprezentare, precum și a măsurii în care minoritățile naționale sunt antrenate în activități specifice.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **organizații minorități reduse ca număr**
 - **Formatul bazei de date:** excel și platformă chestionare
 - **Descrierea bazei de date:** Conține denumirea organizațiilor, localitatea de funcționare și minoritatea căreia i se adresează.
 - **Colectarea datelor:** 01/03/2016 - 30/06/2016
 - **Platformă date organizații ale minorităților naționale**
 - **Formatul bazei de date:** platformă chestionare
 - **Descrierea bazei de date:** Platforma conține: Modificarea bazei de date existente, Importarea datelor existente ale organizațiilor neguvernamentale, Exportarea datelor introduse, Întocmirea chestionarelor (ONG, FP), Platformă separată pentru fiecare ONG, Validare date, Suprafață de sumarizare, Lista organizațiilor, Lista fișelor de proiect, Introducerea datelor pe hartă, Procentul stării de procesare pe baza numărului de răspunsuri, Suprafață administrativă și roluri de utilizator.
 - **Colectarea datelor:** 01/09/2016
 - **URL:** <http://ispmn.gov.ro/socioromap/ong>
- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Raport de cercetare**

Descriere: În cadrul acestui proiect s-a actualizat baza de date a instituțiilor minorităților naționale reduse ca număr, utilizând registrele Ministerului Justiției. Liderii asociațiilor au fost contactați pentru aplicarea unor chestionare legate de activitatea organizației. Un număr redus a acceptat completarea datelor, urmând ca aplicarea chestionarelor să continue și în anul următor. La corectarea bazei de date și la contactarea organizațiilor au contribuit două bursiere, în perioada august-octombrie 2016. De asemenea, s-a creat o platformă electronică în care au fost incluse aceste organizații și răspunsurile la chestionarele aplicate.

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Îndrumare bursier
 - **Perioada:** 01/08/2016 - 31/10/2016
 - **Descriere:** În perioada august-octombrie 2016, am îndrumat 2 bursiere, Oana Burcea și Camelia Badea, care au contribuit la consolidarea bazei de date a organizațiilor minorităților naționale. Activitatea lor a constat în următoarele:
 - identificarea datelor de contact ale liderilor organizațiilor minorităților naționale
 - aplicarea unor chestionare online acestor organizații, menite să reflecte activitatea și impactul organizației la nivelul societății
 - încărcarea răspunsurilor la chestionare în platforma special creată: <http://ispmn.gov.ro/socioromap/ong>

Titlul proiectului: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România*

Anul: 2010-2016

Coordonatori proiect: Virginás Péter, Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Scopul proiectului este colectarea și difuzarea informațiilor despre lucrările științifice recent apărute în domeniul cercetării minorităților naționale din România, respectiv evenimentele de importanță majoră din această arie.

Aceste informații sunt redactate în forma unui buletin informativ periodic. Buletinele informative în format electronic sunt difuzate de către ISPMN la cca. 900 adrese: organizațiile minorităților din România, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale din România care se ocupă de problemele minorităților naționale, relațiile interetnice și drepturile omului.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România - ianuarie-februarie 2016*
 - *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România - martie-aprilie 2016*
 - *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România - mai-iunie 2016*
 - *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România - august-septembrie 2016*
 - *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România - octombrie-noiembrie 2016*

Titlul proiectului: *Pagina Web ISPMN*

Anul: 2008-2016

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Bokor Zsuzsa, Hossu Iulia, Virginás Péter, Anca Filipovici

Tema proiectului: Scopul proiectului: Cei care accesează pagina noastră de web se pot informa cu privire la profilul Institutului, la principalele cercetări și proiecte efectuate de către noi și pot accesa rapoartele acestora; au accesul la catalogul online al bibliotecii ISPMN, pot afla informații despre viitoare manifestări, conferințe organizate de către instituția noastră, pot descărca versiunea online a cărților, newsletter-urilor, textelor *Studiilor de atelier* pe care le edităm. Antecedentele proiectului: Conținutul paginii este dezvoltat încă din anul 2007 în 3 limbi: limba română, limba engleză și limba maghiară. Conținutului paginii este permanent dezvoltat cu noile proiecte ale Institutului, cu rapoartele rezultate în urma cercetărilor, cu noile publicații ale Editurii ISPMN etc., astfel încât să oferim o imagine cât mai completă despre activitățile Institutului, precum și despre alte tipuri de informații care ar putea fi utile celor interesați de problematica minorităților naționale, atât la nivel național cât și internațional. Pagina web: www.ispmn.gov.ro Suprafața de administrare: www.ispmn.gov.ro/admin Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): programare web, update permanent.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Pagina Web ISPMN**
 - **Formatul bazei de date:** online
 - **Descrierea bazei de date:** - Actualizare permanentă de conținut: știri ISPMN, aparițiile editurii ISPMN, rezultatele cercetărilor (rapoarte de cercetare, materiale multimedia, baze de date). Actualizare pe proiecte: prezentarea rezultatelor unor proiecte, programarea uploadării unor proiecte (Banca de date Roma, Informații utile, Linkuri utile, Biblioteca ISPMN, Banca de date, Monitorizarea de presă). Dezvoltare suprafață administrativă permanentă, dezvoltare design.
 - Reconfigurare secțiuni site conform cerințelor din Memorandumul privind creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public - Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic
 - Alte modificări (introducere buton Facebook în site; introducere categoria Media la secțiunea Hărți etnice).
 - **Colectarea datelor:** 04/01/2016 - 30/12/2016
 - **URL:** <http://ispmn.gov.ro>

Titlul proiectului: *Platformă activități ISPMN*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Tema proiectului: Suprafață web și suprafață administrativă pentru înregistrarea și arhivarea cercetărilor, proiectelor ISPMN: elaborarea *Planului de activitate ISPMN*, elaborarea *Raportului de activitate ISPMN*, arhivarea ISPMN, evidență buget pe activități. Scopul proiectului: colectarea, sistematizarea și păstrarea materialelor aferente proiectelor derulate în cadrul *Departamentului de studii și analize ISPMN*, respectiv *Centrul de documentare ISPMN*.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Platformă activități ISPMN**
 - **Formatul bazei de date:** online
 - **Descrierea bazei de date:** Modificări

- Creare noi tipuri de date (introducerea secțiunii Arhivă, cu filtre de căutare: rezultate finale/parțiale proiecte, rezultate finale editură, participări la evenimente, prezență mass-media; introducerea secțiunii Colaborări: instituții partenere, cercetători externi, număr proiect, obiectul colaborării)
- Modificări secțiunea detalii proiect („alte activități” să apară retroactiv; cheltuielile efective din proiect să fie vizibile și pentru coordonatorii și participanții în proiect)
- Modificări secțiunea Participări la evenimente (semnalarea în raport a datei la care a avut loc evenimentul, și nu a datei încărcării în platformă; în raport să apară ca participant la eveniment cel/cei care a/au participat efectiv, și nu cel care a încărcat evenimentul în platformă (dacă cele 2 persoane nu coincid); la salvarea participării la eveniment (la rezultat), să se modifice automat perioada evenimentului din planul inițial de participare, dacă cele două perioade nu corespund)
- Introducere noi tipuri de cheltuieli la Cheltuieli proiecte (cheltuieli de traducere, cheltuieli de lecturare, cheltuieli de corectură)
- Alte modificări (în raportul final să nu apară proiectele mass-media din anul precedent; de introdus posibilitatea de a indica mai mulți îndrumători la îndrumări practică în afara proiectelor ISPMN și îndrumări voluntari în afara proiectelor ISPMN; de introdus câmpuri noi la fișa de manuscris: observații; Redactor(i) responsabil(i) ISPMN la fișa de manuscris să apară ca la rezultate; toate proiectele și manuscrisele să fie multianuale automat.
- **Colectarea datelor:** 01/11/2016 - 21/11/2016
- **URL:** <http://ispmn.gov.ro/activity>
- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Arhivare
 - **Perioada:** 04/01/2016 - 30/12/2016
 - **Descriere:** Arhivarea proiectelor ISPMN, îndrumarea și verificarea completării online a proiectelor de către cercetătorii ISPMN.

Titlul proiectului: *NL ISPMN*

Anul: 2010-2016

Coordonator proiect: Hossu Iulia

Tema proiectului: Centrul de documentare a lansat în luna octombrie 2010 Newsletter-ul ISPMN. Scopul său este de a oferi publicului avizat informații despre principalele activități organizate sub egida institutului sau de către cercetătorii care activează în cadrul acestuia. Paleta de evenimente la care se va face referire va fi destul de largă, putând să cuprindă informații despre: ultimele apariții editoriale ale ISPMN, conferințe, ateliere, mese rotunde organizate de către institut, parteneriate de cercetare etc. Apariția sa este lunară.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - *ISPMN NL - ianuarie-februarie 2016*
 - *ISPMN NL - martie-aprilie 2016*
 - *ISPMN NL - iulie-august 2016*
 - *ISPMN NL - mai-iunie 2016*
 - *ISPMN NL - septembrie-octombrie 2016*
 - *ISPMN NL – noiembrie-decembrie 2016*

Titlul proiectului: *Filmoteca ISPMN*

Anul: 2011-2016

Coordonatori proiect: Plainer Zsuzsa, Hossu Iulia

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Anca Filipovici, Kormos Katalin, Virginás Péter

Tema proiectului: Pe parcursul anului 2016 se vor continua seminariile de filme ISPMN, care vizează prezentarea filmelor despre comunitățile etnice din Europa de Est, respectiv discuții pe marginea filmelor prezentate.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Proiecția documentarului *Slovacii din regiunea Bihor-Sălaj***
Descriere: Joi, 24 martie 2016, Centrul de Documentare ISPMN a organizat Seminarul de film pe tematica minorităților. Aceste seminarii sunt menite să creeze un cadru de discuții pentru cei interesați de filmul documentar, în mod special de modalitățile în care minoritățile etnice și problematica lor sunt reprezentate în materialele vizuale. Filmul programat pentru această întâlnire a fost: *Slovacii din regiunea Bihor-Sălaj*, regizor Zágoni Bálint. Proiecția a fost urmată de discuții cu Zágoni Bálint (regizorul filmului), Iulia Hossu și Peti Lehel (cercetători ISPMN).

2. Fondul de documente al CDM

Titlul proiectului: *Dezvoltarea bibliotecii*

Anul: 2008-2016

Coordonator proiect: Virginás Péter

Tema proiectului: Dezvoltarea colecției de documente (cărți și reviste științifice) a bibliotecii ISPMN.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Dezvoltarea bibliotecii**
Descriere: Catalogare sistematică conform standardelor internaționale de descriere bibliografică a cărților și revistelor de specialitate achiziționate pe parcursul anului (144 bucăți), și a unor cărți și reviste primite prin donație.

Titlul proiectului: *Acces la baza de date JSTOR*

Anul: 2008-2016

Coordonator proiect: Virginás Péter

Tema proiectului: Prin accesul la baza de date JSTOR se urmărește facilitarea accesului la literatura de specialitate internațională retrospectivă oferită pe platforma JSTOR

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Acces Jstor**
Descriere: În cursul anului 2016 cercetătorii ISPMN și utilizatorii bibliotecii au beneficiat de acces la mai multe colecții de reviste din domeniul științelor socio-umane pe platforma JSTOR.

Titlul proiectului: *Afiliere la Asociația Anelis Plus*

Anul: 2014-2016

Coordonator proiect: Virginás Péter

Tema proiectului: Prin participarea în programul Anelisplus se asigură acces electronic la literatura științifică internațională

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Acces electronic la literatură științifică în cadrul proiectului Anelis Plus**
Descriere: În urma participării ISPMN în cadrul consorțiului național Anelis Plus pe parcursul anului 2016, cercetătorii ISPMN și utilizatorii bibliotecii au beneficiat de acces la următoarele resurse/colecții de reviste științifice în domeniul științelor socio-umane: Sage, Taylor & Francis, Wiley, Springer, Oxford Journals și Cambridge Journals.

3. Biblioteca

Descriere:

În anul 2016 s-a propus îmbogățirea fondului de documente prin noi achiziții de cărți de specialitate (în varianta print) de la distribuitori autohtoni (în limbi de circulație internațională, în limba română și maghiară). Urmărind domeniile de colecție stabilite – adică literatură despre romi, sociologie și migrație, antropologie și psihologie socială, metode de cercetare socială, relații interetnice, naționalism și etnicitate, drepturi ale minorităților și sociolingvistică – ne vom concentra, pe de o parte, pe recomandările cercetătorilor, respectiv pe noi publicații ale editurilor autohtone și internaționale de prestigiu.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Catalog bibliotecă**
 - **Descrierea bazei de date:** Catalog online
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2016 - 31/12/2016
 - **URL:** <http://ispmn.gov.ro:8080/liberty/libraryHome.do>

4. Promovarea CD

Titlul proiectului: *Promovarea Centrului de Documentare, a Editurii și Bibliotecii ISPMN*

Anul: 2012-2016

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Hossu Iulia, Kormos Katalin, Virginás Péter, Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul implică promovarea pe diverse canale a activităților Centrului de Documentare, precum și a publicațiilor editurii și ale bibliotecii ISPMN.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Raport de activitate**

Descriere: Activitățile și rezultatele Centrului de Documentare au fost diseminate în 2016 în cadrul unor diferite evenimente. Astfel, în 29 iulie 2016, un grup de liceeni participanți la Junior Summer University, coordonată de către Organizația Studenților din Universitatea Babeș-Bolyai, au vizitat ISPMN. Elevilor li s-au prezentat aspecte legate de activitatea și publicațiile Centrului de Documentare, reliefând și posibilitățile de practică ale viitorilor studenți în cadrul acestei instituții.

În cadrul conferinței ISPMN *Minorități în spațiul audiovizual românesc* (Cluj-Napoca, 20-22 octombrie), s-au prezentat date despre proiectele Centrului și a fost amenajat un spațiu expozițional cu publicații reprezentative ale Editurii ISPMN.

În data de 19 februarie 2016, Virginás Péter a efectuat o deplasare la Sfântu Gheorghe, jud. Covasna, pentru a furniza către S.C. Tortoma S.R.L. (distribuitorul partener din 2014) noile apariții de cărți ale Editurii ISPMN, cât și pentru a completa stocul existent. Cu acest prilej, a făcut o vizită și la librăria firmei, cu scopul de a examina modul în care sunt expuse cărțile editurii.

De altfel, diseminarea volumelor Editurii ISPMN a avut loc periodic, cu ocazia diferitelor evenimente la care au participat cercetători ai ISPMN.

Pagina web a institutului a fost recent reconfigurată și se află în permanentă actualizare a datelor.

Pagina de Facebook a Centrului de Documentare a înregistrat o activitate sporită, postând constant evenimente care implică cercetarea minorităților naționale, publicații și lansări de carte, call-uri pentru burse sau alte tipuri de aplicații. În prezent, pagina este urmărită de peste 1000 de utilizatori FB.

5. Editura

Editare cărți

Titlul cărții: *Provocarea libertății. Târgu-Mureș, 16-21 martie 1990*

Autori: Márton László, Zoltán Csaba Novák

Colecția ISPMN: Documenta et studia minoritatum

Nr. Pagini: 295

Coordonatori colecție: Jakab Albert Zsolt, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Jakab Albert Zsolt

ISBN: 978-606-8377-43-8

Abstract: „Cartea analizează cu minuțioasă acribie tribulațiile politice și culturale din tulpurea perioadă ianuarie-martie 1990. Avem aici o cartografie impresionantă a distribuției forțelor politice la Târgu-Mureș, o explorare detaliată a succesiunii evenimentelor, de la faza inițială, euforică și „universalistă”, la resurecția imagologiei șovine de sorginte securistă. Noua propagandă fesenistă era de fapt prelungirea celei vechi, minus cultul lui Nicolae Ceaușescu. Ceea ce mi se pare revelator este tonul sobru al autorilor, respectul pentru fapte, refuzul oricărui apriorism menit să propună o viziune îngust-partizană. Incidentele de la Târgu-Mureș au servit unei nomenclaturi apoplectice pentru a justifica reluarea temelor naționaliste proprii pentru ceea ce, împreună cu Marius Stan, am numit palimpsestul leninist al lui Ceaușescu, cu ale sale motive obsesionale, nostalgii mărturisite sau nu, fobii declarate ori refulate.” (Vladimir Tismăneanu)

Titlul cărții: *Iskolák veszélyben. Tanulmányok a Székelyföldön kívüli magyar oktatás helyzetéről (Școli în pericol. Studii despre educația copiilor în afara Ținutului Secuiesc)*

Autori: Barna Gergő, Kapitány Balázs, Kiss Tamás, Márton János, Toró Tibor

Colecția ISPMN: Documenta et studia minoritatum

Nr. pagini: 377

Coordonator colecție: Bokor Zsuzsa

Redactor responsabil ISPMN: Bokor Zsuzsa

ISBN: 978-606-8377-41-4

Abstract: În iulie 2016 a apărut volumul: *Iskolák veszélyben: Tanulmányok a Székelyföldön kívüli magyar oktatás helyzetéről, (Școli în pericol. Studii despre educația copiilor în afara Ținutului Secuiesc)* scris de Barna Gergő, Kapitány Balázs, Kiss Tamás (cercetător ISPMN), Márton János, Toró Tibor. Volumul conține mai multe studii care trec în revistă problemele legate de învățământul în limba maghiară din România. Scopul acestuia este de a identifica câteva posibile puncte de intervenție în care actorii și factorii decizionali din domeniul învățământului și al politicii educaționale, activi la diferite nivele, ar putea să își asume un rol. Cartea are un rol important atât în cercetările curente sociologice, cât și pentru sfera decizională: inspectoratele, directoratele școlilor și sfera politică românească.

Titlul cărții: *Cronologia minorităților naționale din România. Volumul III: Cehi și slovaci, italieni, romi, ucraineni*

Editor: Gidó Attila

Colecția ISPMN: Documenta et studia minoritatum

Nr. Pagini: 406

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

ISBN: 978-606-8377-45-2

Abstract: Elaborarea cronologiilor care documentează evenimentele din viața minorităților naționale din România între 1989 și 2009 a fost finalizată în 2015. Scopul acestui proiect, inițiat de Institutul pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale din România, a fost de a oferi un instrument util pentru cercetători, pentru publicul larg, precum și pentru actorii politici și guvernamentali în monografierea minorităților naționale din România. Acești primi douăzeci de ani de după 1989 sunt caracterizați de apariția, dispariția sau reorganizarea/regruparea unor organizații minoritare, respectiv de înflorirea și în unele cazuri de decăderea vieții culturale a minorităților. Cronologiile cuprinse în primele două volume și în volumul de față surprind aceste evenimente din perspectiva minorităților naționale. ISPMN s-a străduit ca aceste texte să fie realizate de membrii minorităților naționale sau de persoane agreeate/recomandate de organizațiile minorităților. Cu unele excepții, acest demers a dat roade. Astfel, putem afirma că structura cronologiilor și conținutul lor reflectă într-o oarecare măsură imaginea despre sine a unor comunități.

Cititorul atent va observa că din evenimentele consemnate nu se poate reconstitui întregul proces legislativ românesc privind drepturile minorităților naționale, nici activitatea generală a instituțiilor de stat specializate pe problema minorităților (DRI, Consiliul Minorităților Naționale). Pot fi reconstituite însă diferite aspecte ale vieții minorităților naționale, cum ar fi: procesul de instituționalizare a vieții minoritare; mecanismele păstrării culturii și identității naționale; formele de apărare a drepturilor și de reprezentare a intereselor politice; principalele puncte/momente de cotitură în sânul comunităților; relațiile între minorități și Kin-state (patria-mamă); relații și situații conflictuale între minorități (de exemplu, între turci și armeni, turci și tătari, maghiari și romi); relațiile minorităților cu populația română

majoritară și cu instituțiile statului; respectiv evoluția demografică a minorităților. Toate aceste informații pot fi confruntate, comparate cu analizele apărute la Editura ISPMN în anii precedenți.

Pe parcursul coordonării proiectului și pe parcursul procesului de editare a devenit clar faptul că realizarea unor cronologii ale minorităților are câteva obstacole care pot fi depășite cu greu. Chiar dacă materialele au fost întocmite pe baza unei metodologii strict profesionale, conținutul și calitatea textelor au fost influențate de mai mulți factori. În primul rând, a fost nevoie ca autorii să-și depășească subiectivismul și a fost necesară o oarecare distanțare de subiect. Din dorința de a înfățișa cât mai mult din propria comunitate, unele texte conțin informații redundante, repetitive sau mai puțin relevante din punct de vedere științific. În aceste cazuri am apelat la reducerea volumului cronologiilor, iar varianta inițială a fost depusă la Centrul de Documentare al ISPMN. Una dintre problemele cel mai greu de depășit a fost însă lipsa surselor documentare și a informațiilor. Din această cauză s-a creat o discrepanță între numărul evenimentelor consemnate în primii ani postrevoluționari și cel al evenimentelor consemnate în anii de după 2000. Am întâlnit de multe ori situații în care nu au fost păstrate arhivele organizațiilor minoritare, iar colecțiile de reviste editate de acestea sunt incomplete (sau, în unele cazuri, inexistente).

Aceste patru cronologii, ca, de altfel, și toate cele care au fost publicate în volumele 1-2, sunt accesibile pe website-ul ISPMN (<http://ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritilor-naionale-din-romnia-19892009>), oferind și posibilitatea de a adăuga comentarii la fiecare material. Cronologiile nu pot fi considerate exhaustive din motivele amintite mai sus. Publicarea lor online și sub formă de carte constituie totuși un pas important și unic în istoriografia românească privind reconstituirea vieții minorităților din primele două decenii postdecembriste.

Titlul cărții: *Romi și români. (Relații de) putere, schimb și interdependență într-un sat din Transilvania*

Autor: Ada Engebriksen

Colecția ISPMN: Documenta et studia minoritatum

Nr. Pagini: 220

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Fosztó László, Toma Stefánia

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

ISBN: 978-606-8377-48-3

Abstract: România are una dintre cele mai numeroase populații de romi, însă se cunosc puține despre relația dintre aceștia și românii neromi în mijlocul cărora trăiesc. Cartea de față are ca subiect un grup de romi care trăiește într-un sat din Transilvania și se dorește o explorare a vieții sociale și a cosmologiei acestora. Dat fiind că romii depind de populațiile nerome din jurul lor și se definesc în relație cu acestea, o înțelegere a interacțiunilor de zi cu zi cu vecinii lor, în principal țărani cu care au raporturi extinse de troc, este esențială. Concluzia autoarei este că, deși marginali din punct de vedere politic și economic, romii joacă un rol central în definirea identității colective românești pentru că oferă contra-imagini și dezirabile și indezirabile, întruchipând astfel alteritatea necivilizată, imorală și atrăgătoare. Deși generatoare de tensiuni, interdependența dintre cele două grupuri lasă loc unui grad de autonomie culturală și politică a romilor în cadrul societății românești.

Titlul cărții: *Seminarul Musulman de la Medgidia*

Autori: Adriana Cupcea, Metin Omer, Manuela Marin

Colecția ISPMN: Documenta et studia minoritatum

Nr. Pagini: 534

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

ISBN: 978-606-8377-44-5

Abstract: Volumul își propune reconstituirea istoriei uneia dintre cele mai importante instituții ale comunității musulmane din Dobrogea, Seminarul Musulman din Medgidia. În acest demers recuperator, autorii s-au axat pe prezentarea documentelor și a imaginilor păstrate, pe interviuri cu membri ai comunității și, nu în ultimul rând, au recurs la interpretarea acestor surse în cadrul a trei studii, care acoperă cele trei etape cronologice importante în evoluția Seminarului: perioada antebelică și interbelică, comunismul și postcomunismul.

Primul studiu, aparținând lui Metin Omer, urmărește evoluția Seminarului Musulman din Medgidia, instituție de învățământ reprezentativă pentru musulmanii din România, în perioada 1889-1948.

Studiul al doilea, aparținând Manuelei Marin, analizează evoluția instituțională a Seminarului Musulman din Medgidia în perioada comunistă, până în anul 1967, când activitatea sa a fost suspendată.

Ultimul studiu, semnat de Adriana Cupcea, abordează evoluția postcomunistă a Seminarului Musulman din Medgidia, reînființat după căderea regimului comunist sub forma Colegiului Național „Kemal Atatürk”.

Titlul cărții: *Cronologia minorităților naționale volumul I - reeditare*

Editor: Gidó Attila

Colecția ISPMN: Documenta et studia minoritatum

Nr. Pagini: 404

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

ISBN: 978-606-8377-46-9

Abstract: Elaborarea cronologiilor care documentează evenimentele din viața minorităților naționale din România între 1989 și 2009 a fost finalizată în 2015. Scopul acestui proiect, inițiat de Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale din România, a fost de a oferi un instrument util pentru cercetători, pentru publicul larg, precum și pentru actorii politici și guvernamentali în monografierea minorităților naționale din România. Acești primi douăzeci de ani de după 1989 sunt caracterizați de apariția, dispariția sau reorganizarea/regruparea unor organizații minoritare, respectiv de înflorirea și în unele cazuri de decăderea vieții culturale a minorităților. Cronologiile cuprinse în primele două volume și în volumul de față surprind aceste evenimente din perspectiva minorităților naționale. ISPMN s-a străduit ca aceste texte să fie realizate de membrii minorităților naționale sau de persoane agreeate/recomandate de organizațiile minorităților. Cu unele excepții, acest demers a dat roade. Astfel, putem afirma că structura cronologiilor și conținutul lor reflectă într-o oarecare măsură imaginea despre sine a unor comunități. Cititorul atent va observa că din evenimentele consemnate nu se poate reconstitui întregul proces legislativ românesc privind drepturile minorităților naționale, nici activitatea generală a instituțiilor de stat specializate pe problema minorităților (DRI, Consiliul Minorităților Naționale). Pot fi reconstituite însă diferite aspecte ale vieții minorităților naționale, cum ar fi: procesul de instituționalizare a vieții minoritare; mecanismele păstrării culturii și identității naționale; formele de apărare a drepturilor și de reprezentare a intereselor politice; principalele puncte/momente de cotitură în sânul comunităților; relațiile între minorități și Kin-state (patria-mamă); relații și situații conflictuale între minorități (de exemplu, între turci și armeni, turci și tătari, maghiari și romi); relațiile minorităților cu populația română majoritară și cu instituțiile statului; respectiv evoluția demografică a minorităților. Toate aceste informații pot fi confruntate, comparate cu analizele

apărute la Editura ISPMN în anii precedenți. Pe parcursul coordonării proiectului și pe parcursul procesului de editare a devenit clar faptul că realizarea unor cronologii ale minorităților are câteva obstacole care pot fi depășite cu greu. Chiar dacă materialele au fost întocmite pe baza unei metodologii strict profesionale, conținutul și calitatea textelor au fost influențate de mai mulți factori. În primul rând, a fost nevoie ca autorii să-și depășească subiectivismul și a fost necesară o oarecare distanțare de subiect. Din dorința de a înfățișa cât mai mult din propria comunitate, unele texte conțin informații redundante, repetitive sau mai puțin relevante din punct de vedere științific. În aceste cazuri am apelat la reducerea volumului cronologiilor, iar varianta inițială a fost depusă la Centrul de Documentare al ISPMN. Una dintre problemele cel mai greu de depășit a fost însă lipsa surselor documentare și a informațiilor. Din această cauză s-a creat o discrepanță între numărul evenimentelor consemnate în primii ani postrevoluționari și cel al evenimentelor consemnate în anii de după 2000. Am întâlnit de multe ori situații în care nu au fost păstrate arhivele organizațiilor minoritare, iar colecțiile de reviste editate de acestea sunt incomplete (sau, în unele cazuri, inexistente). Aceste cronologii sunt accesibile pe website-ul ISPMN (<http://ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritilor-naionale-din-romnia-19892009>), oferind și posibilitatea de a adăuga comentarii la fiecare material. Cronologiile nu pot fi considerate exhaustive din motivele amintite mai sus. Publicarea lor online și sub formă de carte constituie totuși un pas important și unic în istoriografia românească privind reconstituirea vieții minorităților din primele două decenii postdecembriste.

Titlul cărții: *Humán tőke és versenyképesség. Az oktatási rendszer szerepe és a migráció befolyása a székelyföldi régiófejlesztésben (Capital uman și competitivitate. Rolul sistemului educațional și al migrației în dezvoltarea regională a Ținutului Secuiesc)*

Autor: Geréb László

Colecția ISPMN: Nuanțe ale diversității

Coordonator colecție: Bokor Zsuzsa

Redactor responsabil ISPMN: Bokor Zsuzsa

ISBN: 978-606-8377-50-6

Abstract: Volumul încearcă să prezinte efectele de ansamblu ale educației și ale migrației în cazul Ținutului Secuiesc. Mai multe cercetări vor servi acestui scop, cercetări privind migrația din Ținutul Secuiesc și efectele ei economice, precum și cele despre structura educațională necesară din secolul al XXI-lea. Fiecare cercetare a ajuns la aceeași concluzie: educația este o problemă din punctul de vedere al dezvoltării Ținutului Secuiesc. Este însă indispensabilă abordarea ei din perspectiva pieței forței de muncă și a oportunităților de dezvoltare. (în curs de apariție)

Titlul cărții: *Nyelvi ideológiák és különbségek (Ideologii de limbă și diferențe)*

Autor: Bodó Csanád

Colecția ISPMN: Nuanțe ale diversității

Coordonator colecție: Bokor Zsuzsa

Redactor responsabil ISPMN: Bokor Zsuzsa

ISBN: 978-606-8377-49-0

Abstract: Volumul discută aspectele teoretice ale ideologiilor lingvistice în trei contexte sociolingvistice care au devenit importante subiecte în cercetările empirice, atât în forurile academice, cât și în forurile mai populare, datorită construcțiilor diferențelor lingvistice. Diferențele lingvistice sunt proiecții discursive ale inegalităților sociale, și, ca atare, sunt mijloace de delimitare ale unor grupuri minoritare, identificate ca fiind diferite din punct de

vedere lingvistic. Întrucât această carte are ca scop o critică a construirii și menținerii diferențelor (lingvistice) se discută următoarele „minorități”: vom vorbi predominant despre limba maghiară din Moldova – despre așa-numiții ceangăi – populația din nord-estul României; dar, pentru a explora mai larg contextul, se discută, de asemenea, ideologiile care abordează limbajul femeilor și romilor din Ungaria, precum și diferențele dintre limba maghiarilor din Transilvania și a celor din Moldova.

(În curs de apariție)

Titlul cărții: *Turcii și tătarii din Dobrogea*

Editor: Adriana Cupcea

Colecția ISPMN: Nuanțe ale diversității

Nr. Pagini: 340

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactori responsabili ISPMN: Hossu Iulia, Horváth István

ISBN: 978-606-8377-38-4

Abstract: Volumul reunește în cea mai mare parte prezentările conferinței intitulate *Construcția identitară la turcii și tătarii din Dobrogea*, organizată de Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, în octombrie 2014.

Studiile cuprinse în volum abordează subiecte diverse: integrarea Dobrogei la România, la sfârșitul secolului al XIX-lea, printr-un proces de colonizare interioară a provinciei și efectele asupra statutului grupurilor etnice din regiune, fenomenul emigrației turce și tătare de la începutul secolului al XX-lea, strategiile de păstrare a identității etnice, culturale și religioase, după 1878, în timpul perioadei comuniste și după 1989, rolul propriilor instituții în conservarea sau dezvoltarea identității, observarea similitudinilor și diferențelor culturale generate de identitatea etnică specifică fiecărui grup și de apartenența comună la religia islamică, aspecte ale biculturalismului cultural și lingvistic, patrimoniu cultural, analiza raportului dintre identitate și alteritate, în contextul relațiilor interetnice, specifice spațiului dobrogean.

Autorii studiilor din volum sunt: Călin Felezeu, Enache Tușa, Metin Omer, Delia Cornea, Serin Turkoglu, Virgil Coman, Laura Stancu, Laurențiu Tănase, Manuela Marin, Tahsin Gemil, Nuredin Ibram, Nilghiun Ismail, Neriman Hasan, Aurelia Tudor, Iulia Anania, Miktat Gârlan, Adriana Cupcea, Sînziana Preda, Alina Isac Alak.

Titlul cărții: *Romi, muzică și empatie*

Autor: Filippo Bonini Baraldi

Colecția ISPMN: Studii despre romi

Coordonator colecție: Bokor Zsuzsa

Redactor responsabil ISPMN: Bokor Zsuzsa

Abstract: Volumul analizează o comunitate de romi muzicanți dintr-o nouă perspectivă antropologică: prin prisma antropologiei emoției. Prima parte a volumului este consacrată descrierii, analizei și interpretării a trei contexte diferite de plâns muzical: „serviciul” profesional, petrecerea spontană și înmormântarea. A doua parte conține o comparație a celor trei contexte ale plânsului muzical. Scopul este de a răspunde la întrebări mai generale: de ce se plânge cu muzică? Ce au în comun toate aceste situații? A treia parte este mai teoretică. Cel care plânge din cauza muzicii este considerat milos, sufletist. Dar ce înseamnă acest lucru? În cercetările științifice despre emoție din repertoriul clasic se vorbește despre veselie, seninătate, tristețe, supărare, frică, surpriză, calm, dar niciodată despre milă sau compătimire. Dacă acceptăm sensul general al termenului milă ca fiind „empatie”, întrebarea care se pune este dacă utilizarea acestui concept în domeniul muzical are vreo relevanță. E nevoie să fii

dotat cu înclinații empatice pentru a plânge, pentru ca muzica „să-ți spargă inima”? Ce este empatia muzicală?
(în curs de apariție)

Editare Studiu de atelier

Titlul: *WP 61 – Gheorghe Sarău – 30 de ani de activitate în domeniul studierii romilor*

Autor: Gheorghe Sarău

Nr. Pagini: 54

Coordonatori colecție: Horváth István, Hossu Iulia

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

Abstract: Gheorghe Sarău (n. 21 apr. 1956) este profesor universitar doctor la Secția de limba și literatura romani a Facultății de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității din București (din 1992) și consilier pentru limba romani și romi în Direcția Minorități – Ministerul Educației Naționale (din 1990). În 1983, anul absolvirii Facultății de Limbi și Literaturi Străine – Universitatea din București, secțiile rusă-maghiară, alături de limbile facultative bulgară și spaniolă, Gheorghe Sarău începe să studieze, în mod individual, limba romani, pe care o predă, între 1990-1994, la grupa de viitori învățători romi de la Școala Normală din București.

Între 1992-1998 urmează, la aceeași universitate bucureșteană, sub îndrumarea prof. univ. dr. Lucia Wald, stagiul de doctorat în domeniul indo-europenisticii, obținând titlul de doctor în filologie, în 28 septembrie 1998, cu o temă consacrată dialectului romilor spoitori. A urmat mai multe stagii de pregătire în domeniul limbii romani, sub îndrumarea prof. univ. dr. Marcel Courthiade, de la INALCO Paris, și a prof. dr. Rajko Djurić (poet și președintele Uniunii Internaționale Rome în perioada 1990 – 2000), în Finlanda – 1991, Italia – 1992, Franța – 1993, 1994, 1995, Germania – 1998 ș.a., totodată fiind cooptat, în 1999 și 2002, să țină, alături de aceștia, cursuri de limba romani în cadrul Cursurilor internaționale de limba, literatura și istoria romilor, desfășurate în Germania.

Pentru meritele sale deosebite dovedite în direcția promovării consecvente a limbii romani, prin publicații proprii și în procesul de inițiere și de consolidare a învățământului în limba romani și a inițiativelor privind școlarizarea romilor, în general, Gheorghe Sarău a fost răsplătit cu mai multe premii internaționale (Premiul Hidalgo pe anul 1995, conferit în 1999 – în Spania, Premiul Președintelui Republicii Italiene, conferit în 1999 – în Italia ș.a.). Gheorghe Sarău a debutat publicistic în anul 1982, ca student, și editorial, în anul 1992, cu Mic dicționar rom-român, (București: Editura Kriterion), urmând alte peste 70 de titluri publicate preponderent în mod individual (cum sunt, de pildă, Cronica rromă (1990-2011), Editura Universității din București, 2012; Curs practic de limba romani pentru elevi, tineri și adulți, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2015) sau, altele, apărute în colectiv (Sarău, Gheorghe; Sandu, Ion; Cordovan, Ionel; Căldăraru, Marius; Koreck, Maria; Iorga, Nicolae, Romanipen educațional, București: Editura Vanemonde, 2014).

De numele lui Gheorghe Sarău se leagă și normalizarea limbii romani în România, organizarea și dezvoltarea studiului limbii romani la nivel preșcolar, școlar, liceal și universitar (în sistemul universitar din România, de pildă, introduce primul curs facultativ de limba romani în octombrie 1992, organizează prima Secție de limba romani, ca limba a doua, la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine – București, în anul 1997, și ca limbă principală începând din anul 2005), și pune bazele secției de învățământ la distanță destinată pregătirii a

600 de institutori romi – profesori de limba romani), dar și gestionarea programelor strategice derulate în mod curent de către Ministerul Educației Naționale.

Titlul: *Afirmarea etnicității la tătarii din Dobrogea*

Autor: Adriana Cupcea

Nr. Pagini: 50

Coordonatori colecție: Hossu Iulia, Horváth István

Redactor responsabil ISPMN: Hossu Iulia

Abstract: Cercetarea ce a stat la baza materialului a avut ca scop analiza descriptivă a modalităților și dinamicii de manifestare a identității etnice la tătarii din Dobrogea. Am încercat să identificăm modul în care identitatea etnică a comunității tătare, de religie musulmană sunnită din Dobrogea, a fost redescoperită și reconfigurată după 1990. Cercetarea surprinde reorganizarea reprezentativă pe baze etnice, care a avut loc după căderea comunismului, subliniind modalitățile de acțiune și interacțiune în comunitate, a organizației reprezentative a tătarilor, prin care sărbătorile și tradițiile, etnice și religioase, au devenit elemente importante în procesul de reconstrucție identitară a tătarilor dobrogeni, în această perioadă. De asemenea, am urmărit modul în care se articulează particularitatea etnică în cadrul grupului etnic tătar în diferite contexte ale vieții sociale, în viața religioasă, în situații lingvistice, în relații de familie și în viața economică.

Din punct de vedere metodologic, cercetarea se bazează pe cercetarea empirică și înțelegerea interpretativă a datelor adunate prin metode calitative, analiza documentară, interviurile semistructurate, life histories, observație participativă, convorbiri informale, în cadrul comunităților urbane și rurale de tătari din județul Constanța, din localitățile Constanța, Medgidia, Ovidiu, Valu lui Traian, Mihail Kogălniceanu, Amzacea și Tătaru. În mod evident, focalizarea cercetării asupra județului Constanța se datorează faptului că aici trăiesc cele mai mari comunități de tătari din Dobrogea

Titlul: *A magyar nyelv tantárgy tartalma és oktatása a romániai oktatásszabályozási keretben [Conținutul și predarea Limbii maghiare în cadrul sistemului de învățământ din România]*

Autor: Kádár Edit

Nr. Pagini: 56

Redactor responsabil ISPMN: Bokor Zsuzsa, Horváth István

Abstract: Ca parte a unui program comun al Rețelei de Cercetare a Limbii Maghiare Termini, având ca tematică predarea limbii (și literaturii) maghiare ca disciplină școlară în Bazinul Carpat, în regiunile din țările învecinate cu Ungaria, lucrarea de față este studiul de caz pentru România, prezentând o imagine de ansamblu asupra conținutului, a fondului teoretic și metodologic, a cadrului legal, a agenților și documentelor care reglementează predarea limbii maghiare ca disciplină școlară, în contextul sistemului educațional românesc.

Cap VI. Proiecte internaționale

Titlul proiectului: *Întâlnirea de lucru a ISPMN Cluj și a Institutului pentru Cercetarea Minorităților din cadrul Academiei Maghiare de Științe (Budapesta)*

Perioada: 26/05/2016 - 27/05/2016

Coordonator proiect: Lőrincz József

Cercetător extern participant în proiect: Bárdi Nándor

Partener: Institutul pentru Cercetarea Minorităților din cadrul Academiei Maghiare de Științe (Budapesta) (Ungaria)

Tema proiectului: Întâlnirea de lucru a avut loc cu scopul de a consolida relațiile dintre cele două institute. La sfârșit s-a luat decizia de a organiza evenimente similare în mod regulat.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **A budapesti és a kolozsvári kisebbségkutató intézetek találkozója**
Descriere: Întâlnirea cercetătorilor ISPMN și a celor de la Institutul pentru Cercetarea Minorităților din cadrul Academiei Maghiare de Științe (Budapesta).

Titlul proiectului: *MigRom - The immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagements (MIGROM - Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor)*

Anul: 2014-2016

Coordonatori proiect: Toma Stefánia, Fosztó László

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Toma Stefánia, Fosztó László

Cercetător extern participant în proiect: Cătălina Tesăr (bursier post-doctoral)

Instituții partenere: Universitatea Manchester (Marea Britanie), Fondation Maison des Sciences de l'Homme (Franța), Universitatea din Verona (Italia), Universitatea din Granada (Spania), European Roma and Traveller Forum (Franța), Manchester City Council (Marea Britanie)

Tema proiectului: Începând din 1 aprilie 2013, ISPMN derulează un proiect de cercetare internațional în parteneriat cu Universitatea din Manchester (UK), Fondation Maison des Sciences de l'homme (Fr), Universitatea din Granada (E), Universitatea din Verona (I), Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (Ro), Consiliul Local al orașului Manchester (UK), Forumul european al romilor și nomazilor (Fr). Proiectul este cofinanțat de Comisia Europeană prin FP7 (European Commission under the Seventh Framework Programme). Coordonatorul principal al proiectului este prof. Yaron Matras, Universitatea din Manchester (UK). Perioada de desfășurare a proiectului este de 4 ani. Partenerii din proiect vor analiza procesul de migrare și acomodare în patru state de destinație (Marea Britanie, Franța, Italia, Spania) a romilor din România, iar ISPMN are rolul de a coordona și facilita cercetarea pe teritoriul României, mai ales în comunitățile de origine de unde provin romii care migrează către aceste țări din vestul Europei. Institutul a acordat o bursă postdoctorală unui cercetător care a avut sarcina de a face cercetare de teren în aceste comunități împreună cu 2 cercetători ISPMN (Stefánia Toma și László Fosztó) pentru a înțelege cauzele locale și efectele migrației în rândul comunităților. În faza de diseminare a rezultatelor proiectului, ISPMN a avut un rol cheie în facilitarea și distribuirea rezultatelor proiectului în sfera publică din România și pe plan internațional.

Antecedentele proiectului: Pe parcursul anului 2015, cercetătorii participanți au continuat cercetarea de teren și activitățile de culegere a datelor prin chestionare. A fost publicat al doilea raport de țară în cadrul proiectului, care a fost prezentat în cadrul întâlnirii de consorțiu, organizat de Universitatea din Verona. Rezultatele preliminare au fost prezentate în cadrul a mai multor conferințe internaționale la care cercetătorii MigRom au participat pe parcursul anului 2015 (Berlin, București, Budapesta, Cluj-Napoca, Valencia).

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Baze de date MIGROM**
 - **Formatul bazei de date:** .sav
 - **Descrierea bazei de date:** Baze de date în SPSS realizate în cadrul proiectului MIGROM pe un eșantion al populației majoritare din localitățile selectate în cadrul proiectului, bază de date în SPSS pe eșantioane locale ale populației de romi (chestionar și formular al gospodăriilor).
 - **Colectarea datelor:** 01/10/2015 - 30/11/2015
 - **Numărul variabilelor:** 453, 395, 337
 - Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Raport de proiect MigRom - *The Immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagements. Results of the Follow-Up Survey. Romania***
 - **Apariție Volum: *The Public Value of Anthropology: Engaging Critical Social Issues Through Ethnography (Antropologie publică. Abordarea problemelor sociale actuale, prin etnografie)*, Coord: Elisabeth Tauber și Dorothy Zim**

Descriere: La sfârșitul anului 2015, a apărut la Editura Universității Bolzano, din Italia, volumul *The Public Value of Anthropology: Engaging Critical Social Issues Through Ethnography (Antropologie publică. Abordarea problemelor sociale actuale, prin etnografie)*. Coordonat de către Elisabeth Tauber și Dorothy Zinn și scris într-un limbaj ușor accesibil publicului larg. Volumul își propune nu doar să popularizeze antropologia, ci să sublinieze necesitatea cercetărilor etnografice pentru înțelegerea chestiunilor sociale contemporane. Unul dintre capitole este semnat de Cătălina Tesăr (cercetător postdoctoral ISPMN) în cadrul proiectului MigRom: *Begging-Between Charity and Profession. Reflections on Romanian Roma's Begging Activities in Italy (Cerșitul, între caritate și profesie. Reflecții despre cerșitul practicat de romii români în Italia)*. Textul argumentează că, spre deosebire de donatori, care cred că cerșitul înseamnă „a cere de pomană”, romii pe care autoarea i-a însoțit în nordul Italiei la cerșit își reprezintă această activitate economică ca pe o profesie al cărei savoir-faire poate fi învățat de oricine, indiferent de apartenența etnică.

- ***Houses under Construction: Conspicuous Consumption and the Values of the Youth among Romanian Corotrari Gypsies (Case neterminate: despre consumul ostentativ și valorile generației tinere la romii corturari din România)*. Autor: Cătălina Tesăr**

Descriere: Semnalăm apariția volumului *Gypsy Economy. Romani Livelihoods and Notion of Worth in the 21st Century (Economia romilor. Despre traiul în comunitățile de romi și noțiunile lor de valoare, în secolul XXI)*, la Editura Berghahn Books: New York – Oxford. Volumul este coordonat de către M.

Brazzabeni, M.N. Cunha și M. Fotta și are o postfață semnată de către Keith Hart. Este prima colecție de studii dedicată unui aspect din viața romilor, respectiv cel economic, și cuprinde etnografiile ale unor populații care trăiesc în țări precum Slovacia, Ungaria, Portugalia, România, Italia, Marea Britanie, Spania sau Brazilia semnate de o generație tânără de cercetători care au făcut teren antropologic de lungă durată. Caracterizate de niveluri de trai diferite, de la sărăcie până la bunăstare, și practicând activități economice diverse, precum colectarea fierului vechi, comerțul cu cai, camăta, tinichigeria sau munca necalificată în fabrici din țări din vestul Europei, aceste populații au în comun gradul ridicat de inserție în economia locală.

Capitolul 9 *Houses under Construction: Conspicuous Consumption and the Values of the Youth among Romanian Cortorari Gypsies (Case neterminate: despre consumul ostentativ și valorile generației tinere la romii corturari din România)* este semnat de Cătălina Tesăr, cercetător postdoctoral ISPMN, în cadrul proiectului MigRom. Capitolul vorbește despre un fenomen răspândit în peisajul construit de la noi din țară, cel al caselor ridicate pentru fala proprietarilor și care rămân pentru perioade lungi de timp nefinisate. Autoarea demonstrează că acest fenomen nu poate fi explicat exclusiv prin raționamente pur economice, precum lipsa resurselor financiare, ci că resorturile lui țin de simbolistica caselor la romii studiați: procesualitatea construcției lor ține de procesualitatea mariajului. Fiecare generație care se succede într-o casă își lasă amprenta asupra acesteia din dorința de a face vizibilă bogăția acumulată prin munca proprie. Alte două capitole sunt dedicate romilor din România, 6 și 7, semnate de Gergo Pulay și Martin Olivera: primul vorbește despre economia străzii din cartierul bucureștean Ferentari, iar cel de-al doilea despre etica și modul de producție la gaborii din Transilvania.

o **Raport de activitate 2016 în cadrul proiectului MIGROM**

Descriere: În 2016, în cadrul proiectului MIGROM, cercetătorii au continuat activitățile de cercetare și de culegere a datelor. Astfel, în perioada 1-12 februarie 2016 cercetătorii ISPMN Foszto László și Toma Stefănia au efectuat o vizită de teren (în județul Sălaj) al cărei scop a fost de a înțelege și de a completa datele și rezultatele obținute de pe urma anchetelor realizate în cadrul proiectului pe parcursul anului 2015. Astfel am reușit să contextualizăm unele rezultate, care, fără o cunoaștere detaliată a terenului, a localității nu pot fi interpretate în mod corespunzător.

Au fost verificate și completate datele din cadrul anchetelor realizate. S-au construit trei baze de date în SPSS. Datele culese – atât cele din cadrul anchetelor cantitative, cât și cele de pe urma cercetărilor de teren – au fost analizate, prelucrate. Această activitate va continua și în anul următor pentru a exploata în adâncimi informațiile și experiențele culese.

A fost redactat ultimul raport *MigRom - The Immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagements. Results of the Follow-Up Survey. Romania*, care a fost prezentat în cadrul a două întâlniri de consorțiu.

Pe parcursul anului au început să fie publicate primele articole realizate în cadrul proiectului, astfel Cătălina Tesăr a semnat unul dintre capitolele în volumul coordonat de Elisabeth Tauber și Dorothy Zim, cu titlul: *The Public Value of Anthropology: Engaging Critical Social Issues Through Ethnography (Antropologie publică. Abordarea problemelor sociale actuale, prin etnografie)*, apărut la Editura Universității Bolzano, din Italia. Capitolul

semnat de Cătălina Tesăr (cercetător postdoctoral ISPMN) se întitulează *Begging-Between Charity and Profession. Reflections on Romanian Roma's Begging Activities in Italy (Cerșitul, între caritate și profesie. Reflecții despre cerșitul practicat de romii români în Italia)*.

De asemenea, a fost finalizat capitolul în coautorat de către echipa ISPMN care va apărea în 2017 la editura Routledge, în volumul intitulat *Open borders, unlocked cultures: Romanian Roma migrants in Western Europe*, editat de Yaron Matras și Daniele Viktor Leggio.

Pe parcursul anului 2016, cercetătorii au participat la mai multe activități de diseminare în cadrul proiectului:

- Miercuri, 13 ianuarie 2016, Cătălina Tesăr (cercetător postdoctoral ISPMN) a participat la seminarul *Gypsy economy or Gypsies economics? Anthropologie économique et ethnographie des Roms/Tsiganes: nouvelles perspectives et enjeux contemporains (Economia romilor sau sistemele economice ale romilor? Antropologie economică și etnografia grupurilor de romi: perspective noi și problematici contemporane)* desfășurat la École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris, în cadrul seminarului lunar *Approches interdisciplinaires des sociétés romani/tsiganes (Abordări interdisciplinare ale societăților rome)*, organizat ca parte a proiectului MigRom, de către echipa de cercetători de la Fondation Maison des Sciences de l'Homme. Cătălina Tesăr a prezentat lucrarea intitulată *Cerșitul ca muncă și chestiunea rușinii la romi*.

- În perioada 12-17 ianuarie 2016, a avut loc la Manchester (Marea Britanie) o primă întâlnire a partenerilor din cadrul proiectului MigRom (Fosztó László și Toma Stefánia).

- Luni, 29 februarie 2016, Cătălina Tesăr (bursier postdoctoral ISPMN) a participat în cadrul proiectului, la Facultatea de Sociologie a Universității București, la seminarul intitulat *Diversitatea culturală a comunității romilor*, cu tema *Despre dragoste, beatbox și muzică lăutărească*. Seminarul a fost organizat de către Asociația Culturală Metropolis. În cadrul seminarului, ea a vorbit despre semnificația căsătoriei la romii corturari, cum se negociază aici căsătoria, și dacă căsătoriile aranjate lasă loc ideii de dragoste.

- În perioada 30-31 martie 2016, s-a desfășurat Întâlnirea de Consorțiu la Granada, Spania. Din partea ISPMN au participat Stefánia Toma (cercetător), László Fosztó (cercetător), Cătălina Tesăr (bursier postdoctoral) și Ecaterina Lakatos (mediator sanitar). În cadrul întâlnirii s-a discutat elaborarea publicațiilor și diseminarea rezultatelor proiectului. Fiecare partener academic din MigRom a prezentat versiunea în lucru a câte unui capitol dintr-o publicație comună sintetică a proiectului, volum editat de către Viktor Leggio și Yaron Matras.

- Miercuri, 6 aprilie 2016, a avut loc un atelier științific organizat de prof. Douglas R. Holmes și prof. Juraj Buzalka la Departamentul de Antropologie, Universitatea din Binghamton, Universitatea de Stat New York (SUNY), cu titlul *Se îndreaptă Europa contemporană către fascism? (Is contemporary Europe moving towards Fascism?)* La discuții au mai participat prof. David Ost de la Hobart and William Smith College (NY) și doctoranzi ai Universității Binghamton SUNY. Din partea ISPMN au participat Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN). Scopul atelierului a fost acela de a discuta despre radicalizarea Europei contemporane în contextul succesului pe care o are populismul, neonaționalismul și ideile de extremă dreaptă în mai multe țări

membre. În acest context, migrația romilor în paralel cu creșterea numărului refugiaților ridică câteva întrebări esențiale: cum putem explica sentimentele și atitudinile anti-Roma și anti-refugiați în societăți care până acum s-au prezentat a fi un model de multiculturalism; există diferențe sau similitudini între „vechiul” antisemitism, recente atitudini anti-Roma și noile sentimente islamofobe?

- Tot în această perioadă (între 14-16 aprilie), s-a desfășurat la New York cea de-a 21-a Convenție Globală Anuală a Asociației pentru Studiul Naționalităților (Association for the Study of Nationalities - ASN) organizată la Institutul Harriman de la Universitatea Columbia din New York, cu peste 150 de sesiuni de comunicare. Toma Stefánia și Fosztó László (cercetători ISPMN) au susținut o prezentare în cadrul sesiunii intitulată *Romii în momente critice. Migrație, cetățenie și media (Roma at Critical Junctures. Migration, Citizenship and Media)*. Sesiunea a fost organizată de Prof. Carol Silverman (Universitatea din Oregon). Titlul prezentării a fost *Migrația romilor versus migrație romă în Europa. Rolul rețelelor etnice și legăturilor interetnice în mobilitatea romilor în Europa (Roma Migration vs. The Migration of the Roma within Europe: The Role of Ethnic Networks and Inter-Ethnic Ties in the European Mobility of the Roma)*.

- În perioada 17-18 aprilie, Toma Stefánia și Fosztó László au efectuat un schimb de experiență și vizită de teren în cartiere din New York la invitația Profesorului Sam Beck, directorul Programului Semestru Urban la Colegiului de Ecologie Umană de la Universitatea Cornell. Discuțiile s-au concentrat asupra problemelor legate de diferite procese socio-economice în zone urbane, crearea și dizolvarea spațiilor segregate, a enclavelor, a ghetourilor etnice, zone care trec printr-un proces de gentrificare, schimbările proporțiilor dintre diferite grupuri etnice și de status socio-economic, luptele pentru locuirea la prețuri accesibile.

- În perioada 2-3 iunie 2016, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat la atelierul intitulat *Migrația internă și internațională a romilor: provocări și posibile soluții în cadrul Dialogului cu Organizațiile Romilor și Nomazilor (Dialogue with Roma and Traveller Organisations)* convocat de Consiliul Europei la Strasbourg. Evenimentul a avut loc ca parte a noului mecanism de consultare cu sfera civilă a Consiliului Europei care a fost inițiat în urma deciziei Comitetului de Miniștri la data de 3 iunie 2015. László Fosztó a participat în calitate de expert reprezentant al proiectului MigRom derulat în România de ISPMN. Cercetătorul, împreună cu coordonatorul principal al proiectului, profesorul Yaron Matras, au vorbit despre rezultatele proiectului și implicațiile acestora în privința politicilor publice de incluziune a romilor, atât în țările de destinație, cât și în comunitățile de origine din România. Prezentarea a fost urmată de o sesiune de dialog cu organizațiile prezente, cu reprezentanți ai Consiliului Europei și ai Țărilor Membre.

- În perioada 13-16 septembrie 2016, a avut loc la Stockholm, Suedia, Întâlnirea Anuală a Gypsy Lore Society și Conferința de Studii Romani organizată de Universitatea Södertörn. În prezentarea intitulată *Names and Frames: Recurrent Contestation of the 'Roma' ethnonym in the public and legal discourses in Romania (2007-2015) [Denumiri și cadre: contestarea recurentă a etnonimului „roma” în discursurile publice și legale din România (2007-2015)]*, László Fosztó (cercetător ISPMN) a oferit o descriere sistematică a strategiilor existente și a argumentelor apărute cu privire la

etnonimul „rom” și „țigan” în perioada recentă, și mai ales în urma migrației romilor în UE. Pe baza unor studii de caz despre utilizarea termenului de „rom/romi” și „țigan”, cercetătorul a descris mecanismele simbolice și sociale pe care se bazează discuțiile din România în perioada 2007-2015, având cadre de referință, pe de o parte, procesele economice și politice, pe de altă parte, discursurile academice. Toma Stefánia (cercetător ISPMN) a prezentat lucrarea intitulată *Socio-Economic Determinants of Migration Patterns of Romanian Roma (Factori socio-economici în formele de migrație a populației roma din România)*. Articolul se bazează pe rezultatele proiectului internațional MIGROM. Argumentul principal al lucrării susține că diversitatea și complexitatea contextului în care apare migrația definesc procesul/fenomenul de migrație, iar migrația populației roma nu poate fi înțeleasă și analizată separat de contextul socio-economic și etnic mai larg, ci trebuie definită ca o parte integrantă a mobilității populației majoritare, chiar dacă efectele migrației în comunitățile locale sunt mai ambigue și câteodată chiar contradictorii.

Titlul proiectului: *Cartografierea socio-grafică a comunităților roma din România pentru o monitorizare la nivel comunitar a schimbărilor privind integrarea romilor (SocioRoMap)*

Anul: 2015-2016

Coordonatori proiect: Hetea Estera, Horváth István

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Kozák Gyula, Hossu Iulia, Adriana Cupcea, Kiss Tamás, Kiss Ágnes, Toma Stefánia, Kormos Katalin, Fosztó László

Tema proiectului: În proiect se urmărește dezvoltarea și implementarea, la nivel național, a unui sistem de cartografiere și monitorizare a situației sociale și economice, respectiv a situației drepturilor fundamentale ale comunităților de romi din România. Un obiectiv major al proiectului este identificarea, inventarierea și descrierea sumară a unor comunități de romi, relativ segregate și caracterizate de deprivare relativă la nivelul administrațiilor locale din România. Colectarea sistematică de date la nivel local, structurată, în baza unui set de indicatori bine definiți, criterii de calitate clare, metodologii precise și continuitatea procesului de colectare a datelor, sunt cruciale. Toate aceste elemente sunt elaborate și testate (parțial) în cadrul proiectului cu scopul de a stabili și de a institui o structură sustenabilă de colectare de date. Datele locale relevante și de încredere privind statutul comunităților, nevoile și prioritățile acestora, structura capitalului material și uman sunt esențiale în identificarea priorităților privind politicile, intervențiile și monitorizarea progresului. Rețelele de lucru capabile să genereze astfel de date și să le utilizeze în cadrul procesului de incluziune a romilor sunt destul de fragile, de aceea proiectul își propune să mobilizeze aceste potențiale resurse în infrastructura instituțională a incluziunii romilor. Această rețea poate funcționa ca o bază a sistemului de monitorizare la nivel național, însă va produce și date comparabile la nivelul UE.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:

- **Dezvoltarea paginii Crowdsourcing**

Descriere: Crearea și consolidarea unei platforme online pentru diseminare și feed-back legată de rezultatele produse de proiect. Această suprafață de comunicare va fi folosită în mod eficient în cursul proiectului, brand-ul și traficul constant potențând sustenabilitatea proiectului.

- **Realizarea de studii de comunitate**

Descriere: Propuneri de cercetare pentru realizarea unor studii de comunitate în cadrul proiectului *Socio-graphic mapping of the Roma Communities in Romania for a community-level monitoring of changes with regard to Roma integration*, proiect realizat în cadrul programului „Combaterea sărăciei în România”, Mecanismul Financiar Norvegian 2009 – 2014 (RO25_04). Propunerile au fost elaborate conform contractelor de cesiune a drepturilor patrimoniale de autor și de Metodologia studiilor de comunitate.

- **Rapoarte finale care conțin rezultatul cercetărilor de teren în cadrul componentei studii de comunitate**

Descriere: Obiectivul general al acestei componente de cercetare calitativă este elaborarea a 25 de studii cu metodele specifice studiilor de comunitate pentru a oferi o perspectivă emică (din interior) asupra proceselor sociale generate de intervențiile și proiectele de incluziune socială sau de dezvoltare comunitară în rândul comunităților de romi din România. Valorificarea acestor studii va fi sub formă de publicații editate într-un volum și utilitatea lor va consta în a oferi o privire complementară și alternativă asupra proceselor surprinse prin alte metode de cercetare în cadrul proiectului SocioRoMap.

- **Program de schimb de experiență la Agenția pentru Drepturi Fundamentale**

Descriere: Vizita de studiu a cercetătorilor ISPMN la Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (FRA) a oferit un spațiu de dezbateri și schimb de experiență în vederea valorificării rezultatelor cercetării efectuate în cadrul proiectului SocioRoMap. Totodată, cercetătorii ISPMN au participat la activitățile derulate în cadrul FRA, Departamentul pentru Drepturile Civice și Egalitate. Cercetătorii ISPMN (4) au fost invitați să susțină o sesiune de informare cu privire la comunitățile marginale și disparitățile regionale din România, cu accent pe populația romă, având la bază cele două proiecte ISPMN aflate în derulare: SocioRoMap și MigRom.

Mai multe despre activitățile Agenției:

<http://fra.europa.eu/en>

- **Workshop tehnic: *Measuring Inclusive Growth in Central Europe - Data, Knowledge, Institutions for Improved Monitoring of Social Inclusion Outcomes at the Subregional or Local level*** (Măsurând evoluția incluziunii sociale în Europa Centrală - date, cunoștințe, instituții pentru o monitorizare îmbunătățită a rezultatelor la nivel subregional sau local)

În perioada 13-14 aprilie 2016, István Horváth (președinte ISPMN) a participat la **workshop-ul tehnic** intitulat *Measuring Inclusive Growth in Central Europe - Data, Knowledge, Institutions for Improved Monitoring of Social Inclusion Outcomes at the Subregional or Local level* (Măsurând evoluția incluziunii sociale în Europa Centrală - date, cunoștințe, instituții pentru o monitorizare îmbunătățită a rezultatelor la nivel subregional sau local) organizat de către Banca Mondială, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (EU Fundamental Rights Agency) și Guvernul Ungariei la Budapesta.

Obiectivul workshop-ului, care a avut loc la Budapesta (Ungaria), a fost acela de a împărtăși experiențe despre monitorizarea rezultatelor în domeniul incluziunii sociale, cât și despre disparitățile de la nivel sub-regional. Scopul acestei reuniuni a fost acela de a îmbunătăți direcționarea și monitorizarea investițiilor finanțate de către UE în perioada 2014-2020 în Bulgaria, Republica Cehă, România, Ungaria și Slovacia.

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Întâlnire de lucru SocioRoMap: Descrierea sociologică a orașelor**
 - **Perioada:** 25/03/2016 - 26/03/2016
 - **Locul:** Brașov
 - **Responsabil ISPMN:** Adriana Cupcea
 - **Număr participanți:** 10
 - **Coorganizatori:** CCRIT

Descriere: În perioada 25-26 martie 2016, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN) în colaborare cu Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice (CCRIT), parteneri în cadrul proiectului), au organizat la Brașov **întâlnirea de lucru cu titlul: *Descrierea sociologică a orașelor***. În cadrul întâlnirii a avut loc instruirea experților recrutați în valul doi în vederea realizării descrierilor sociologice ale orașelor mari, având peste 30.000 locuitori și a comunităților compacte de romi identificate în aceste orașe. Expertul CCRIT, asist. univ. dr. Gyongyi Pasztor, a prezentat participanților metodologia și instrumentele de cercetare și o descriere sociologică a unui oraș, ca model. Participanții au fost experți implicați în descrierea orașelor mari/municipii: București (Sector 6), Timișoara, Arad, Focșani, Turda, Zalău și Sighetu Marmăției. Din partea organizatorilor au mai participat: Andrada Tobias (coordonator proiect CCRIT), Adriana Cupcea (asistent manager proiect ISPMN) și Lăcătuș Crăciun Ioan (cercetător ISPMN) în calitate de colaborator (realizare descriere Zalău).
 - **Atelier de instruire și discuții - metodologia studiilor de comunitate**

Sâmbătă, 19 martie 2016, în cadrul proiectului s-a desfășurat un **atelier de instruire și discuții despre metodologia studiilor de comunitate**. Întâlnirea a avut loc la București urmând ca studiile de comunitate să fie realizate în 25 de localități din România. La atelier au participat reprezentanții promotorului de proiect (din partea ISPMN a participat László Fosztó) și ai partenerilor (CCRIT - Andrada Tobias și Fundația pentru o societate deschisă - Daniela Tarnovschi și Anca Radu) împreună cu experții invitați (Viorel Anăstsoaie, Cătălina Tesăr) și un număr de cercetători cu experiență în domeniul cercetărilor socio-calitative și antropologice.
 - **Întâlnire de lucru - Diseminare rezultate proiect**

În data de 18 mai 2016, a fost organizată o întâlnire de lucru cu reprezentanți ai Centrului de Resurse pentru Comunitățile de Romi din Cluj-Napoca pentru prezentarea rezultatelor parțiale obținute în proiectul SocioRoMap (WP 3), respectiv în componenta *Asistenți sociali din primărie* și *Descriere orașe mari*, având peste 30.000 locuitori. Ca urmare a acestei întâlniri, au fost furnizate date de cercetare pentru 7 localități (Târnăveni, Sighișoara, Aiud, Aleșd, Reșița, Șimleul-Silvaniei, Târgu-Jiu, conform contractului de comodat), beneficiare în programul ROMACT. Administrația Publică Locală din cele 7 localități este asistată de CRCR pentru accesare de fonduri din Programul Operațional Capital Uman (POCU), axa 4.1. „Dezvoltarea Locală Integrală (DLI) în comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității rome”, iar aplicația cuprinde o secțiune de cercetare/evaluare a localității.

- **Vizita delegației Ambasadei Norvegiei în România**
Luni, 26 octombrie 2016, ISPMN a primit vizita delegației Ambasadei Norvegiei în România, Ambasadorul Norvegiei în România, d-na Tove Bruvik Westberg și trei reprezentanți ai Ambasadei. Cu această ocazie au fost prezentate câteva dintre rezultatele cercetării proiectului SocioRoMap, *Cartografierea sociografică a comunităților de romi din România pentru o monitorizare la nivel comunitar a schimbărilor privind integrarea romilor*, proiect finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014, în cadrul Programului „Combaterea Sărăciei” (RO25). La întâlnire au participat membri din echipa de proiect, atât din partea ISPMN, cât și din partea Partenerului 2 - Centrul pentru Cercetarea Relațiilor Interetnice din Cluj-Napoca, coordonatorii componentelor de cercetare.
- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Colaborare cu utilizatori externi
 - **Perioada:** 26/09/2016
 - **Descriere:** Luni, 26 septembrie 2016, ISPMN a primit vizita unei delegații din partea organizației „De la inimă la inimă” (Hjärta till Hjärta) din Linköping, Suedia. Asociația este o organizație filantropică ce desfășoară multe proiecte umanitare în lume și este prezentă în România și Bulgaria în special în domeniul incluziunii sociale a romilor. Delegația a fost compusă din dr. Jörgen Ljung, profesor la Universitatea din Linköping și președintele asociației „De la inimă la inimă”, dl. Christer Tornberg, coordonator, și Luiza Mara Timoc, coordonator proiect și membră a grupului Team Roma. La întâlnire au participat: Alina Silian (membră a echipei de cercetare SocioRoMap), Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN) care au prezentat pe scurt rezultatele proiectelor MIGROM și SocioRoMap. Participanții au discutat posibilitățile de colaborare în diseminarea și utilizarea cât mai eficientă a datelor adunate și a experiențelor, pentru o mai bună coordonare și monitorizare a proiectelor desfășurate de diferiți actori non-guvernamentali.

Titlul proiectului: *DICE-ROMA*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Toma Stefánia

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Hossu Iulia, Fosztó László, Plainer Zsuzsa, Anghel Remus, Peti Lehel, Kozák Gyula

Cercetători externi participanți în proiect: bursieri, colaboratori externi

Tema proiectului: DICE-ROMA este o platformă multidisciplinară pentru cercetători, post-doctoranzi, universitari, bursieri etc. din cadrul ISPMN, dar și de la alte centre de cercetare, respectiv universități din România unde cei interesați își pot prezenta proiectele de cercetare sau publicațiile în fața unei audiențe interesate de tematica propusă. Astfel, se poate crea un nod comunicațional pentru cercetători din domeniul științelor sociale interesați de tematica cercetării în domeniul Romani Studies, creând un spațiu de schimburi academice creative, gândire inovativă și critică, care contribuie la îmbunătățirea producției științifice în acest domeniu și la lărgirea colaborărilor la nivel național și chiar internațional.

Astfel, în cadrul proiectului se vor organiza seminarii, ateliere, întâlniri interne sau cu prezentări invitate din afara Institutului.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:

- **Studiu în lucru: *Întâlniri la margini: dialog între activism și cercetare socială în studii depre romi din România (Encounters at the Margins: dialogue between activism and social research within Romani studies in Romania)***
Descriere: Studiul este un capitol în pregătire pentru volumul *Activism rom în Europa Noua* editat de Sam Beck și Ana Ivasiuc. Volumul va fi publicat în 2017 la Editura Berghahn Books.
- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Ședință de lansare a proiectului DICE-ROMA**
 - **Perioada:** 28/01/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia
 - **Număr participanți:** 7
 - **Atelier DICE-ROMA Plainer Zsuzsa (ISPMN): *"All Gypsies were living there like sound as a roach" - memories of a Roma colony in Romania through Roma and non-Roma representation (Toți romii trăiau acolo ca peștele în apă - memoriile unei colonii de romi în reprezentările rome și neorme)***
 - **Perioada:** 25/02/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Plainer Zsuzsa
 - **Descriere:** Joi, 25 februarie 2016, a avut loc prima întâlnire din cadrul atelierul DICE-ROMA. În cadrul acestuia, Zsuzsa Plainer (cercetător ISPMN) a avut prezentarea cu titlul „*Toți romii trăiau acolo ca peștele în apă*” – *memoriile unei colonii de romi în reprezentările rome și neorme* (*"All Gypsies were living there like sound as a roach" - memories of a Roma colony in Romania through Roma and non-Roma representations*). Prezentarea a avut ca scop dezbaterile unor probleme teoretice și metodologice pe baza studiului de atelier al cercetătoarei, studiu publicat în seria de Studii de atelier ISPMN. Varianta finală a textului, cu titlul “*Everybody loved each other there*” – *Roma memories of the one-time Cinka Panna colony in Oradea and its liquidation during the communist times* (*"Aici fiecare îl iubea pe celălalt" – Memorii rome despre fosta colonie Cinka Panna din Oradea și lichidarea sa în timpul comunismului*) fiind predată la revista *Eastern European Politics and Society* (categoria ISI cu factor de impact). Manuscrisul a fost acceptat pentru publicare în cursul lunii decembrie, fiind parte al unui număr colectiv cu tematica memoriei comunismului. La seminar au fost prezenți: Remus Anghel, Fosztó László, Kozák Gyula, Stefánia Toma (cercetători ISPMN), István Horváth (președinte ISPMN).
 - **Atelier nr. 2 Discuție pe baza unui articol în pregătire. Autor: Fosztó László. Titlu: *Encounters of the margins: dialogue between activism and social research within Romani studies in Romania (Întâlniri la margini: dialog între activism și cercetare socială în studiile despre romii din România)***
 - **Perioada:** 17/03/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Fosztó László
 - **Număr participanți:** 7

- **Coorganizatori:** Toma Stefania
- **Descriere:** Joi, 17 martie 2016, în cadrul Seminarului de cercetare DICE Roma (Direcția de cercetare a studiilor române în cadrul ISPMN) coordonat de Stefania Toma (cercetător ISPMN), László Fosztó (cercetător ISPMN) a prezentat un text în proces de redactare despre relația cercetării antropologice și a activismului în domeniul drepturilor omului. Textul are titlul de lucru *Întâlniri la margini (Encounters at the Margins)* și este pregătit sub forma unui capitol dintr-un volum tematic al revistei *Anthropology in Action*, număr editat de Sam Beck și Ana Ivașciuc. Textul trece în revistă și analizează evenimente din perioada 2009-2012 și interacțiunile dintre activiști și cercetătorii din domeniul studiilor despre romii din România.
La discuții au participat cercetătorii ISPMN: Horváth István, Crăciun Ioan Lăcătuș, Adriana Cupcea, Kozák Gyula, Remus Anghel și Toma Stefania.
- **Atelier DICE-ROMA Nr. 3 Anghel Remus. Titlu: *Migration and Social Inequality. Article discussion***
 - **Perioada:** 19/05/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefania
 - **Număr participanți:** 4
- **Seminar DICE-ROMA nr. 4: Peti Lehel - *A pünkösdzimusra való áttérés okai egy moldvai roma közösségben (Motivetele trecerii la religia penticostală într-o comunitate romă din Moldova)***
 - **Perioada:** 21/06/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefania
 - **Număr participanți:** 4
 - **Descriere:** Marți, 21 iunie 2016, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a ținut o prelegere cu titlul *A pünkösdzimusra való áttérés okai egy moldvai roma közösségben (Motivetele trecerii la religia penticostală într-o comunitate romă din Moldova)* în cadrul seminariilor DICE-Roma, proiect ISPMN inițiat de Toma Stefania (cercetător ISPMN). Articolul care a fost discutat în cadrul seminarului analizează motivele convertirii la religia penticostală a membrilor unei comunități române din Moldova. Totodată, textul analizează importanța pe care religia penticostală o are în viața comunității precum și schimbările petrecute în interiorul ei. Comunitatea penticostală română are în jur de 400 de membri, de limba maternă romani, deși în multe contexte ale vieții cotidiene se utilizează, pe lângă limba romani, limba română. Printre strategiile economice adoptate de către romi, cerșitul în țările occidentale ocupă primul loc ca importanță, fiind practicat de o mare parte dintre familii. Convertirea la religia penticostală are o influență majoră în schimbarea mentalității și a conduitei/stilului de viață. Prin intermediul convertirii, membrii acestei comunități asumă o „situație de test”, al cărei sens este, până la urmă, de a convinge comunitatea ortodoxă că sunt capabili de a îndeplini o provocare civilizatorie.
Participanți: Peti Lehel, Fosztó László, Hossu Iulia, Toma Stefania

- **Seminarul de cercetare DICE Roma: *Romanian Roma at Home: Mobility Patterns, Migration Experiences, Networks, and Remittances (Romii din România acasă: pattern-uri de mobilitate, experiențe de migrație, rețele și remitențe)***
 - **Perioada:** 29/09/2016
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia
 - **Număr participanți:** 6
 - **Descriere:** Joi, 29 septembrie 2016, în cadrul Seminarului de cercetare DICE Roma, Toma Stefánia (cercetător ISPMN) a prezentat un text în curs de redactare cu titlul *Romanian Roma at Home: Mobility Patterns, Migration Experiences, Networks, and Remittances* ce va fi pregătit sub forma unui capitol în volumul final (editura Routledge) în cadrul proiectului MigRom - Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor. Textul este redactat în co-autorat de către membrii echipei de cercetare MigRom - România: Fosztó László, Cătălina Tesăr și Toma Stefánia. Capitolul tratează migrația romilor din România în contextul țării de origine, prezentând sinteza principalelor rezultate și concluziile cercetării efectuate în cinci localități din România.

Titlul proiectului: *Succesul academic în rândul romilor din România și Spania. Condiții, traiectorii, consecvențe (School success among the Roma in Romania and Spain, conditions trajectories, consequences)*

Perioada: 15/03/2016 - 29/12/2016

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Cercetător extern participant în proiect: Ábel Bálint Bereményi

Partener: Universitat Autònoma de Barcelona (Spain)

Tema proiectului: Deși integrarea socială a diferitelor populații de romi reprezintă o temă cu prioritate în Europa de astăzi, marea majoritate a cercetărilor cu acest subiect au ca grup țintă categoriile sociale defavorizate din populațiile de romi. Acest proiect propune o perspectivă diferită, concentrându-se asupra romilor care au un nivel de educație și o performanță școlară ridicată (high achievers). Astfel, în loc de a trece în revistă factorii economici, sociali și culturali, care îngreunează accesul la educația de calitate a romilor (și blochează astfel integrarea socială a acestui grup), cercetarea de față identifică și analizează mijloacele care facilitează mobilitatea educațională, și - prin acesta - mobilitatea socială a acestei categorii etnice. Prin realizarea a două munci de teren, una în România și una în Spania, se dorește compararea rezultatelor cercetării, pentru a identifica cauzele specifice ale mobilității educaționale pentru fiecare țară.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Succesul academic în rândul romilor din România și Spania. Condiții, traiectorii, consecvențe**

Descriere: Prima etapă a acestui proiect s-a realizat în luna martie, cu o ședință de lucru pe Skype pentru a stabili demersul exact al colaborării. În luna iunie 2016 s-a desfășurat prima etapă a muncii de teren pentru acest proiect. În cadrul acestei etape au fost identificate și interviewate acele persoane de etnie romă, care au fost beneficiarii acțiunilor afirmative pentru reducerea inegalităților educaționale ale

romilor din România. Astfel, în decursul celor două săptămâni de teren s-au realizat interviuri cu studenții de la locurile speciale pentru romi, cu mediatori școlari, cu experți pe problema romilor la consiliile locale și județene, cu profesori de limbă și cultură romani. În luna decembrie 2016 a avut loc o nouă etapă a cercetării în România. În cadrul acestei etape au fost identificate persoane de etnie romă, cu studii medii sau superioare, care nu au contacte cu organizațiile de romi sau alte proiecte destinate acestui grup etnic. Deoarece acest grup țintă este aproape invizibil într-o societate locală, membrii grupului neavând contacte permanente cu organizațiile pentru romi, indentificarea lor se realizează prin relațiile informale ale cercetătorilor. În cadrul acestei etape s-au identificat șapte persoane și s-au realizat patru interviuri. Această etapă a muncii de teren va continua în luna ianuarie. În lunile octombrie și noiembrie s-a realizat o cercetare bibliografică pentru a parcurge literatura teoretică relevantă pentru studiul care va conține primele rezultate ale cercetării. Aceasta va fi finalizat sub forma unui studiu de atelier în cursul lunii ianuarie 2017.

Titlul proiectului: *Sub-Cultures as Integrative Forces in East-Central Europe (Subculturile ca forțe integratoare în Europa Est-Centrală)*

Perioada: 27/10/2016

Coordonator proiect: Peti Lehel

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Bokor Zsuzsa, Plainer Zsuzsa, Kiss Ágnes

Cercetători externi participanți în proiect: Jan Fellerer (University of Oxford), Marius Turda (Oxford Brookes University), Robert Pyrah (University of Oxford)

Tema proiectului: workshop cu participanții proiectului *Sub-Cultures as Integrative Forces in East-Central Europe 1900 present (Subculturile ca forțe integratoare în Europa Est-Centrală, din 1900 până în prezent)*, proiect finanțat de către AHRC la University of Oxford (2012-2016)

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:

- **Raport**

Descriere: În 27 octombrie 2016, la sediul ISPMN a avut loc workshopul intitulat *Sub-Cultures as Integrative Forces in East-Central Europe (Subculturile ca forțe integratoare în Europa Est-Centrală)*. În cadrul workshopului au fost prezentate rezultatele cercetărilor lui Marius Turda (Oxford Brookes University), Jan Fellerer (University of Oxford) și Robert Pyrah (University of Oxford), participanți ai unui proiect finanțat de către AHRC la University of Oxford (2012-2016). Prezentarea lui Jan Fellerer *Historical Multilingualism in Urban Everyday Life (Multilingvism istoric în viața de zi cu zi urbană)* s-a concentrat asupra multilingvismului în orașele Lviv și Lodz înaintea celui de-al Doilea Război Mondial. În *Romanian Eugenic Sub-Culture and the Allure of Biopolitics, 1918-1939 (Subcultura eugenică română și ademenirea biopoliticii, 1918-1939)* Marius Turda a analizat mișcarea eugenică din Transilvania și Banat în perioada interbelică ca instrument al unui proiect de naționalizare. Studiul lui Robert Pyrah, *Majorities into minorities: "subcultures" of Poles in Lviv and Germans in Wroclaw, 1945-present (Majorități în minorități: „subculturile” poloneze din Lvivi ei germane din Wroclaw, 1945-prezent)* a interpretat procesele identitare și folosirea limbii diferitelor comunități. Teoria subculturilor a fost utilizată de

către cercetători ca și cadru comun de interpretare. Cele trei prezentări au avut câte un coreferent, Bokor Zsuzsa, Plainer Zsuzsa și Kiss Ágnes (cercetători ISPMN). Coreferenții au subliniat importanța proiectului derulat la Universitatea din Oxford, calitatea rezultatelor și argumentelor cercetătorilor. Totodată, au formulat critici în ceea ce privește puterea explicativă limitată a teoriei subculturilor în unele situații istorico-antropologice.

Titlul proiectului: *Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la istoria evreilor din Transilvania*

Anul: 2016

Coordonator proiect: Gidó Attila

Cercetători externi participanți în proiect: 3 bursieri

Tema proiectului: În iulie 2016 se lansează proiectul ISPMN privind inventarierea materialelor arhivistice păstrate la direcțiile județene ale Arhivelor Naționale din România, proiect finanțat de către Fundația „Rothschild Europe (Hanadiv)” din Marea Britanie. Direcțiile județene transilvănene incluse ale ANR sunt: Arad, Bihor, Bistrița-Năsăud, Covasna, Harghita, Hunedoara, Maramureș, Satu Mare, Sălaj, Caraș-Severin.

Pe parcursul cercetărilor, membrii echipei identifică acele fonduri arhivistice care conțin documente referitoare la evreii din Transilvania. Pe baza inventarelor de fonduri se pregătește o bază de date în format excel conținând următoarele informații: numele instituției la care se păstrează fondul arhivistic, denumirea și numărul fondului, instituția creatoare a fondului, limba documentelor, starea fizică a materialului arhivistic respectiv, descrierea de conținut al fondului documentar.

Se estimează că pe parcursul celor 3 ani vor fi verificate 3000-4000 de inventare de fonduri arhivistice păstrate la ANR.

Realizări în 2016: 1) Cercetări în direcțiile județene ale ANR din Arad, Zalău și Satu Mare. 2) Baze de date în format excel conținând informații referitoare la materialele arhivistice păstrate în aceste trei localități.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Tabel surse arhivistice referitoare la evreii din județele Caraș-Severin, Bistrița-Năsăud și Sălaj 1**
 - **Formatul bazei de date:** excel
 - **Descrierea bazei de date:** Baza de date conține descrieri de fonduri arhivistice și detalii tehnice referitoare la materiale arhivistice din următoarele servicii județene ale Arhivelor Naționale Române: Caraș-Severin, Bistrița-Năsăud, Sălaj.
 - **Colectarea datelor:** 01/12/2016
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la istoria evreilor din România**

Realizări în 2016: 1) Cercetări în direcțiile județene ale ANR din Caraș-Severin, Bistrița-Năsăud, Sălaj. 2) Baze de date în format excel conținând informații referitoare la materialele arhivistice păstrate în aceste trei localități. Bazele de date sunt întocmite de către bursieri ISPMN.

Cap V. Participare la evenimente organizate de către alte instituții

1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale

Titlul: *Conferința internațională „Istorie, cultură și cercetare”*

Titlul prezentării: *Reproducerea violenței antisemite în memorialistica evreiască din România*

Organizatori: Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva

Țara: România

Localitatea: Deva

Perioada: 06/05/2016 - 07/05/2016

Participant: Anca Filipovici

Descriere: Evenimentul organizat în primă ediție de către Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, împreună cu Consiliul Județean Hunedoara, a reunit cadre didactice și cercetători din țară și străinătate. Lucrările conferinței s-au desfășurat pe două secțiuni: Istorie-Cultură și Cercetare, în cadrul cărora au fost prezentate rezultatele cercetării din domeniile istorie, filosofie, antropologie, etnografie, istoria artei, economie, studii politice, muzeologie și patrimoniu. Anca Filipovici a susținut o prezentare legată de interpretarea și reproducerea traumelor în jurnale și memorii.

Titlul: *Întâlnirea institutelor de cercetare a minorităților din Budapesta și Cluj. Conferință internațională*

Titlul prezentării: *The Reproduction of Anti-Semitic Violence in Jewish Memoirs from Romania*

Organizatori: Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale Cluj-Napoca, Institutul pentru Cercetarea Minorităților din cadrul Academiei Ungare de Științe, Budapesta

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 26/05/2016 - 27/05/2016

Participant: Anca Filipovici

Descriere: Analiza s-a axat pe maniera diferită în care perioada Holocaustului din România este reflectată în cadrul mărturiilor, al jurnalelor și memoriilor etnicilor evrei din diferite categorii sociale și de vârstă, subliniind particularitățile, dar și un anumit pattern care pune în legătură perceperea violenței și identitatea etno-culturală.

Titlul: *Conferința Națională a Seminarului de Antropologie Istorică. „Violență, societate și modernizare în spațiul românesc (sec. XVI-XX). Marele Război, sfârșitul modernității?”*

Titlul prezentării: *Identitate etnică și violență antisemită în memorialistica evreiască*

Organizator: Seminarul de Antropologie Istorică al Facultății de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 02/06/2016 - 03/06/2016

Participant: Anca Filipovici

Descriere: Conferința organizată de către Seminarul de Antropologie Istorică din cadrul Universității Babeș-Bolyai a dezbătut diversele valențe ale violenței și implicațiile sale asupra identității și culturii în spațiul românesc. Evenimentul s-a bucurat de participarea unor cercetători consacrați care au abordat diferite contexte de manifestare a violenței, incluzând Marele Război, din perspectiva antropologiei istorice.

Titlul: *X. Csíkfalvi Csűrszeminariumok (Al X-lea Seminar Științific din Vărgata)*

Titlul prezentării: *A vidéki közösségek identitásának alakítása, kommunikálása (monográfia, tájház, emlékmű, emléknep, falunap) [Modelarea și comunicarea identității comunităților rurale (monografie, casa-muzeu, monument, zi memorială, ziua satului)]*

Organizator: Universitatea Sapientia

Țara: România

Localitatea: Vărgata

Perioada: 29/06/2016 - 01/07/2016

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 29 iunie-1 iulie 2016, Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la *cel de-al X-lea Seminar Științific din Vărgata (X. Csíkfalvi Csűrszeminariumok)*, organizat de Universitatea Sapientia, Facultatea din Târgu-Mureș, Departamentul de Științe Sociale Aplicate. Tema workshopului a fost *Modelarea și comunicarea identității comunităților rurale (monografie, casa-muzeu, monument, zi memorială, ziua satului)* [*A vidéki közösségek identitásának alakítása, kommunikálása (monográfia, tájház, emlékmű, emléknep, falunap)*]. Evenimentul a fost moderat de Vajda András (Universitatea Sapientia), cu participarea lui Gagyı József (Universitatea Sapientia), Szijártó Zsolt și Bódi Jenő (Universitatea din Pécs), Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN).

Titlul: *MERA – Festival de world music din Transilvania*

Titlul prezentării: *Muzsika a „kettős periferián”. A zenészstatus és az identitás kérdése az ezredforduló kalotaszegi cigánymuzsikusainak körében (Muzica în „dubla periferie”. Despre problematica identității și a statutului de muzicant în comunitatea muzicanților romi din zona Călata la cumpăna dintre milenii)*

Organizator: Asociația Kalotaszeg NTE

Țara: România

Localitatea: Mera, jud. Cluj

Perioada: 31/07/2016

Participant: Könczei Csongor

Descriere: Duminică, 31 iulie 2016, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere la Mera, județul Cluj în cadrul *Mera – Festival de world music din Transilvania* cu titlul *Muzsika a „kettős periferián”. A zenészstatus és az identitás kérdése az ezredforduló kalotaszegi cigánymuzsikusainak körében (Muzica în „dubla periferie”. Despre problematica identității și a statutului de muzicant în comunitatea muzicanților romi din zona Călata la cumpăna dintre milenii)*.

Linkuri reacții presă: <http://www.meraworldmusic.com/language/ro/program-complet-updated/#event-142>

Titlul: *Școala de vară „Evreii în sfera publică a României moderne”*

Titlul prezentării: *De la fotografia școlii la imaginea educației. Valențe ale școlii israelito-române*

Organizatori: Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România, Centrul de Studii Israeliene Goldstein Goren al Facultății de Științe Politice a Universității din București

Țara: România

Localitatea: Cristian, Brașov

Perioada: 02/08/2016 - 07/08/2016

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 2-7 august 2016 a avut loc la Cristian, Brașov, Școala de vară *Evreii în sfera publică a României moderne*, organizată de către Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România și Centrul de Studii Israeliene Goldstein Goren al Facultății de Științe Politice a Universității din București. Ediția din acest an a angajat debateri pe marginea unor teme de larg interes privind istoria evreilor din România, aducând în dialog tineri cercetători și specialiști în domeniu. Programul a inclus prezentări ale unor lectori din țară și străinătate, precum Adrian Ciofâncă, Mihai Chioveanu, Michael Shafir, Victor Neumann, Barak Cohen, dar și ateliere interactive susținute de artiști, vizionări de documentare sau lansări de carte.

Linkuri reacții presă: Fotografii eveniment la adresa: <http://www.scoaladevaracsier.ro/>

Titlul: *Tabăra Internațională de Folclor din Răscruți, ediția a XXV-a*

Titlul prezentării: „*A megírt mulatság...*” *Az erdélyi táncházak eszmetörténete* („*Petrecere descrisă...*” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania*)

Organizator: Fundația Kallós Zoltán Alapítvány

Țara: România

Localitatea: Răscruți, județul Cluj

Perioada: 09/08/2016

Participant: Könczei Csongor

Descriere: Marți, 9 august 2016 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere în cadrul Taberei Internaționale de Folclor din Răscruți, ediția a XXV-a, organizată de către Fundația Kallós Zoltán cu titlul „*A megírt mulatság...*” *Az erdélyi táncházak eszmetörténete* („*Petrecere descrisă...*” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania*).

Linkuri reacții presă: https://fbcdn-sphotos-c-a.akamaihd.net/hphotos-ak-xft1/v/t1.0-9/13925120_1174883805904702_6365254722945000296_n.jpg?oh=a3183fbb9a78c573a19c

Titlul: *Tabăra de vară de științe sociale – Szeltersz*

Organizatori: ISPMN, Centrul Cultural al Jud. Harghita

Titlul prezentării: *Mișcarea feministă și activismul feminin în România interbelică* - Bokor Zsuzsa

Prezentarea proiectului „Cadastrul patrimoniului cultural ardelenesc” - Jakab Albert Zsolt

Țara: România

Localitatea: Băile Szeltersz

Perioada: 18/08/2016 - 21/08/2016

Participanți: Kormos Katalin, Bokor Zsuzsa, Kiss Tamás, Lőrincz D. József, Jakab Albert Zsolt, Székely István Gergő, Gidó Attila

Descriere: În perioada 18-21 august 2016, s-a desfășurat a 12-a ediție a *Taberei de vară de științe sociale din valea Szeltersz*, județul Harghita. Tabăra a fost organizată de Fundația „Jakabffy Elemér”, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale și Centrul Cultural Județean Harghita. Programul celor patru zile a fost compusă din prelegeri, discuții, prezentare cărți și prezentare proiecte de cercetare în derulare cu accent pe noutățile în aria cercetării minorităților naționale. Din partea ISPMN au participat cercetătorii Bokor Zsuzsa (*Mișcarea feministă și activismul feminin în România interbelică*), Kiss Tamás (*prezentarea proiectului „Școli în pericol”; participant la discuții*), Lőrincz D. József (*participant la discuții*), Jakab Albert Zsolt (*prezentarea proiectului „Cadastrul patrimoniului cultural*

ardelenesc”), Székely István Gergő (participant la discuții), Gidó Attila (participant la discuții).

Titlul: *Conferințele de vară din Telciu - Telciu Summer Conferences, ediția a VI-a: Ruralitate, modernitate și (de)colonialitate: deconstruirea moștenirii imperiale (Rurality, Modernity and (De)Coloniality: Unmaking the Legacies of Empire from Below)*

Titlul prezentării: „Colegii mei erau comuniști neșcoliți de la țară” - etnicitate, clasă socială, gen și identitate locală într-o povestire de viață a unei femei din Baciu (“My colleagues were unlearned communists who came from villages” – ethnicity, class, gender and local identity in a female life-story from Baciu)

Țara: România

Localitatea: Telciu

Perioada: 25/08/2016-27/08/2016

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În perioada 25-27 august, cercetătorul ISPMN Plainer Zsuzsa a participat la conferința internațională *Conferințele de vară din Telciu - Telciu Summer Conferences, ediția a VI-a: Ruralitate, modernitate și (de)colonialitate: deconstruirea moștenirii imperiale (Rurality, Modernity and (De)Coloniality: Unmaking the Legacies of Empire from Below)* organizată la Telciu, România, cu prezentarea “*Colegii mei erau comuniști neșcoliți de la țară*” - etnicitate, clasă socială, gen și identitate locală într-o povestire de viață a unei femei din Baciu (“*My colleagues were unlearned communists who came from villages*” – ethnicity, class, gender and local identity in a female life-story from Baciu)

Linkuri reacții presă: <https://telciusummerconferences.wordpress.com/>

Titlul: *Congresul național al istoricilor români*

Titlul prezentării: *Universitatea și politica în anii '30. Profesorul Traian Brăileanu și propaganda antisemită la Cernăuți*

Organizatori: Universitatea Babeș-Bolyai, Academia Română - Centrul de Studii Transilvane

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 25/08/2016 - 28/08/2016

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 25-28 august 2016 a avut loc la Cluj-Napoca prima ediție a *Congresului Național al Istoricilor Români*, organizat de către Universitatea Babeș-Bolyai (Facultatea de Istorie și Filosofie), Academia Română (Centrul de Studii Transilvane) și Comitetul Național al Istoricilor din România. În cadrul acestui eveniment, Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a susținut prezentarea cu titlul *Universitatea și politica în anii '30. Profesorul Traian Brăileanu și propaganda antisemită la Cernăuți*, inclusă în secțiunea dedicată Istoriografiilor și istoriilor universităților în România (sec. XIX-XXI). De la cercetare la reprezentare. Mai multe detalii puteți vedea aici: <http://cnir.conference.ubbcluj.ro/>

Linkuri reacții presă: <http://actualdecluj.ro/sute-de-istorici-la-cluj-in-cel-mai-de-amploare-congres-in-36-de-ani/>

Titlul: *Lansare de carte*

Organizatori: Asociația Europeană de Sociologie – rețeaua de migrație, Universitatea din București – Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Rețeaua Românească de Cercetare a Migrației

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 07/09/2016

Participant: Anghel Remus

Descriere: Cu ocazia conferinței anuale a rețelei de migrație a Asociației Europene de Sociologie, a fost organizată o lansare de carte a volumului intitulat *Români în vestul Europei. Migrație, Dileme de Status și Conexiuni Transnaționale*. Prezentarea volumului a fost urmată de două recenzii susținute de către Laura Moroșanu de la Universitatea din Sussex, Marea Britanie și Irina Ciornei de la Universitatea din Basel, Elveția.

Titlul: *Sesiune de comunicări științifice – Muzeul Zalău, 65 de ani*

Titlul prezentării: *Migrația și reconfigurarea conceptului de familie*

Organizatori: Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău

Țara: România

Localitatea: Zalău

Perioada: 07/10/2016 - 08/10/2016

Participant: Hossu Iulia

Descriere: În perioada 7-8 octombrie 2016, Iulia Hossu (cercetător ISPMN) a participat la Simpozionul Științific Aniversar: *Muzeul la 65 de ani – veșnic tânăr*. Evenimentul a fost organizat de Consiliul Județean Sălaj și Muzeul Județean de Istorie și Artă-Zalău. Sesiunile științifice au reunit specialiști din diferite domenii (arheologie, istorie, etnologie). Iulia Hossu a participat la sesiunea de comunicări cu prezentarea intitulată *Migrația și reconfigurarea conceptului de familie*. Încercând să răspundă la întrebarea *Cum s-a modificat perspectiva asupra familiei în contextul migrației*, prezentarea a încercat să identifice și să analizeze cele mai importante practici ale familiilor transnaționale care au menținut coeziunea de familie în cazul migrației românești.

Titlul: *Az archívumok használatának változó kontextusai (Arhive în contexte schimbătoare)*

Titlul prezentării: *A tereptől az archívumig. Az erdélyi és moldvai magyar kultúra kutatásának és archiválásának kihívásai (De la teren și până la arhive. Provocările cercetării și arhivării culturii populare maghiare din Ardeal și Moldova)*

Organizatori: Asociația Etnografică Kriza János, Institutul de Etnologie a Academiei Maghiare de Științe

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 14/10/2016 - 15/10/2016

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 14-15 octombrie 2016, Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la *Az archívumok használatának változó kontextusai (Arhive în contexte schimbătoare)* din Otomani (jud. Bihor), organizat de Asociația Etnografică „Kriza János” (Cluj-Napoca), Institutul de Etnologie a Academiei Maghiare de Științe (Budapesta). Titlul prezentării sale a fost *A tereptől az archívumig. Az erdélyi és moldvai magyar kultúra kutatásának és archiválásának kihívásai (De la teren și până la arhive. Provocările cercetării și arhivării culturii populare maghiare din Ardeal și Moldova)*. Studiul a urmărit problemele

apărute în cercetarea contemporană a culturii populare, crearea bazelor de date offline și online, precum și utilizarea acestora de către cercetători și publicul larg.

Titlul: *Voci de auzit, povești de povestit. Narativele Romilor (Voices to be Heard, Stories to be Told. Roma People's Narratives)*

Titlul prezentării: „Toți țiganii trăiau acolo ca peștele în apă” - memoriile unei colonii de romi în reprezentările rome și nerome (“All Gypsies Were Living There Like Sound As A Roach” – *Memories of a Roma Colony in Romania through Roma and Non-Roma Representations*)

Organizatori: Institutul de Istorie Orală – Universitatea Babeș-Bolyai, University of Reykjavik, Islanda

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 20/10/2016 - 22/10/2016

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În perioada 20-22 octombrie, cercetătorul Plainer Zsuzsa a participat la conferința internațională *Voci de auzit, povești de povestit. Narativele Romilor (Voices to be Heard, Stories to be Told. Roma People's Narratives)* organizată la Cluj-Napoca de către Institutul de Istorie Orală, Universitatea Babeș - Bolyai – University of Reykjavik, Islanda cu prezentarea “Toți țiganii trăiau acolo ca peștele în apă” - memoriile unei colonii de romi în reprezentările rome și nerome (“All Gypsies Were Living There Like Sound As A Roach”- *Memories of a Roma Colony in Romania through Roma and Non-Roma Representations*). Această prezentare a fost o versiune îmbunătățită a studiului de atelier nr. 60 publicat la editura ISPMN.

Titlul: *Emlékezet és felejtés. Interdiszciplináris párbeszéd V. (Al V-lea simpozion interdisciplinar. Memorie și uitare)*

Titlul prezentării: *A 19. századi emlékezőskultúra intézményei és alakzatai (Configurațiile și instituțiile culturii memoriei din secolul XIX)*

Organizator: Societatea Bolyai, Universitatea Babeș–Bolyai

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 21/10/2016 - 22/10/2016

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 21-22 octombrie 2016, Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la simpozionul cu titlul *Emlékezet és felejtés. Interdiszciplináris párbeszéd V. (Al V-lea simpozion interdisciplinar. Memorie și uitare)* din Cluj-Napoca, organizat de Societatea Bolyai și Universitatea Babeș-Bolyai (Cluj-Napoca). Titlul prezentării a fost *A 19. századi emlékezőskultúra intézményei és alakzatai (Configurațiile și instituțiile culturii memoriei din secolul al XIX-lea)*. Studiul a urmărit practica comemorării și evenimentele festive din secolul al XIX-lea, prin prisma strategiilor de folosire a spațiului, a timpului și a metodelor alese în exprimarea intenției de comemorare.

Titlul: *Religious Education between Radicalism and Tolerance (Educația religioasă între radicalism și toleranță)*

Titlul prezentării: *Islam in Dobruja (Romania). Interactions between the local tradition and transnational influences (Islamul în Dobrogea, România. Interacțiuni între tradiția locală și influențele transnaționale)*

Organizatori: Universitatea din Viena, Universitatea din București

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 21/10/2016 - 23/10/2016

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 21-23 octombrie 2016 Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională, *Religious Education between Radicalism and Tolerance*, organizată la București de către Universitatea din Viena și Universitatea din București.

Conferința a încercat să ofere un forum de discuții pentru explorarea științifică a diferitelor manifestări ale toleranței și radicalismului în Europa, cu accent pe rolul educației religioase în ceea ce privește elaborarea unor soluții în această direcție.

În cadrul conferinței, Adriana Cupcea (ISPMN) a prezentat cercetarea cu titlul *Islamul din Dobrogea (România). Interacțiuni între tradiția locală și influențele transnaționale*, în cadrul căreia a analizat influențele actorilor statali și nestatali, provenind din spațiul turc și din Orientul Mijlociu, asupra formei locale a religiei islamice din Dobrogea.

Titlul: *Workshop Internațional „Migrație de întoarcere și schimbare socială”*

Titlul prezentării: *Migrație de întoarcere și inegalitate socială*

Organizator: Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 13/11/2016

Participant: Anghel Remus

Descriere: La acest eveniment Remus Anghel a realizat o sinteză a rezultatelor care au provenit din mai multe cercetări calitative referitor la modurile prin care se modifică relațiile dintre romi și ne-romi în diferite contexte migratorii.

2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. internaționale

Titlul: *Întâlnirea partenerilor din cadrul proiectului MIGROM*

Titlul prezentării: *Prezentarea raportului preliminar MIGROM 2016 - România*

Organizator: Universitatea Manchester

Țara: Marea Britanie

Localitatea: Manchester

Perioada: 12/01/2016 - 17/01/2016

Participant: Toma Stefánia, Fosztó László

Descriere: În perioada 12-17 ianuarie 2016, a avut loc la Manchester (Marea Britanie) întâlnirea partenerilor din cadrul proiectului *MigRom - Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor (The migration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagement strategies)* la care au participat Fosztó László și Toma Stefánia (cercetători ISPMN). În cadrul sesiunii s-au discutat cele mai noi rezultate din cadrul cercetării realizate în ultimul an, ultimul raport elaborat de partenerii din România intitulat *Romania - Results of the Follow-Up Survey*, posibile colaborări cu autoritățile locale din țările de destinație în vederea integrării sociale locale a romilor din România, despre efectul remitențelor sociale în comunitatea de origine, dar și despre posibilități de diseminare a rezultatelor proiectului MIGROM în vederea creșterii sustenabilității intervențiilor.

Titlul: *Workshop organizat de către Universitatea din Pécs, Centrul de Cercetare de Etnologia Religiei „Vest-Est”*

Titlul prezentării: *Vallási megtérés egy moldvai roma pünkösdi közösségben (Conversiune religioasă într-o comunitate penticostală romă din Moldova)*

Organizatori: Universitatea din Pécs, Centrul de Cercetare de Etnologia Religiei „Vest-Est”

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 18/03/2016 - 20/03/2016

Participant: Peti Lehel

Descriere: Peti Lehel, cercetător ISPMN a participat la un workshop organizat de către Universitatea din Pécs, Centrul de Etnologia Religiei "Vest-Est" unde a prezentat studiul *Vallási megtérés egy moldvai roma pünkösdi közösségben (Conversiune religioasă într-o comunitate romă din Moldova)*. Prezentarea a fost urmată de o dezbatere la care au participat cercetători din domeniul antropologiei religiilor, participanții la workshopul organizat.

Titlul: *Atelier despre Barometerul Municipality-urilor în domeniul incluziunii romilor*

Titlul prezentării: *Expereințele ISPMN în domeniul culegerii de date la nivel municipal*

Organizator: Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA)

Țara: Austria

Localitatea: Viena

Perioada: 22/03/2016

Participant: Fosztó László

Descriere: Atelierul a avut loc la Viena în sediul Agenției. La întâlnire a participat cercetătorul ISPMN László Fosztó și a contribuit la discuții împărtășind experiențele proiectelor derulate de ISPMN în domeniul cercetării și monitorizării politicilor publice pentru incluziunea socială a romilor din România.

La întâlnire au mai participat Andrey Ivanov, Seful Sectorului de Integrare a Romilor și Migranților în cadrul departamentului pentru egalitate și drepturile civice, membrii consiliului științific al Agenției pentru Drepturi Fundamentale, Jaroslav Kling, cercetător al Agenției și specialiști invitați (Alexander Musinka, Adam Kullman și alții). În cadrul atelierului s-au discutat aspectele metodologice și de fezabilitate ale unui instrument de evaluare a progresului realizat în domeniul incluziunii romilor la nivelul municipalităților în Țările Membre ale Uniunii Europene.

Titlul: *Întâlnirea de consorțiu în cadrul proiectului MIGROM*

Titlul prezentării: *Raport de țară MIGROM - România*

Organizator: Universitatea din Granada

Țara: Spania

Localitatea: Granada

Perioada: 30/03/2016 - 31/03/2016

Participant: Toma Stefánia, Fosztó László

Descriere: În perioada 30-31 martie 2016, s-a desfășurat în cadrul proiectului MigRom, întâlnirea de consorțiu în Granada, Spania. Din partea ISPMN au participat Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN), Cătălina Tesăr (bursier ISPMN postdoctoral) și Ecaterina Lakatos (mediator sanitar). În cadrul întâlnirii s-a discutat despre elaborarea publicațiilor și diseminarea rezultatelor proiectului. Fiecare partener academic din MigRom a prezentat versiunea în lucru a câte unui capitol dintr-o publicație comună sintetică a proiectului, volum editat de către Viktor Leggio și Yaron Matras. În cadrul întâlnirii s-au mai organizat ateliere separate pentru a discuta studiile elaborate în co-autorat de către cercetătorii din echipele partenerilor MigRom.

Link: <http://MigRom.humanities.manchester.ac.uk/>

Titlul: *Atelier științific organizat cu titlul Se îndreaptă Europa contemporană către fascism? (Is contemporary Europe moving towards Fascism?)*

Organizatori: prof. Douglas R. Holmes și prof. Juraj Buzalka, Departamentul de Antropologie, Universitatea din Binghamton, Universitatea de Stat New York (SUNY)

Țara: Marea Britanie

Localitatea: Binghamton

Perioada: 06/04/2016

Participant: Toma Stefánia, László Fosztó

Descriere: Miercuri, 6 aprilie 2016, a avut loc un atelier științific organizat de prof. Douglas R. Holmes și prof. Juraj Buzalka la Departamentul de Antropologie, Universitatea din Binghamton, Universitatea de Stat New York (SUNY), cu titlul *Se îndreaptă Europa contemporană către fascism? (Is contemporary Europe moving towards Fascism?)*. La discuții au mai participat prof. David Ost de la Hobart and William Smith College (NY) și doctoranzi ai Universității Binghamton SUNY. Din partea ISPMN au participat Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN). Scopul atelierului a fost acela de a discuta despre radicalizarea Europei contemporane în contextul succesului pe care o are populismul, neonaționalismul și ideile de extremă dreaptă în mai multe țări membre. În acest context, migrația romilor în paralel cu creșterea numărului refugiaților ridică câteva întrebări esențiale: cum putem explica sentimentele și atitudinile anti-Roma și anti-refugiați în societăți care până acum s-au prezentat a fi un model de multiculturalism; există diferențe sau similitudini între „vechiul” antisemitism, recente atitudini anti-Roma și noile sentimente islamofobe?

Titlul: *Conferința de închidere a Programului pentru Cercetare Socială a Fundației Erste*

Titlul prezentării: *Migration, Return and Development in Romania's El Dorado (Migrație, întoarcere și dezvoltare în El Dorado-ul României)*

Organizatori: Fundația Erste, Central European University (Universitatea Central Europeană), Nadacia Slovenskej Sporitel'ne

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 09/04/2016

Participant: Anghel Remus

Descriere: Studiul a tratat efectele migrației asupra orașului Sebeș. Analizând istoria migrației și carierele migranților care s-au reîntors, studiul arată cum această istorie a migrației are un rol restructurant asupra localității – migranții cu istorie lungă de migrație sunt aceia care au capacitatea cea mai mare de a influența societatea locală.

Titlul: *Convenția Anuală a Asociației pentru Studierea Naționalităților (Annual Convention of the Association for the Study of Nationalities)*

Titlul prezentării: *Roma Migration vs. the migration of Roma within Europe. The role of ethnic networks and inter-ethnic ties in the European mobility of the Roma (Migrație romă vs. migrația romilor în Europa. Rolul rețelelor etnice și legături interetnice în mobilitatea europeană a romilor)*

Organizatori: Universitatea Columbia, Asociația pentru Studierea Naționalităților

Țara: SUA

Localitatea: New York

Perioada: 14/04/2016 - 16/04/2016

Participant: Toma Stefánia, László Fosztó

Descriere: În perioada 14-16 aprilie 2016, s-a desfășurat la New York cea de-a 21-a Convenție Globală Anuală a Asociației pentru Studierea Naționalităților (Association of the Study of Nationalities - ASN) organizată la Institutul Harriman de la Universitatea Columbia din New York cu peste 150 de sesiuni de comunicare. Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN) au susținut o prezentare în cadrul sesiunii intitulate *Romii în momente critice. Migrație, cetățenie și media (Roma at Critical Junctures. Migration, Citizenship and Media)*. Sesiunea a fost organizată de prof. Carol Silverman (Universitatea din Oregon). Titlul prezentării a fost *Migrația romilor versus migrație romă în Europa. Rolul rețelelor etnice și a legăturilor interetnice în mobilitatea romilor în Europa (Roma Migration vs. The Migration of the Roma within Europe: The Role of Ethnic Networks and Inter-Ethnic Ties in the European Mobility of the Roma)*.

Titlul: *Schimb de experiență și vizită de teren la invitația profesorului Sam Beck, directorul Programului Semestru Urban al Colegiului de Ecologie Umană de la Universitatea Cornell*

Organizator: Prof. Sam Beck, Directorul Programului Semestru Urban al Colegiului de Ecologie Umană de la Universitatea Cornell

Țara: SUA

Localitatea: New York

Perioada: 17/04/2016 - 18/04/2016

Participant: Toma Stefánia, László Fosztó

Descriere: În perioada 17-18 aprilie 2016, Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN) au efectuat un schimb de experiență și vizită de teren în cartiere din New York, la

invitația profesorului Sam Beck, directorul Programului Semestru Urban al Colegiului de Ecologie Umană de la Universitatea Cornell. Discuțiile s-au concentrat asupra problemelor legate de diferite procese socio-economice în zone urbane, crearea și dizolvarea spațiilor segregate, a enclavelor, a ghetourilor etnice, zone care trec printr-un proces de gentrificare, schimbările proporțiilor dintre diferite grupuri etnice și de status socio-economic, luptele pentru locuirea la prețuri accesibile. Cercetătorii ISPMN au efectuat o vizită într-un cartier din New York pentru a analiza un model de economie socială care funcționează în acea locație. În urma unor discuții despre istoria cercetărilor antropologice din România, precum și despre cercetările în rândul minorităților naționale în perioada comunistă, ISPMN a primit o donație de materiale de cercetare din partea profesorului Sam Beck. Materialele donate sunt: diapozitive color și fotografii alb-negru (pozele au fost făcute de Dr. Beck în perioada cercetării sale de teren în județul Brașov între anii 1970 și 1980, și cu ocazia vizitei sale în România din anul 1990); documente dactilografiate nepublicate din colecția personală elaborate în aceeași perioadă de Sam Beck în colaborare cu Nicolae Gheorghe; scrisori și cărți poștale. Materialele donate vor constitui un fond special arhivat de către Centrul de Documentare al ISPMN.

Titlul: *Memoria (colectivă) a comunismului în Europa postcomunistă – practici sociale, cercetare, comunicare [(Collective) memory of Communism in post-communist Europe – social practices, research, communication]*

Titlul prezentării: “ ... the majority’s power grows upon us, who stayed” – Remembering communism by the Hungarians in Romania

Organizator: Universitatea Nicolaus Copernicus

Țara: Polonia

Localitatea: Torun

Perioada: 19/05/2016 - 22/05/2016

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: Între 19-22 mai, cercetătorul ISPMN Plainer Zsuzsa a participat la atelierul *Memoria (colectivă) a comunismului în Europa postcomunistă – practici sociale, cercetare, comunicare [(Collective) memory of communism in post-communist Europe – social practices, research, communication]*, în cadrul proiectului *POSTCOMER – Laborator pentru Studiile de Memorie Colectivă în Europa Postcomunistă (Laboratory for the Study of Collective Memory in Post-Communist Europe)* organizat în orașul Torun, de către Universitatea Nicolaus Comenius, Polonia. Rezultatele acestui eveniment vor fi publicate într-o carte la o editură prestigioasă din occident în cursul anului 2017.

Titlul: *Simpozion Științific de Ziua Solidarității Naționale*

Titlul prezentării: *Participarea și reprezentarea politică a minorităților naționale maghiare din Transilvania, Slovacia și Voivodina (Magyar kisebbségi képviselet és érdekérvényesítés Erdélyben, Felvidéken és Délvidéken)*

Organizator: Institutul pentru Cercetări în Domeniul Politicilor Națiunii (Nemzetpolitikai Kutatóintézet)

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 30/05/2016

Participant: Székely István

Descriere: În data de 30 mai 2016, István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a participat la Budapesta la conferința intitulată *Șansele perpetuării culturii – o imagine de ansamblu despre situația minorităților maghiare*, organizată de Institutul pentru Cercetări în Domeniul

Politicilor Națiunii din Budapesta (Nemzetpolitikai Kutatóintézet). István Székely a susținut o prelegere intitulată *Magyar kisebbségi képviselő és érdekvédelem Erdélyben, Felvidéken és a Vajdaságban* (*Participarea și reprezentarea politică a minorităților naționale maghiare din Transilvania, Slovacia și Voivodina*).

Titlul: *“Always Hungarian” – The Jews of Hungary through the Vicissitudes of the Modern Era* (*Întotdeauna maghiar – Evreii maghiari printre vicisitudinile epocii moderne*)

Titlul prezentării: *„Hungarians” Again? The Northern Transylvanian Jews after the Second Vienna Award* (*Din nou „maghiari”? Evreii din Transilvania de Nord după al Doilea Dictat de la Viena*)

Organizatori: Universitatea Bar-Ilan (Ramat Gan), Centrul Dahan pentru Cultură Societate și Educație Sefardă (Ramat Gan), Muzeul Memorial al Evreilor Vorbitori de Limba Maghiară (Safed)

Țara: Israel

Localitatea: Ramat Gan

Perioada: 30/05/2016 - 31/05/2016

Participant: Gidó Attila

Descriere: În perioada 30-31 mai 2016, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională intitulată *„Always Hungarian”. The Jews of Hungary through the Vicissitudes of the Modern Era* („Întotdeauna maghiari”. *Evreii maghiari în vicisitudinile erei moderne*). Evenimentul a avut loc la Universitatea „Bar Ilan” din Ramat Gan, Israel, și a fost organizat de către Centrul „Dahan” al Universității „Bar Ilan” (Ramat Gan, Israel), Muzeul Memorial al Evreilor Vorbitori de Limba Maghiară (Safed, Israel), Ministerul pentru Egalitatea Socială (Israel), Ambasada Ungariei din Tel Aviv (Israel), Organizația Sionistă Mondială (Ierusalim, Israel) și Fundația „Leslie and Vera Keller” pentru Valorificarea Patrimoniului Evreiesc (New York). Cercetătorul Attila Gidó a susținut o prezentare cu titlul *„Hungarians” Again? The Northern Transylvanian Jews after the Second Vienna Award* (*Din nou „maghiari”? Evreii din Transilvania de Nord după al Doilea Dictat de la Viena*). În prezentarea sa, a vorbit despre primele măsuri antievreiești introduse de către administrația maghiară în teritoriul Transilvaniei de Nord, în 1940 și 1941. Imediat după anexarea teritoriului de către Ungaria, în septembrie 1940, a fost aplicată legislația antievreiască maghiară și s-a început expulzarea evreilor considerați străini. Perioada de 7 luni analizată în prezentare (septembrie 1940-martie 1941) a fost o perioadă de tranziție, caracterizată prin excese și demersuri administrative privind excluderea evreilor din viața economică și socială a regiunii.

Titlul: *Atelier: Migrația internă și internațională a romilor: provocări și posibile soluții* (*Workshop: Internal and cross-border migration of Roma: challenges and possible solutions*)

Titlul prezentării: Prezentarea rezultatelor proiectului MigRom

Organizator: Consiliul European

Țara: Franța

Localitatea: Strasbourg

Perioada: 02/06/2016

Participant: Fosztó László

Descriere: László Fosztó a participat la atelierul *Migrația internă și internațională a romilor: provocări și posibile soluții* în cadrul Dialogului cu Organizațiile Romilor și Nomazilor (Dialogue with Roma and Traveller Organisations) convocat de Consiliul European la

Strasbourg. Evenimentul a avut loc ca parte a noului mecanism de consultare cu sfera civilă a Consiliul Europei care a fost inițiat în urma deciziei Comitetului de Miniștri la date de 3 iunie 2015. László Fosztó a participat în calitate de expert reprezentant al Proiectului MigRom derulat în România de ISPMN. Împreună cu coordonatorul principal al proiectului, profesorul Yaron Matras, a vorbit despre rezultatele proiectului și implicațiile acestora în privința politicilor publice de incluziune a romilor, atât în țările de destinație, cât și în comunitățile de origine din România. Prezentarea a fost urmată de o sesiune de dialog cu organizațiile prezente, cu reprezentanții Consiliului Europei și ai Țărilor Membre.

Linkuri reacții presă: Link: <http://www.coe.int/en/web/portal/roma-latest-news>

Program:

<http://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680658372>

Titlul: *Second Balkan Studies Meeting. In search of the Balkans: Between Europe and Mediterranean? (A doua întâlnire a Studiilor Balcanice. În căutarea Balcanilor: între Europa și Mediterana?)*

Titlul prezentării: *The Muslim Community in Dobruja (Romania). Between local context and transnationalism (Comunitatea musulmană din Dobrogea, România. Între context local și transnaționalism)*

Organizator: French Association of Balkan Studies (Asociația Franceză de Studii Balcanice)

Țara: Franța

Localitatea: Marseille

Perioada: 02/06/2016 - 04/06/2016

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 2-4 iunie 2016 Adriana Cupcea a participat la conferința internațională, *Deuxièmes rencontres d'études balkaniques "A la recherche des Balkans : entre Europe et Méditerranée?"*, Marseille (Franța), organizată de Universitatea Aix-Marseille, École des hautes études en sciences sociales (EHESS), Centre national de la recherche scientifique (CNRS) și Association française d'études sur les Balkans (AFEBALK). Obiectivul manifestării a fost acela de a stabili stadiul actual al cercetărilor asupra regiunii Balcanilor din perspectiva modurilor multiple de practicare a științelor sociale. Conferința a plecat de la ideea că problematicile ca minoritățile, conflictele, frontierele, coexistența interconfesională, care au contribuit la particularizarea Balcanilor ca un spațiu separat în cadrul Europei, au cedat locul unor noi perspective, provocări și practici de cercetare. Astfel, pe parcursul lucrărilor conferinței s-a arătat că în contextul noilor realități ale zonei: criza economică din Grecia, procesele migratorii spre Vest, criza refugiaților din Siria, procesele de adeziune ale unor state balcanice la UE, Balcanii constituie în continuare un câmp de observare eficace pentru înțelegerea dinamicilor sociale mai generale care afectează atât continentul european, cât și regiunea Mediteranei.

În cadrul conferinței, Adriana Cupcea a prezentat lucrarea *Comunitatea musulmană din Dobrogea (România). Între context local și transnaționalism*. Obiectivul prezentării a fost determinarea influenței asupra comunității din Dobrogea, a Islamului transnațional, așa cum este definit de John R. Bowen, ca un spațiu public global de referință și dezbateri normativă, în care normele și practicile Islamului sunt negociate și redefinite dincolo de granițele naționale, și care implică în fapt o multitudine de discursuri, ideologii, indivizi și actori colectivi, rețele și legături.

Titlul: *Néptánc a médiában (Dansul popular în media)*

Titlul prezentării: „A megírt mulatság...” *Az erdélyi táncházak eszmetörténete* („Petrecere descrisă...” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania*)

Organizatori: Asociația Etnocoreologilor Maghiari și Muzeul Etnografic din Szentendre

Țara: Ungaria

Localitatea: Szentendre

Perioada: 10/06/2016

Participant: Könczei Csongor

Descriere: Vineri, 10 iunie 2016 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere cu titlul „A megírt mulatság...” *Az erdélyi táncházak eszmetörténete* („Petrecere descrisă...” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania*) la conferința „Néptánc a médiában” (*Etnocoreologia în mass-media*) organizată de către Asociația Etnocoreologilor Maghiari, Institutul de Muzicologie și Institutul de Etnografie al Academiei de Științe a Ungariei și Catedra de Etnografie și Antropologie Culturală a Universității din Szeged la Muzeul Etnografic din Szentendre, Ungaria.

Mișcarea de tip revival a Caselor de dans popular (‘Táncház’) din mediul urban poate fi considerată una dintre cele mai importante mișcări din ultimele decenii, care în 2017 va împlini patruzeci de ani de la înființare și putem afirma că – din perspectiva contextului socio-cultural al maghiarilor din Transilvania – a avut un impact deosebit. În ultimii ani au apărut mai multe scrieri, volume în mare parte retrospective care tratau parțial sau din punct de vedere local această tematică. Din perspectiva etnocoreologiei și etnografiei, cercetarea prezentată la această conferință analizează istoria ideilor, funcționarea, impactul socio-cultural al acestei fenomen, numit ‘Táncház’, printr-o evaluare sistematică și critică, printr-o analiză a științelor sociale a acestor patruzeci de ani.

Linkuri reacții presă: <http://etnokoreo.hu/index.php/esemenyek/25-meghivo-konferenciara-neptanc-a-mediaban>

Titlul: *Magyar Politikatudományi Társaság 2016. évi vándorgyűlése (Conferința generală itinerantă din 2016 a Societății Maghiare de Științe Politice)*

Titlul prezentărilor: *Kisebbségi mandátumok Románia parlamentjében: etnobiznisz vagy protesztzavazás? (Mandatele speciale pentru minorități din România: etnobusiness sau vot de protest?)* – Székely István Gergő

Beyond the ethnic vote. Shifting determinants of the electoral behavior of the Transylvanian Hungarians (Dincolo de votul etnic: schimbările factorilor ce determină comportamentul electoral al maghiarilor din Transilvania) – Kiss Tamás

A roma etnikai mobilizáció feltételei Erdély etnikailag vegyes lokális társadalmi tereiben (Condițiile mobilizării etnice a romilor în localități transilvănene mixte din punct de vedere etnic) – Kiss Tamás

Organizator: Societatea Maghiară de Științe Politice

Țara: Ungaria

Localitatea: Esztergom

Perioada: 17/06/2016 - 18/06/2016

Participanți: Székely István, Kiss Tamás

Descriere: În perioada 17-18 iunie 2016, a avut loc la Esztergom (Ungaria) cea de a 16-a ediție a Conferinței Itinerante a Societății Maghiare de Științe Politice (*Magyar Politikatudományi Társaság XVI. Vándorgyűlése*). Din partea ISPMN, au participat la eveniment cercetătorii Kiss Tamás și Székely István Gergő. Kiss Tamás a susținut două

prelegeri în cadrul conferinței, intitulate *Beyond the ethnic vote. Shifting determinants of the electoral behavior of the Transylvanian Hungarians* (Dincolo de votul etnic: schimbările factorilor ce determină comportamentul electoral al maghiarilor din Transilvania), respectiv *A roma etnikai mobilizáció feltételei Erdély etnikailag vegyes lokális társadalmi tereiben* (Condițiile mobilizării etnice a romilor în localități transilvănene mixte din punct de vedere etnic). Székely István Gergő a susținut o prezentare intitulată *Kisebbségi mandátumok Románia parlamentjében: etnobiznisz vagy proteszt-szavazás?* (Mandate speciale pentru minorități în parlamentul României: etno-business sau vot de protest?) Programul detaliat al conferinței poate fi accesat aici:

https://btk.ppke.hu/uploads/articles/862600/file/MPTT_programfuzet_2016_vegleges_v06.pdf

Titlul: *The Thirteenth Imiscoe Annual Conference (A treisprezecea conferință anuală Imiscoe)*

Titlul prezentării: *Migrant Entrepreneurship: Home country perspective (Antreprenorialtul migranților: perspectiva țării de origine)*

Organizatori: IMISCOE, Universitatea din Praga

Țara: Cehia

Localitatea: Praga

Perioada: 01/07/2016

Participant: Anghel Remus

Descriere: În data de 1 iulie 2016, Remus Anghel (ISPMN) a organizat împreună cu Margit Fauser (Universitatea Ruhr- Bochum) un seminar de cercetare pe tema migrației de întoarcere și schimbării sociale. Literatura academică din ultimii zece ani a analizat intensiv remiterile produse de migrație la nivel global, rolul migranților și al migrației în dezvoltare, precum și noile tipuri de dependențe economice pe care migrația le generează. O temă mai puțin dezbătută este cea a schimbărilor sociale pe care migrația le generează în țările de origine. Organizatorii atelierului de cercetare au identificat trei arii mari de cercetare unde analize comparative pot clarifica tipurile și profunzimea acestor schimbări sociale: schimbări produse de remiterile economice și sociale, capital social transnațional, în fine, diferențierea socială. Pe aceste tematici, articolele prezentate au tratat: tematica remiterilor sociale și ale efectelor acestora în cadrul migranților polonezi, efectele comerțului cu mașini second-hand realizat de către migranții reîntorși, în fine relația dintre migrația de întoarcere și inegalitatea socială în cazul migrației din ghetourile de romi din România. Aceste cercetări au discutat și completat astfel cadrul conceptual al atelierului de cercetare.

Titlul: *“in/between: cultures of connectivity” —The NECS 2016 Conference (Culturi ale conectivității: conferința rețelei europene de studii media – European Network of Cinema and Media Studies)*

Titlul prezentării: *Swarming out of Movie Theaters: Networks and Affects (Roind din săli de cinema: rețele și afecte)*

Organizator: Brandenburgisches Zentrum für Medienwissenschaften (Brandenburg Center for Media Studies)

Țara: Germania

Localitatea: Potsdam

Perioada: 28/07/2016 - 30/07/2016

Participant: Virginás Péter

Descriere: În perioada 28-30 iulie 2016 cercetătorul Virginás Péter a participat la conferința “in/between: cultures of connectivity” – The NECS 2016 Conference, organizată la ZeM –

Brandenburgisches Zentrum für Medienwissenschaften din Potsdam, Germania, cu o prezentare intitulată *Swarming out of Movie Theaters: Networks and Affects (Roind din săli de cinema: rețele și afecte)*.

Titlul: *A VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Al VIII-lea Congres Internațional de Hungarologie)*

Titlul prezentării: *Vallási megtérés és karizmatikus rítusok egy moldvai kistérség pünkösdi közösségeiben (Conversiune religioasă și ritualuri carismatice în comunități penticostale din Moldova)*

Organizatori: Asociația Internațională de Hungarologie, Universitatea din Pécs, Filiala Regională din Pécs a Academiei de Științe Maghiare

Țara: Ungaria

Localitatea: Pécs

Perioada: 23/08/2016 - 24/08/2016

Participant: Peti Lehel

Descriere: În perioada 23-24 august 2016, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a participat la *Conferința Internațională de Hungarologie* organizată în Pécs, în calitate de coorganizator al simpozionului *Vallási kultúra a Kárpát-medencében (Cultură religioasă în Bazinul Carpatic)* și ca președinte al secțiunii *A nyugati és keleti kereszténység: határok, kölcsönhatások, ellentétek (Creștinismul de Vest și de Est: granițe, interferențe, conflicte)*. Peti Lehel a ținut prelegerea cu titlul: *Vallási megtérés és karizmatikus rítusok egy moldvai kistérség pünkösdi közösségeiben (Conversiune religioasă și ritualuri carismatice în comunități penticostale din Moldova)* în care a analizat motivele conversiunii la religia penticostală a unei comunități rome (ursari) din Moldova.

Titlul: *Conferință - Insurecția irlandeză din 1916: Rebeli, eroi sau teroriști? - De la insurecție la reconciliere (The 1916 Easter Rising: Rebels, Heroes or Terrorists - From Rising to Reconciliation)*

Titlul prezentării: *Împărțirea puterii în societăți divizate din punct de vedere etnocultural: o discuție a instituțiilor politice din Irlanda de Nord din perspectiva minorităților naționale din Europa Centrală (Power-sharing in Ethno-Culturally Divided Societies: Could the Political Institutions of Northern- Ireland Help the National Minorities of Central Europe?)*

Organizator: Universitatea Reformată Károli Gáspár, Budapesta

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 02/09/2016 - 03/09/2016

Participant: Székely István

Descriere: În perioada 2-3 septembrie 2016, Székely István Gergő (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională intitulată *Insurecția irlandeză din 1916: Rebeli, eroi sau teroriști? - De la insurecție la reconciliere (The 1916 Easter Rising: Rebels, Heroes or Terrorists - From Rising to Reconciliation)*, eveniment ce a avut loc la Budapesta, găzduit de Universitatea Reformată Károli Gáspár. Székely István a ținut o prelegere în cadrul secțiunii intitulate *Aplicații internaționale ale învățăturilor procesului de pace nord-irlandez (International Applications of the Lessons from the Northern-Irish Peace Process)*, titlul prezentării fiind *Power-sharing in Ethno-Culturally Divided Societies: Could the Political Institutions of Northern Ireland Help the Minorities of Central Europe? (Împărțirea puterii în societăți divizate din punct de vedere etnocultural: o discuție a instituțiilor politice din Irlanda de Nord din perspectiva minorităților din Europa Centrală)*. Mai multe informații

despre conferință sunt disponibile la <http://www.kre.hu/btk/index.php/2015-10-20-12-43-04/2015-10-20-12-43-22/irish-easter-rising-conference.html>

Titlul: *Conferința anuală ECPR (10th ECPR General Conference) Charles University, Praga 7 - 10 Septembrie 2016*

Titlul prezentării: *Redefinirea națiunii? Politici de cetățenie, lupte de clasificare și discursuri privind reunificarea națională în România și Ungaria (Redefining the Nation. Citizenship policies, classificatory struggles and discourses crosscutting the idea of national reunification in Hungary and Romania)*

Organizator: Charles University in Prague (Facultatea de Științe Politice)

Țara: Cehia

Localitatea: Praga

Perioada: 07/09/2016 - 10/09/2016

Participant: Kiss Tamás

Descriere: În perioada 7-10 septembrie cercetătorul Kiss Tamás a participat la conferința anuală ECPR, în secțiunea *Politici privind cetățenia*, cu prezentarea: *Redefinirea națiunii. Politici de cetățenie, lupte de clasificare și discursuri în defavoarea „reunificării naționale” în România și Ungaria.*

Titlul: *Language, Individual and Society. 10th International Conference (Limbă, individ și societate. A X-a Conferință Internațională)*

Titlul prezentărilor: *Ethnicity and the Language of Rituals. Remembering and forgetting the past in post-socialist Romania (Etnicitate și uzul limbii în ritualurile comemorative)* – Jakab Albert Zsolt

Ethnicity and language use in a Moldavian Csángó village (Etnicitate și folosirea limbii într-un sat de ceangăi din Moldova) – Peti Lehel

Organizatori: Academia de Științe a Bulgariei, Uniunea Savanților din Bulgaria, Fundația pentru Știință și Educație (Bulgaria), New Education Foundation (Polonia), Universitatea WUZF (Bulgaria)

Țara: Bulgaria

Localitatea: Elenite

Perioada: 07/09/2016 - 11/09/2016

Participant: Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel

Descriere: Între 7–11 septembrie, Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel (cercetători ISPMN) au participat la conferința *Language, Individual & Society. 10th International Conference (Limbă, individ și societate. A X-a Conferință Internațională)* din Elenite (Bulgaria), organizată de Academia de Științe a Bulgariei, Uniunea Savanților din Bulgaria, Fundația pentru Știință și Educație (Bulgaria), New Education Foundation (Polonia), Universitatea WUZF (Bulgaria). Jakab Albert Zsolt a susținut prezentarea cu titlul *Ethnicity and the Language of Rituals. Remembering and forgetting the past in post-socialist Romania (Etnicitate și uzul limbii în ritualurile comemorative)*. Studiul a urmărit practica comemorării și evenimentele comemorative postdecembriste din România, prin prisma limbii folosite și pe baza conflictelor etnice. Prezentarea lui Peti Lehel intitulată *Ethnicity and language use in a Moldavian Csángó village (Etnicitatea și utilizarea limbii într-un sat de ceangăi din Moldova)* a analizat date empirice și calitative obținute în cadrul unui teren de cercetare dintr-un sat de ceangăi din Moldova. Cercetătorul s-a concentrat asupra aspectelor ce țin de utilizarea limbii și a efectelor migrației asupra etnicității.

Titlul: *Identities in-between: East-Central Europe 1900-present (Identități intermediare. Europa Centrală și de Est 1900-prezent)*

Titlul prezentării: *Femei minoritare în acțiune. Organizații de femei maghiare din Transilvania și rolul lor în regenerarea națională de după Primul Război Mondial*

Organizator: Universitatea din Oxford

Țara: Marea Britanie

Localitatea: Oxford

Perioada: 12/09/2016 - 14/09/2016

Participant: Bokor Zsuzsa

Descriere: În perioada 12-14 septembrie 2016, Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN) a participat la conferința academică intitulată *Identities in-between: East-Central Europe 1900-present*, organizată de Oxford University, Anglia. Întâlnirea a fost găzduită de Colegiul Wolfson din Oxford. Conferința a reunit dezbateri pe marginea temei identităților est-europene, scopul acestora fiind acela de a înțelege relațiile interetnice din această regiune. Conferința a reprezentat în același timp evenimentul de închidere a proiectului de cercetare: *Sub-Cultures as Integrative Forces in East-Central Europe, c. 1900-present*, finanțat de UK Arts and Humanities Research Council. Detalii despre acest proiect puteți vedea aici: <http://subcultures.mml.ox.ac.uk/?id=743>

Titlul: *Întâlnirea Anuală a Gypsy Lore Society și Conferința Internațională pe Studii Rome 2016*

Titlul prezentărilor: *Socio-Economic Determinants of Migration Patterns of Romanian Roma (Factori socio-economici în formele de migrație a populației rome din România) – Toma Stefánia*

Names and Frames: Recurrent Contestation of the “Roma” ethnonym in the public and legal discourses in Romania (2007-2015) [Denumiri și cadre: contestarea recurentă a etnonimului „roma” în discursurile publice și legale din România (2007-2015)] – László Fosztó

Memories of a Roma Colony in Romania through Roma and Non-Roma representations (Memoriile unei colonii de romi prin reprezentări rome și nerome) – Plainer Zsuzsa

Organizator: Universitatea Södertörn

Țara: Suedia

Localitatea: Stockholm

Perioada: 13/09/2016 - 16/09/2016

Participanți: Toma Stefánia, László Fosztó, Plainer Zsuzsa

Descriere: În perioada 13-16 septembrie 2016, a avut loc la Stockholm, Suedia, *Întâlnirea Anuală a Gypsy Lore Society și Conferința de Studii Romani* organizată de Universitatea Södertörn. László Fosztó (cercetător ISPMN), în prezentarea intitulată *Names and Frames: Recurrent Contestation of the “Roma” ethnonym in the public and legal discourses in Romania (2007-2015) [Denumiri și cadre: contestarea recurentă a etnonimului „roma” în discursurile publice și legale din România (2007-2015)]* a oferit o descriere sistematică a strategiilor existente și argumentelor apărute cu privire la etnonimul „rom” și „țigan” în perioada recentă, și mai ales în urma migrației romilor în UE. Pe baza unor studii de caz despre utilizarea termenului de „rom/romi” și „țigan”, a descris mecanismele simbolice și sociale pe care se bazează discuțiile din România în perioada 2007-2015 având cadre de referință, pe de o parte, procesele economice și politice, pe de altă parte, discursurile academice. Toma Stefánia (cercetător ISPMN) a prezentat lucrarea *Socio-Economic Determinants of Migration Patterns of Romanian Roma (Factori socio-economici în formele de migrație a populației rome din România)*. Articolul se bazează pe rezultatele proiectului internațional *MIGROM – The Immigration of Romanian Roma to Western Europe* în care ISPMN este partener. Argumentul principal este că complexitatea și diversitatea contextului

în care apare migrația definește procesul/fenomenul de migrație, iar migrația populației roma nu poate fi înțeleasă și analizată separat de contextul socio-economic și etnic mai larg, ci trebuie definită ca o parte integrantă a mobilității populației majoritare, chiar dacă efectele migrației în comunitățile locale sunt mai ambigue și, câteodată, chiar contradictorii. Plainer Zsuzsa a susținut o prezentare cu titlul *Memories of a Roma Colony in Romania through Roma and Non-Roma representations (Memoriile unei colonii de romi prin reprezentări rome și nerome)*, o versiune mai elaborată a studiului de atelier nr. 60, apărut la editura ISPMN. Mai multe informații despre eveniment puteți găsi pe pagina de internet: <http://www.gypsyloresociety.org/annual-meeting>

Titlul: *Conferința internațională InASEA, ediția 2016*

Titlul prezentării: *“This is how I quit school and started to sell sunflower seeds” – experiences with work, living conditions and formal education of Roma from a Romanian Town („Așa am renunțat la școală și am început să vând semințe de floarea soarelui” – experiențe cu munca, condiții de locuire și relația cu educația formală a familiilor de romi într-un oraș din România)*

Organizator: Asociația Internațională a Antropologilor din Europa de Sud-Est

Țara: Bulgaria

Localitatea: Sofia

Perioada: 15/09/2016 - 18/09/2016

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În data de 15-18 septembrie 2016, cercetătorul Plainer Zsuzsa a participat la conferința internațională InASEA (Asociația Etnologilor din Balcani), ediția a 8-a. În cadrul evenimentului organizat la Sofia, Bulgaria, cercetătorul a ținut o prezentare cu titlul: *„Așa am renunțat la școală și am început să vând semințe de floarea soarelui” – experiențe cu munca, condiții de locuire și relația cu educația formală a familiilor de romi într-un oraș din România* (“*This is how I quit school and started to sell sunflower seeds*” – *experiences with work, living conditions and formal education of Roma from a Romanian Town*).

Titlul: *The promotion of national minorities by their ‘mother countries’ in Central and Eastern Europe in the 20th and 21st century (Promovarea minorităților naționale de către statele de afiliere etnică, în Centrul și Estul Europei, secolele XX-XXI)*

Titlul prezentării: *Turkey kin state policies in the Balkans. A case study on the Muslim Community in Dobruja (Politicile kin state ale Turciei, în Balcani. Studiu de caz: comunitatea musulmană din Dobrogea)*

Organizator: Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa (Institutul Federal pentru Cultura și Istoria Germanilor din Estul Europei)

Țara: Germania

Localitatea: Berlin

Perioada: 09/11/2016 - 11/11/2016

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 9-11 noiembrie 2016, Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională, *The promotion of National Minorities by their “mother countries” in Central and Eastern Europe in the 20th and 21st century*, Berlin, organizată de European Network Remembrance and Solidarity, Federal Institute for Culture and History of Germans in Eastern Europe și Institute for Foreign Cultural Relations. Conferința a prezentat fundalul istoric al diverselor evoluții și al statutului minorităților din regiune, alături de politicile de stat în ceea ce privește minoritățile naționale, dintr-o perspectivă

multidisciplinară și comparativă. Panel-urile s-au axat asupra minorităților naționale din diferite state, mai exact asupra unor subiecte legate de concepte, instrumente, actori și efectele politicilor de stat, în regiunea Europei Centrale și de Sud-Est.

În cadrul conferinței, Adriana Cupcea a prezentat cercetarea cu titlul *Turkey kin state policies in the Balkans. A case study on the Muslim Community in Dobruja (Romania)*. Cercetarea a analizat traiectoria politicii kin state a Turciei în Balcani, post 1990, în cazul particular al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea.

Titlul: „*Fogadd a koronát...*” *Ünnep és válság, hagyományok és reformkonceptiók, múltpercepciók és jövőképek Magyarország utolsó koronázási szertartása körül (Festivitate și criză, concepții asupra reformelor și trecutului, imaginea viitorului în contextul ceremoniei de încoronare a ultimului rege maghiar)*

Titlul prezentării: *A millennium és az utolsó koronázás emlékezete. A királyhűség narratívumai és emlékezési alakzatai Kolozsváron (Memoria ceremoniei de încoronare și narativele loialității regale în Cluj-Napoca)*

Organizatori: Universitatea din Szeged, Academia de Științe a Ungariei

Țara: Ungaria

Localitatea: Szeged

Perioada: 22/11/2016 - 24/11/2016

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 22-24 noiembrie 2016, Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la simpozionul „*Fogadd a koronát...*” *Ünnep és válság, hagyományok és reformkonceptiók, múltpercepciók és jövőképek Magyarország utolsó koronázási szertartása körül (Festivitate și criză, concepții asupra reformelor și trecutului, imaginea viitorului în contextul ceremoniei de încoronare a ultimului rege maghiar)* din Szeged (Ungaria), organizat de către Universitatea din Szeged și Comitetul Teritorial al Academiei Maghiare de Științe. Titlul prezentării a fost *A millennium és az utolsó koronázás emlékezete. A királyhűség narratívumai és emlékezési alakzatai Kolozsváron (Memoria ceremoniei de încoronare și narativele loialității regale în Cluj-Napoca)*. Studiul a urmărit practica comemorării și evenimentele festive al Mileniului (1896), festivitățile locale ale încoronării (1916), precum și narativele loialității regale.

Titlul: *După 25 ani (1991-2006): între trecut sovietic și viitor European și Eurasian indecis*

Titlul prezentării: *Depopulating semiperiphery? Longer term dynamics of migration and socio-economic development in Romania (Semi-periferie depopulată? Procese migratoare de lungă durată și dezvoltare socio-economică în România)*

Organizatori: Departamentul Științei Mediului și de Politici Publice al Universității Central Europene

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapest

Perioada: 24/11/2016

Participant: Kiss Tamás

Descriere: Cercetătorul ISPMN Kiss Tamás a susținut prezentarea *Depopulating semiperiphery? Longer term dynamics of migration and socio-economic development in Romania (Semi-periferie depopulată? Procese migratoare de lungă durată și dezvoltare socio-economică în România)* la conferința *Twenty-five years later (1991–2016): between Soviet past and unclear European and Eurasian future [După 25 ani (1991-2006): între trecut sovietic și viitor European și Eurasian indecis]*, organizat între 24-27 noiembrie 2016,

în cadrul proiectului *Project on Post-Soviet Migration and Security (Proiect asupra migrației și siguranței în regiunea post-Sovietică)* de către Departamentul Științei Mediului și de Politici Publice (Department of Environmental Sciences and Policy) al Universității Central Europene (Central European University).

Titlul: *Atelier de metodologie despre Atlasul comunităților rome din Slovacia*

Titlul prezentării: *Experiențele metodologice ale implementării proiectului SocioRoMap*

Organizator: Comisia Europeană DG Research, Joint Research Centre

Țara: Belgia

Localitatea: Bruxelles

Perioada: 30/11/2016

Participant: Fosztó László

Descriere: László Fosztó a participat la un atelier organizat de Centrul Comun de Cercetare (Joint Research Centre) al Comisiei Europene la Brussels. Scopul atelierului a fost o dezbatere metodologică despre elaborarea atlaselor despre comunitățile de romi în țările membre ale Uniunii Europene cu accent pe Regiunea Dunării. Întâlnirea a fost deschisă de Vladimír Šucha, directorul general, iar discuțiile au fost moderate de d'Artis Kancs cercetător senior al Centrului Comun de Cercetare. Au fost prezentate patru demersuri de cartografiere socio-grafică (din Cehia, Slovacia, Ungaria și România) cu participarea specialiștilor din aceste țări. László Fosztó a vorbit despre proiectul *SocioRoMap – Cartografierea sociografică a comunităților de romi din România pentru o monitorizare la nivel comunitar a schimbărilor privind integrarea romilor*, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014 în cadrul Programului "Combaterea Sărăciei în România" (RO25), promotor ISPMN, parteneri Fundația pentru o Societate Deschisă (FSD) și Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice (CCRIT). Dezbaterile s-au axat pe potențialul și limitele unei metodologii comune și posibilitatea de a extinde demersurile de cartografiere în alte țări membre UE.

Linkuri reacții presă: <https://ec.europa.eu/jrc/en>

Titlul: *48th Annual Conference of Association for Jewish Studies (A 48-a Conferință Anuală a Asociației de Studii Ebraice)*

Titlul prezentării: *Social Profile of Holocaust Survivors in 1946. Case of Northern Transylvanian Jews (Profilul social al supraviețuitorilor Holocaustului în 1946. Cazul evreilor din Transilvania de Nord)*

Organizator: Association for Jewish Studies

Țara: SUA

Localitatea: San Diego

Perioada: 18/12/2016 - 20/12/2016

Participant: Gidó Attila

Descriere: În perioada 18–20 decembrie 2016, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională intitulată *48th Annual Conference of Association for Jewish Studies (A 48-a Conferință Anuală a Asociației de Studii Ebraice)*. Evenimentul a avut loc la San Diego și a fost organizat de către Association for Jewish Studies (Asociația de Studii Ebraice) cu sediul în New York. Cercetătorul Attila Gidó a susținut o prezentare cu titlul *Social Profile of Holocaust Survivors in 1946. Case of Northern Transylvanian Jews (Profilul social al supraviețuitorilor Holocaustului în 1946. Cazul evreilor din Transilvania de Nord)*. În prezentarea sa a vorbit despre problemele de reintegrare și despre problemele sociale ale supraviețuitorilor reîntorși în Transilvania de Nord.

Cap VI. Prezențe în mass-media

Autor: Fosztó László

Data: 07/03/2016

Numele organului de presă: Radio Cluj, Emisiunea în limba maghiară

Numele participantului: Fosztó László

Titlul emisiunii: Tonul zilei (Hangoló)

Tema dezbătută: Strategia Europeană pentru Incluziunea Romilor și progresul în domeniul incluziunii sociale realizat în România

URL: <http://kolozsvariradio.ro/>

Autor: Könczei Csongor

Data: 08/03/2016

Numele organului de presă: Radio Cluj

Numele participantului: Könczei Csongor

Titlul emisiunii: Népzenei műsor (Magazin folcloric)

Tema dezbătută: Marți, 8 martie 2016, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii în limba maghiară Népzenei műsor (Magazin folcloric) de la Radio Cluj. El a vorbit în cadrul emisiunii despre formele de reprezentare, de păstrare a culturii tradiționale, prezentând noua sa cercetare privind istoria ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania.

URL: <http://kolozsvariradio.ro/>

Autor: Székely István

Data: 08/03/2016

Numele organului de presă: foter.ro

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Kutyaszorítóban a felvidéki magyar pártok (Probleme pentru partidele maghiare din Slovacia)

Tema dezbătută: Materialul a discutat rezultatele alegerilor parlamentare din Slovacia și semnificațiile lor din perspectiva reprezentării politice a minorității maghiare din această țară. Unul dintre experții consultați în această chestiune a fost István Gergő Székely (cercetător ISPMN).

URL: http://foter.ro/cikk/20160308_kutyaszoritoban_a_felvideki_magyar_partok

Autor: Adriana Cupcea

Data: 23/05/2016

Numele organului de presă: Interetnica

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: Lansare de carte la Universitatea Ovidius: Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și memorie

Tema dezbătută: Lansarea volumului Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și Memorie (Editura ISPMN, 2016)

URL: <http://interetnica.ro/lansare-de-carte-la-universitatea-ovidius-seminarul-musulman-din-medgidia-documente-si-memorie/>

Autor: Adriana Cupcea

Data: 25/05/2016

Numele organului de presă: Replica

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: Seminarul Musulman din Medgidia, obiectul unei conferințe de la Universitatea Ovidius

Tema dezbătută: Lansarea expoziției și a cărții Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și memorie (editura ISPMN, 2016).

URL: <http://www.replicaonline.ro/seminarul-musulman-din-medgidia-obiectul-unei-conferinte-de-la-universitatea-ovidius-276587/>

AAutor: Adriana Cupcea

Data: 25/05/2016

Numele organului de presă: Cuget liber

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: "Seminarul Musulman din Medgidia" - într-o expoziție și o carte

Tema dezbătută: Lansarea expoziției și a cărții Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și memorie (editura ISPMN, 2016).

URL: <http://www.cugetliber.ro/stiri-cultura-educatie-seminarul-musulman-din-medgidia-intr-o-expozitie-si-o-carte-289645>

Autor: Adriana Cupcea

Data: 25/05/2016

Numele organului de presă: Agenția de Știri Crimeeană

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și Memorie

Tema dezbătută: Volumul Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și memorie. (Editura ISPMN, 2016)

URL: <http://qha.com.ua/ro/cultura-arta/seminarul-musulman-din-medgidia-documente-si-memorie/1514/>

Autor: Adriana Cupcea

Data: 26/05/2016

Numele organului de presă: Constanța noastră

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: Identitatea comunității turco-tătare pusă în lumină de istoria Seminarului Musulman din Medgidia

Tema dezbătută: Lansarea expoziției și a cărții Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și memorie (editura ISPMN, 2016).

URL: <http://constantanoastra.ro/identitatea-comunitatii-turco-tatare-din-dobrogea-pusa-lumina-de-istoria-seminarului-musulman-din-medgidia/>

Autor: Adriana Cupcea

Data: 27/05/2016

Numele organului de presă: Tătarii din România

Numele participantului: Adriana Cupcea

Titlul emisiunii: Tătarii din România

Tema dezbătută: Lansarea cărții Seminarul Musulman din Medgidia. Documente și memorie (editura ISPMN, 2016)

URL: <https://m.youtube.com/watch?v=BqCeEMYaY4g&feature=youtu.be>

Autor: Könczei Csongor

Data: 16/08/2016

Numele organului de presă: Radio Cluj

Numele participantului: Könczei Csongor

Titlul emisiunii: Népzenei műsor (Magazin folcloric)

Tema dezbătută: Marți, 16 august 2016, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii în limba maghiară Népzenei műsor (Magazin folcloric) de la Radio Cluj. El a vorbit în cadrul emisiunii despre situația culegerilor etnocoreologice și etnomuzicologice maghiare din Transilvania și despre arhivarea și publicarea acestora prin prisma proiectului Roots in Our Moves. Folclor muzical-coregrafic din Transilvania – proiect coordonat de către Asociația de Dans Popular al Maghiarilor din România și finanțat de către Grant SEE și Guvernul României – proiect la care Csongor Könczei a luat parte ca expert.

URL: <http://kolozsvariradio.ro/>

Autor: Könczei Csongor

Data: 11/10/2016

Numele organului de presă: Radio Cluj

Numele participantului: Könczei Csongor

Titlul emisiunii: Népzenei műsor (Magazin folcloric)

Tema dezbătută: Marți, 11 octombrie 2016, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii în limba maghiară Népzenei műsor (Magazin folcloric) de la Radio Cluj. El a vorbit în cadrul emisiunii despre formele de reprezentare, de păstrare și revitalizare a culturii tradiționale pe diferite segmente: prelucrare științifică, reprezentare scenică, în cadrul unor mișcări de tip revival etc.

URL: <http://kolozsvariradio.ro/>

Autor: Anca Filipovici

Data: 17/10/2016

Numele organului de presă: TVR Cluj

Numele participanților: Anca Filipovici și Kozák Gyula

Titlul emisiunii: Transilvania Policromă

Tema dezbătută: Invitații au prezentat informații despre proiectul de cercetare al ISPMN cu tema *Monografia minorităților reduse ca număr din România*, precum și detalii legate de conferința subordonată acestui proiect, intitulată *Minorități în spațiul audiovizual românesc*.

URL: https://www.youtube.com/watch?v=8H_CMYI3My4

Autor: Gidó Attila

Data: 18/10/2016

Numele organului de presă: Foter.ro

Numele participantului: Gidó Attila

Tema dezbătută: Marți, 18 octombrie 2016, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a acordat un interviu în limba maghiară ziarului online Foter.ro. Attila Gidó a vorbit despre istoricul sinagogii neologe de pe strada Horea din Cluj și despre soarta evreilor din acest oraș. Materialul a fost înregistrat cu ocazia Zilelor culturale evreiești desfășurate între 13-16 octombrie 2016. În cadrul evenimentului organizat de către Comunitatea Evreilor din Cluj, Asociația Dialógus și Uniunea Comunităților Evreiești din Ungaria au avut loc concerte și alte evenimente culturale.

URL:

http://foter.ro/cikk/20161017_felrobbantottak_a_nacik_ma_is_all_a_kolozsvari_zsinagoga_ro_vid_tortenete_video

Autor: Gidó Attila

Data: 05/11/2016

Numele organului de presă: Szabadság

Numele participantului: Gidó Attila

Tema dezbătută: În data de 4 noiembrie 2016 a avut loc lansarea cărții *Churches – Holocaust. Christian Churches in Three Countries of Central and Eastern Europe and the Holocaust* (*Biserici – Holocaustul. Bisericile Creștine din trei țări Central- și Est Europene și Holocaustul*) la sediul Asociației „Minerva” din Cluj. Cartea a fost prezentată de către cercetătorul ISPMN Attila Gidó și de către istoricul Zoltán Tibori Szabó. Volumul apărut la Editura Civitas Europica Centralis (Budapesta) în 2016 cuprinde nouă studii dintre care trei au teme legate de Holocaustul din România și Transilvania de Nord. Gabriel Andreescu semnează un text cu titlul *Anti-semitic issues in Orthodox publications, years 1920–1940* (*Problematika antisemită în publicațiile ortodoxe din anii 1920–1940*) în care analizează presa și literatura ecleziastică creștin-ortodoxă din perioada interbelică. Studiile lui Artur Lakatos (*The treatment of the Jewish issue in the Roman Catholic, Calvin Protestant and Unitarian printed media in Transylvania, 1920–1944* [*Problema evreiască în presa romano-catolică, calvinistă și unitariană din Transilvania, 1920–1944*]) și Izabella Péter (*The Romanian Greco Catholic church of Transylvania and the Holocaust* [*Biserica Greco-Catolică din Transilvania și Holocaustul*]) se ocupă cu problema antisemitismului în bisericile romano-catolice și protestante, respectiv în Biserica Greco-Catolică din Transilvania de Nord. Cartea poate fi descărcată de pe site-ul: <https://www.scribd.com/document/315661715/Churches-Holocaust-Christian-Churches-in-three-countries-of-Central-and-Eastern-Europe-and-the-Holocaust>

URL: <http://szabadsag.ro/-/hogy-a-mult-hibaibol-tanulni-tudjunk>

Autor: Székely István

Data: 05/12/2016

Numele organului de presă: Krónika

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Öt százalék alatt sem veszítene sokat az RMDSZ (UDMR nu ar pierde mult nici sub 5%)

Tema dezbătută: István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a acordat un interviu cotidianului Krónika, în care a clarificat modul de funcționare al pragului electoral alternativ (20% în cel puțin 4 circumscripții electorale), mai precis, consecințele asupra reprezentării UDMR în cazul în care formațiunea nu ar reuși să atingă pragul național de 5%.

URL: <http://kronika.ro/belfold/ot-szazalek-alatt-sem-veszitenek-sokat-az-rmdsz-1>

Autor: Gidó Attila

Data: 08/12/2016

Numele organului de presă: Foter.ro

Numele participantului: Gidó Attila

Titlul emisiunii: Lansare de carte

Tema dezbătută: În data de 8 decembrie 2016 a avut loc lansarea cărții lui Attila Gidó, cercetător ISPMN. Evenimentul a avut loc la sediul Asociației Muzeului Ardelean din Cluj-Napoca. Cartea cu titlul *Két évtized. A kolozsvári zsidóság a két világháború között* (*Două*

decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică) apărută la Editura Asociației Muzeului Ardelean, în 2016, a fost prezentată de către istoricul și jurnalistul Zoltán Tibori Szabó.

URL: http://foter.ro/cikk/20161208_a_kolozsvari_zsidóság_története_a_mi_történetünk_is

Autor: Székely István

Data: 11/12/2016

Numele organului de presă: Új Szó (Bratislava)

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Kormánypárt lehet az RMDSZ is (UDMR poate deveni partid de guvernământ)

Tema dezbătută: István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a acordat un interviu cotidianului de limbă maghiară din Slovacia, *Új Szó*, despre așteptările legate de alegerile parlamentare din România, în special în legătură cu rezultatele preconizate în cazul UDMR și cu privire la variantele posibile de coaliții guvernamentale. Materialul a apărut atât în varianta online, cât și în cea print.

URL: <http://ujsozo.com/online/kozelet/2016/12/11/kormanypart-lehet-az-rmdsz-is>

Autor: Székely István

Data: 14/12/2016

Numele organului de presă: transindex.ro

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Székely István Gergő: az RMDSZ nincs túl jó helyzetben (Székely István Gergő: situația UDMR-ului nu este prea bună)

Tema dezbătută: În data de 14 decembrie 2016, Székely István Gergő (cercetător ISPMN) a acordat un interviu portalului de știri transindex.ro despre rezultatele alegerilor parlamentare din 2016 și perspectivele minorității maghiare din prisma rezultatelor.

URL: <http://itthon.transindex.ro/?cikk=26353>

Autor: Székely István

Data: 14/12/2016

Numele organului de presă: Krónika

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Bejött a Szociáldemokrata Párt populizmusa (Populismul PSD a dat roade)

Tema dezbătută: În data de 14 decembrie 2016 Székely István Gergő (cercetător ISPMN) a acordat un interviu cotidianului *Krónika* despre rezultatele alegerilor parlamentare din 2016 și perspectivele minorității maghiare din prisma rezultatelor. Interviul a apărut atât în varianta print, cât și în cea online a ziarului.

URL: <http://kronika.ro/belfold/bejott-a-szocialdemokrata-part-populizmusa>

Cap VII. Publicații în afara editurii

Titlul publicației: *(M)ilyen gazdagok vagyunk(?) / (Cât de bogați suntem?)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Lőrincz D. József

Editor: Lázok János

Abstract: Lucrarea prezintă alternativele cu care s-a confruntat elita maghiară în perioada socialistă, oferind drept exemplu cariera scriitorului Sütő András.

Titlul publicației: *Népszolgálat. A közösségi elkötelezettség alakváltozatai a magyar kisebbségek történetében (Slujirea poporului. Aspectele loialității față de comunitate în istoria minorităților maghiare)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Lőrincz József

Coeditor: Bárdi Nándor, Filep Tamás Gusztáv

Abstract: Volumul prezintă ideea de slujire a poporului (Volksdienst) în viața publică maghiară din perioada interbelică până în 1990. Lucrarea din volum prezintă rădăcinile ideii respective, care a devenit ethosul modului de viață asumat de elitele maghiare din Transilvania în acea perioadă.

Titlul publicației: *Acta Historiae Medicinae ...*

Titlul articolului: *Women and eugenics in interwar Transylvania (Femeile și eugenia în Transilvania interbelică)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor ISPMN : Bokor Zsuzsa

Abstract: În ianuarie 2015 a apărut studiul lui Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN) în revista de specialitate de istoria medicinei a Societății Științifice pentru Istoria Culturii Sănătății din Belgrad, intitulată: *Acta historiae Medicinae Stomatologiae Pharmaciae Veterinariae*. Numărul curent al revistei este dedicat special istoriei eugeniei din Europa Centrală și de Est. Studiul lui Bokor Zsuzsa, *Women and eugenics in interwar Transylvania* este o analiză istorică care se ocupă de idealul femeii din Transilvania din perioada interbelică, și modul în care discursul eugenic modifica și construia acest ideal.

Titlul publicației: *Image of the Ottoman in the History Textbooks from Romania and Bosnia Herzegovina in the post-communist period*

Tipul publicației: Carte de autor

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

URL: http://theisispress.org/html,2356_1

Autori: Călin Felezeu; Adriana Cupcea

Autor ISPMN : Adriana Cupcea

Abstract: Cercetarea abordează din perspectivă comparativă imaginea otomanilor/turcilor în manualele de istorie postcomuniste din România și Bosnia și Herțegovina. Alegerea celor două cazuri decurge din particularitățile rezultate din statutul politico-juridic diferit al celor două țări, în relațiile lor cu Imperiul Otoman, dar și din evoluția lor post-otomană. Cartea analizează astfel două abordări diferite ale trecutului otoman, cu toate implicațiile lor istorice, sociale, culturale și religioase. Cele două țări, dincolo de așezarea geografică apropiată și trecutul otoman comun, prezintă și particularități interesante care nu separă ci le intersectează în problematica generală în care se integrează cercetarea: modul în care miturile etnocentriste au afectat procesul de reformare al predării-învățării istoriei.

Titlul publicației: *Ethnologia Balkanica*

Titlul articolului: *Memory and Identity Constructions in Turkish and Tatar Communities in Dobruja (Romania), during the Communist Period*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Coautor ISPMN : Adriana Cupcea

Editor: Klaus Roth

Abstract: Studiul reprezintă un demers primar de identificare și de descifrare a dinamicilor identitare la două dintre cele mai vechi comunități etnice din România, cea turcă și cea tătară. Ca o încadrare în context, studiul prezintă evoluția istorică și demografică a turcilor și a tătarilor pe parcursul secolului XX. Din punct de vedere cronologic, accentul cade asupra perioadei comuniste, cu scopul de a identifica felul în care s-au reflectat schimbările politice, economice și sociale ale epocii asupra structurii identitare etnice și religioase, a turcilor și tătarilor din Dobrogea, pentru a ne extinde treptat asupra evoluțiilor identitare de după 1990. Coroborând cercetarea arhivistică cu analiza de text (jurnalistic) și cercetarea de teren (interviuri, observație participativă), studiul identifică tiparele memoriei perioadei comuniste, tipurile de relații și atitudini create în raport cu regimul vremii, alături de evoluția autoreprezentării și heteroreprezentării turce/tătare generate de principalele repere identitare: etnie, religie, origini, limba maternă și tradiții, atât în cadrul societății socialiste, cât și după căderea comunismului.

Titlul publicației: *Istorie, cultură și cercetare, vol. I*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: română

Autor ISPMN : Anca Filipovici

Editori: Dumitru Cătălin Rogojanu, Gherghina Boda

Abstract: Textul propune o abordare constructivistă asupra violenței ca factor identitar ce influențează memoria individuală și colectivă a victimelor. Reperele memoriei afectate de violență sunt regăsite în memorii, jurnale și interviuri ale intelectualilor evrei și ale altor membri ai comunității evreiești. Fie că sunt victime, martori sau observatori „de la distanță” ai

violențelor antisemite în timpul dictaturilor de extremă dreaptă din România, memorialiștii înregistrează etapele persecuțiilor, reproducând astfel trauma ca mecanism de consolidare a memoriei colective.

Titlul publicației: *Vatra*

Titlul articolului: *Violență și compasiune în istoria Holocaustului: Pogromul de la Iași și Holocaustul în România (recenzie la: Carol Iancu, Alexandru-Florin Platon, coord., Pogromul de la Iași și Holocaustul în România)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: română

URL: https://vatraoficial.files.wordpress.com/2016/06/vatra_3_4_2016-2.pdf

Autor ISPMN : Anca Filipovici

Abstract: Recenzia semnalează apariția volumului dedicat Pogromului de la Iași și completează problematica cu o serie de documente inedite pe marginea acestui subiect.

Titlul publicației: *Holocaust. Studii și cercetări*

Titlul articolului: *Mechanisms of Anti-Semitism in 20th-Century Bukowina. Case Study: Sociologist Traian Brăileanu (1882-1947) (Resorturi ale antisemitismului în Bucovina secolului 20. Studiu de caz: sociologul Traian Brăileanu)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: engleză

Autor ISPMN : Anca Filipovici

Abstract: Antisemitismul românesc în secolul 20 poate fi explicat nu doar prin ciocnirea dintre evreul real și cel imaginar, ci și printr-o contextualizare fidelă a evenimentelor. În cazuri individuale, precum cel al sociologului Traian Brăileanu, interpretarea biografiei și a contextului socio-politic al vremii permit conturarea unor resorturi ale antisemitismului. Astfel, cercetând firul biografic, opera sociologică și alte publicații, textul prezintă anumite mecanisme ale ideologiei sale anti-evreiești. Brăileanu și-a construit discursul pe considerații culturale și economice ce descriu evreul ca alteritate. De asemenea, sociologul era un promotor al asocierii evreilor cu pericolul bolșevic. În plus, viziunea sa este determinată de anumite valențe specifice unei regiuni multi-etnice: Bucovina.

Titlul publicației: *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben (Valoare și comunitate. Rolul tradiției și al patrimoniului în registrele locale în schimbare)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <http://www.kjnt.ro/kiadvany/137>

Editor: Vajda András

Editor ISPMN : Jakab Albert Zsolt

Abstract: Volumul prezintă o selecție din materialul a două conferințe organizate în cadrul proiectului privind lansarea și popularizarea Tezaurului Valorilor Transilvănene, respectiv a mișcării de culegere a valorilor locale. Prima conferință, intitulată *Patrimoniu și reprezentare*.

Patrimonizare, vizualizare și utilizare cotidiană, a avut loc la 18 august 2015, în Cluj-Napoca, la sediul Asociației Etnografice „Krizsa János”, și s-a dorit a fi un eveniment de lansare a proiectului Tezaurului Valorilor Transilvănene. A doua conferință s-a desfășurat între 9 și 10 octombrie 2015 la Sfântu Gheorghe, fiind organizată în parteneriat cu Muzeul Național Secuiesc, și a purtat denumirea de *Valoare și comunitate. Noi căi și provocări în cercetarea valorilor transilvănene - conferința itinerantă a AEKJ*. Ambele evenimente au atras atenția asupra valorilor etnografice locale și regionale. Participanții au cercetat procesele de explorare, documentare și arhivare a valorilor etnografice, respectiv procesul îndelungat de integrare a valorilor în viața de zi cu zi a comunităților locale (ce se desfășoară atât în trecut, cât și în prezent). Au fost prezentate cercetări etnografice, inițiative și explorări ale valorilor din regiunile Arieșului, Călatei, Mureșului și Trei Scaune. Studiile cuprinse în acest volum se pot grupa în trei blocuri tematice majore. Cele două studii introductive urmăresc o abordare etnografică și o implementare teoretică a mișcării „hungaricum”. O altă parte a scrierilor prezintă rezultatele evaluărilor patrimoniale dintr-un segment sau altul din ultimele decenii sau aflate în desfășurare. În a doua parte a volumului, regăsim scrierile care se ocupă de studii de caz concrete. Structura volumului relevă și intenția de inventariere, căci convingerea editorilor este că pentru a putea integra valorile etnografice transilvănene în orice proces de explorare și patrimonizare, este obligatorie inventarierea acelor care fuseseră deja cercetate, descoperite, descrise și interpretate, deci incluse într-un orizont interpretativ anume, drept urmare încadrate în discursul științific/public.

Titlul publicației: *Orvosistenektől a hortikulturális utópiáig. Tanulmányok a Kárpát-Medence vonzáskörzetéből. Vallásantropológiai tanulmányok Közép-Kelet-Európából 2. (Studii din Bazinul Carpatic. Studii din domeniul antropologiei religiei din Europa Centrală și de Est)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Peti Lehel

Editori: Hesz Ágnes, Pócs Éva

Abstract: Studiul analizează rolul religiei penticostale în comunitățile cu background cultural, etnic și lingvistic diferit dintr-o microregiune din estul țării. Prin analiza practicilor rituale din trei comunități penticostale (romi, români, ceangăi) autorul interpretează funcțiile religiei penticostale în comunități cu diferite profile socioculturale.

Titlul publicației: *Művelődés*

Titlul articolului: *Újabb könyv a csángókról (O carte nouă despre ceangăi)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Peti Lehel

Abstract: Recenzie: Újabb könyv a csángókról (*O carte nouă despre ceangăi*), Művelődés, LXIX. évf., június, 29–30. (Halász Péter: (Studii etnologice și de istoria științei despre maghiarii din Moldova) „Cserefának füstje hozta ki könyvemet...” Néprajzi tudománytörténeti írások a moldvai magyarokról. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2015.)

Titlul publicației: *Két évtized. A kolozsvári zsidóság a két világháború között (Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică)*

Tipul publicației: Carte de autor

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: maghiară

URL:

<http://eme.ro/servlet/eme/template/publications%20CPPaper.vm/paperid/734/layout/PDefaultLayout.vm/clickedmenuid/EMEBooksMenu>

Autor ISPMN : Gidó Attila

Abstract: Lucrarea analizează o perioadă de 22 de ani, două decenii lungi, începând din 1918 până în 1940. Având în vedere structura cărții, aceasta poate fi considerată o monografie de comunitate. Privită însă din perspectiva stabilită de autor, lucrarea dorește să depășească limitele unei monografii. Prezentarea momentelor esențiale ale istoriei evreilor din Cluj din perioada interbelică intenționează să transcendă limitele impuse de gen și trece de nivelul cercetărilor de istorie evenimentială și politică, folosind atât instrumentele de analiză ale istoriei, cât și ale sociologiei și antropologiei. Cartea abordează tema din punctul de vedere al problemei identității etnice și al integrării în societate.

Titlul publicației: *Magazin Istoric*

Titlul articolului: *Raportul lui Ernest (Ernő) Marton despre situația evreilor din Transilvania de Nord*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: română

Autor ISPMN : Gidó Attila

Abstract: Raportul lui Ernest Marton oferă în primul rând o imagine despre condițiile de viață ale evreilor supraviețuitori din Transilvania de Nord, dar într-o anumită măsură devine vizibilă și starea generală din Transilvania. De fapt, acest document este prima informație detaliată despre evreii din Transilvania de Nord de după eliberarea din 1944.

Titlul publicației: *Revista de Istorie a Evreilor din România*

Titlul articolului: *Identitatea evreilor ardeleni în perioada interbelică*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: română

Autor ISPMN : Gidó Attila

Abstract: Elementul central al lucrării îl constituie controversa legată de „calea evreilor”, purtată în paginile publicațiilor evreiești și maghiare din Transilvania din anul 1927. Polemica s-a declanșat în jurul unui articol semnat de un avocat timișorean evreu-maghiar, publicat în ziarul de limbă germană *Temesvarer Zeitung* care conchidea că evreimea ardeleană maghiară se va risipi treptat, fiind asimilată de români. Studiul prezintă elementele principale ale controverselor din 1927, încercând astfel să interpreteze formarea/transformarea sistemului de relații dintre maghiari și evrei în perioada de după 1918.

Titlul publicației: *File din istoria evreimii Clujene, vol. IV*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: română

Autor ISPMN : Gidó Attila

Abstract: Studiul se concentrează pe „munca în Palestina” a Uniunii Naționale Evreiești din Transilvania înființată în 1918 și care a fost, între cele două războaie mondiale, forța organizatorică cea mai importantă a evreimii ardelen. Studiul urmărește în ce măsură a reușit Uniunea să realizeze așa-zisul sionism pur, cu alte cuvinte ce a însemnat Palestina pentru acea parte a evreimii care a pornit pe drumul deșteptării naționale.

Titlul publicației: *Korall*

Titlul articolului: *Magyarországi zsidó narratívák és erdélyi párhuzamok (Discursuri evreiești maghiare și analogii transilvănene) – Recenzie de carte*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Gidó Attila

Abstract: Recenzia prezintă cartea autorului Ferenc Laczó despre evreii din Ungaria în perioada regimului Horthy (1919-1944): *Felvilágosult vallás és modern katasztrófa közt. Magyar zsidó gondolkodás a Horthy-korban*, Editura Osiris, Budapesta, 2014, 300 p. (Între religie progresistă și catastrofă modernă. Gândirea evreo-maghiară în perioada regimului Horthy).

Titlul publicației: *Adalékok a kolozsvári zsidóság múltjához IV (File din istoria evreimii Clujene, IV)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Gidó Attila

Abstract: Studiul se concentrează pe „munca în Palestina” a Uniunii Naționale Evreiești din Transilvania înființată în 1918 (și care a fost între cele două războaie mondiale forța organizatorică cea mai importantă a evreimii ardelen). Studiul urmărește în ce măsură a reușit Uniunea să realizeze așa-zisul sionism pur, cu alte cuvinte ce a însemnat Palestina pentru acea parte a evreimii care a pornit pe drumul deșteptării naționale.

Titlul publicației: *Population, Space and Place*

Titlul articolului: *Migration in Differentiated Localities: Changing Statuses and Ethnic Relations in a Multi-Ethnic Locality in Transylvania, Romania (Migrația în localități diferențiate: schimbări de status și relații etnice într-o localitate multiethnică din Transilvania, România)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria A, ISI

Limbă: engleză

Autor ISPMN : Anghel Remus

Abstract: Articolul analizează modalitatea în care migrația produce schimbare socială - restructurare a relațiilor etnice și sociale dintr-o localitate de origine a migraților. Datorită

faptului că migrația este structurată de-a lungul clivajelor etnice, acest clivaj afectează evoluția migrației și prin urmare, schimbarea socială locală.

Titlul publicației: *Magyar Kisebbség*

Titlul articolului: *Az erdélyi magyar politizálás kialakulása a 20. században (Emergența politizării maghiare din Transilvania în secolul 20)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria B

Limbă: maghiară

Autor ISPMN : Lőrincz D. József

Abstract: Lucrarea prezintă apariția treptată a unei linii politice independente (atât de București, cât și de Budapesta), asumate de elita politică maghiară din Transilvania în perioada 1920-1945.

Titlul publicației: *Ethnologia Balkanica - Cultures of Crisis in Southeast Europe*

Titlul articolului: *"All Gypsies were living there as sound as a roach". Heydays of a Roma Colony in Romania (Oradea) and its Wrecking in Socialist and Post-Socialist Times ("Țiganii trăiau acolo ca peștele în apă" – Destrămarea unei colonii de romi din România (Oradea) în perioada socialistă și postsocialistă)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor ISPMN : Plainer Zsuzsa

Editor: Klaus Roth

Coeditor: Asker Kartari

Abstract: Articolul de față se leagă de cercetarea Inegalități educaționale ale tinerilor romi din România și este rezultatul participării a cercetătorului Plainer Zsuzsa la conferința internațional InASEA din anul 2014.

Titlul publicației: *Unrelieved ethnic hegemony but increasing transnationalism? Romanian public perceptions of Hungarian kinstate policies (Hegemonie etnică dar transnaționalism? Percepția românească a politicilor maghiare privind cetățenia)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor: Kiss Tamás

Abstract: Studiul prezintă 9 sondaje reprezentative din perioada 1994-2014, care au vizat percepțiile privind drepturile minoritare, cerințele politice ale elitei maghiare din România, respectiv politicile de cetățenie ale Ungariei. Rezultatele ne arată că în timp ce drepturile minoritare nu au un suport popular, majoritatea românilor acceptă politica maghiară de a acorda cetățenie maghiarilor din România.

Titlul publicației: *The perception of global hierarchies: Eastern European patterns in comparative perspective (Percepția ierarhiilor globale: rezultate est-europene în perspectivă comparativă)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autori: Attila Melegh - Tamas Kiss - Sabina Csanoova - Linda Young-DeMarco - Arland Thornton

Autor ISPMN : Kiss Tamás

Abstract: Studiul analizează percepțiile privind dezvoltarea în trei țări, România, Bulgaria și Ungaria. În articol sunt prezentate rezultatele unor sondaje reprezentative, între ele cele desfășurate de către ISPMN în România. Rezultatele ne arată că (1) oamenii de rând sunt conștienți de ierarhiile de dezvoltare globală, (2) reprezentările lor sunt similare cu cele ale elitelor globale, (3) românii percep țara lor ca fiind într-o poziție mijlocie.

Titlul publicației: *Nationalities Papers*

Titlul articolului: *Shifting linkages in ethnic mobilization: the case of RMDSZ and the Hungarians in Transylvania (Legături cu electoratul în schimbare în procesul de mobilizare etnică: cazul UDMR și al maghiarilor din Transilvania)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

URL: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00905992.2016.1149157>

Autori: Kiss Tamás, Székely István Gergő

Abstract: Argumentul principal al articolului semnat de cei doi cercetători ISPMN este că în pofida stabilității aparente a rezultatelor obținute de UDMR la alegeri, legăturile acestei formațiuni cu electoratul său s-au schimbat în mod semnificativ de-a lungul celor două decenii și jumătate ce au trecut de la schimbarea regimului. În locul ideii de a construi o societate minoritară paralelă cu cea a majorității, dominantă la începutul anilor 1990, după 1996 Uniunea și-a bazat strategia de mobilizare din ce în ce mai mult pe legături cu electoratul de natură „clientelă”. Argumentul este susținut și cu date din sondaje de opinie reprezentative pentru populația maghiară din România.

Cap VIII. Raport financiar

Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, este instituție publică, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca și funcționează în baza Hotărârii Guvernului nr. 893 din 2007 fiind subordonată Secretariatului General al Guvernului și în coordonarea D.R.I. .

Bugetul Institutului, aprobat de către ordonatorul principal de credite, pentru anul 2016 se prezintă în felul următor:

000110	Total venituri	4.147.000
33.10.08	Venituri din prestări servicii	20.000
37.10.01	Donații	7.000
40.10.15	Sume utilizate din excedentul anului precedent pentru efectuarea de cheltuieli	571.000
43.10	Subvenții de la alte administrații	2.245.000
43.10.09	Subvenții pentru instituții publice	2.245.000
45.10	F.E.N.	1.304.000
67.10	TOTAL CHELTUIELI	4.147.000
01.10	Cheltuieli de personal	1.401.000
01.20	Bunuri și servicii	882.000
01.56	Proiecte finanțate din fonduri externe	1.315.000
01.59	Alte cheltuieli	439.000
01.70	Cheltuieli de capital	110.000

Total încasări realizate din subvenții 2.127.811,71 lei, din prestări servicii 9.995,82 lei , donații 0 lei, prefinanțare Socioromap 455.164,63 lei, prefinanțare Fundatia Rothschild 84.349,45 lei, prefinanțare FP7 Migrom 47.536,98 lei, deficit 2016 din FEN 19.859,72 lei, excedent FEN din 2015 570.090,18 lei.

Notă explicativă la pozițiile din bilanță:

- Mijloace de transport 119.945,20 lei, echipamente tehnologice 488.284,81 lei, mobilier și aparatură birotică 135.545,18 lei, clădiri 2.519.850,00 lei, terenuri 1.468.953,00 lei , alte active fixe necorporale (programe informatice) 462.392,57 lei; amortizarea totală aferentă (exclusiv clădire și teren) 1.144.983,02 lei,
- Stocuri 1.415.986,62: 208.307,11 lei reprezentând valoarea obiectelor de inventar din dotare, 946.494,53 lei cărțile și publicațiile, materialele documentare din biblioteca Institutului, 261.184,98 cărțile editurii;
- Conturi la trezorerie, casa, alte valori: 0 lei disponibil în contul de trezorerie, conturi curente 7.532,03 lei (din care 7.532 lei garanție gestionari), 0 lei în casă, 550.230,47 lei disponibil/excedent din fonduri externe, avansuri de trezorerie 0 lei, alte valori 11.250 lei BVC;
- Datorii către bugetul de stat 12.020 lei reprezentând impozitul de salar aferent lunii decembrie,
- Salariile angajaților și contribuțiile aferente lunii decembrie: salarii nete 66.412 lei, obligații de întreținere/popriri 1.746 lei, garanții gestionari 7.532 lei, contribuții sociale 35.269 lei, număr de angajați 28 din care 2 demnitari, contul 431.07 9.085 lei sume de recuperat din concedii medicale.
- Contul 461 – 581.489,25 lei prefinanțare transferată partenerilor – C.C.R.I.T., F.S.D.E. în cadrul proiectului Socioromap și nedecontate (necuprinse în cererile de rambursare),
- Clienți neîncasați 468 lei, facturi de întocmit 13.294,84 lei
- Furnizori neachitați – facturi curente 0 lei.

Notă explicativă la Contul de execuție al instituțiilor publice:

Total plăți efectuate 2.744.718,31 lei din care:

- **Cheltuieli de personal 1.242.115,96 lei**

Salarii de bază 979.075,00 lei,
Îndemnizații delegare 35.534,96 lei,
Alte drepturi salariale 0 lei,
Contribuții 227.506,00 lei.

- **Bunuri și servicii 313.570,18 lei**

Furnituri de birou 7.766,07 lei,
Materiale curățenie 7.069,51 lei,
Încălzit iluminat 29.634,15 lei,
Apă canal salubritate 2.515,83 lei,
Carburanți 15.026,06 lei,
Piese de schimb 3.668,60 lei,
Telefon, internet poștă 31.241,05 lei,
Materiale și servicii caracter funcțional 48.565,24 lei,

Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare 43.984,01 lei,

Reparații curente 1.311,20 lei,

Obiecte de inventar 846,00 lei,

Deplasări interne 29.745,02 lei (participare la conferințe, cercetare de teren),

Deplasări externe 25.437,70 lei,

Consultanță și expertiză 1.000,00 lei,

Pregătire profesională 5.839,00 lei,

Protecția muncii 8.133,00 lei,

Studii și cercetări 0,00 lei,

Protocol 1.467,12 lei,

Prime de asigurare echipamente 11.998,48 lei,

Alte chelt. cu bunuri și serv. 1.243,09 lei.

- **Cărți, publicații (biblioteca I.S.P.M.N.) 37.079,05 lei**

- **Burse de cercetare 22.800,00 lei**

- **Acțiuni cu caracter științific 375.943,26 lei** (tipar cărți – tipar, corectură lingvistică, servicii de traducere; acces online reviste de specialitate; cercetări/sondaje de opinie, cheltuieli cu cesiunea drepturilor de proprietate intelectuală),

- **Cheltuieli de capital – 23.359,20 lei (9.396 lei programe informatice, 13.963,20 lei echipamente).**

Plăți din fonduri externe nerambursabile:

- FP7-MIGROM 56.15 – 172.391,93 lei (salarii, deplasări, burse)- contribuția externă nerambursabilă 129.296,13 lei,

- Socioromap 56.18 – 553.137,78 lei (salarii, deplasări, materiale birotică, cheltuieli de cercetare, obiecte de inventar, programe informatice) contribuția externă nerambursabilă din prefinanțare,

- Rothschild 56.16 – 41.400 lei burse contribuția externă nerambursabilă din prefinanțare.

Sume de restituit S.G.G. (bugetului de stat) din F.E.N. 60.000 lei.